

MEHMET BERK YALTIRIK

HUNÂŞAMZADE

Ebrahel Lurci'nin illüstrasyonlarıyla

ithaki

PANGEA
KİTAPLIĞI

Mehmet Berk Yaltırık

19 Temmuz 1987'de doğdu. Lisans ve yüksek lisansını Trakya Üniversitesi'nde Tarih bölümünde tamamladı. Çeşitli internet sitesi ve fanzinlerde araştırma yazıları ve hikâyeleri yayımlandı. "Anadolu Korku Öyküleri" serisi ve "Dark İstanbul" başta olmak üzere çeşitli öykü antolojilerinde yer aldı. FABİSAD'ın düzenlediği 2013 GİO Hikâye Yarışması'nda "Kumarcı Bahattin" adlı öykü ile dereceye girerek "Öykü Başarı Ödülü" ve yine aynı yıl Türkiye Bilişim Derneği'nin düzenlediği TBD Bilimkurgu Öykü Yarışması'nda "Hekim Maliguri'nin Acayiplikleri" adlı öykü ile mansiyon kazandı. 2017'de İthaki Yayınları'ndan çıkan *Yedikuleli Mansur* romanıyla GİO Roman Ödülleri'nde dereceye girerek "Başarı Ödülü" aldı. 2019'da İthaki Yayınları'ndan *Istrancalı Abdülharis Paşa* romanıyla GİO En İyi Roman Ödülü'nü aldı. Son romanı *Karanlığın Şahidesi* 2022'de yayımlandı. Çeşitli mecralarda yine öyküler, makaleler yazmayı sürdürüyor. Ayrıca tarih, edebiyat ve kültür alanlarında "SonGulyabani-Mehmet Berk Yaltırık" adlı YouTube kanalında haftalık canlı yayınlar gerçekleştiriyor.

Hunâşamzade
Mehmet Berk Yaltırık

İthaki Yayınları - 2487
Pangea Kitaplığı - 33

Editör: *Ceyhan Usanmaz*
Son Okuma: *Alican Saygı Ortanca*
Kapak İllüstrasyonu: *Ebrahel Lurci*
Kapak Tasarımı: *Hamdi Akçay*
Sayfa Düzeni: *Mehmet Büyükturna*
1. Baskı, Ağustos 2023, İstanbul

ISBN: 978-605-265-233-6

Sertifika No: 63989

© Mehmet Berk Yaltırık, 2023
© İthaki, 2023

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ İthaki Yayıncılık Basın Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ithakiyayingrubu.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

PANGEA KİTAPLIĞI

MEHMET BERK YALTIRIK

HUNÂŞAMZADE

Ebrahel Lurci'nin illüstrasyonlarıyla

ithaki

Aramızdan çok erken ayrılan; ağabeyim Aydın Taş'a
ve kalemdaşım Kadri Kerem Karanfil'e ithafen...

"Hangi ceylan seni kesmiş de çocukken memeden,
Hangi kaplan sana süt vermiş öz annen yerine?
Üç yüz evlik köyü takmış saçının tellerine,
Sürüyorsun bu mezarlıkta için titremeden.

Seyre çık, sevdiğim, akşamları kurbanlarını;
Yarıyor kalbini herkes sana göstermek için.
Ah, o taş kalbine bir gün heyecan vermek için
Yedi köy halkı sebil etti bu yıl kanlarını.

Bir çiçek rikkati sinmiş de ipekten tenine,
Sonra göğsünde çelikten mi dövülmüş bu yürek?
Sen köyün derdine bigâne yaşarken, gülerek,
Gömüyor can veren evladını yüzlerce nine.

Bir ölüm meltemi hâlinde eserken nefesin,
Ömrü bir dal gibi âşıklarının, sallanıyor;
İhtiyarlar yanıyor, körpe çocuklar yanıyor;
Sen köyün sıtmalı bağrında cehennem mi, nesin?

Hangi ceylan seni kesmiş de çocukken memeden,
Hangi kaplan sana süt vermiş öz annen yerine?
Üç yüz evlik köyü takmış saçının tellerine,
Sürüyorsun bu mezarlıkta için titremeden."

Faruk Nafiz Çamlıbel, "Melekü'l-Mevt"*

* F. N. Çamlıbel, *Han Duvarları: Toplu Şiirler*, YKY, 2020, s. 68.

"Yaklaşırken bu bakır tenli güzel, kıvrılarak;
Karlı gönlümde güneş gördü kızıl bir yaprak.
Bir kızıl gün doğuyor sandım o baştan yarına,
Gözlerim yandı dokundukça kızıl saçlarına.

Öyle bir kor gibi kızgındı ki korkuttu beni;
Dökülürken saçı, kıpkırmızı, kan tuttu beni.
Anladım ben, neye her rûha tekindir denemez;
Neye bir kuş gibi her saçta gönül dinlenemez!

Anladım ben ki dokunmaz sana ağyârın eli...
Gönlümün sarmak için yandığı binbir güzeli
O tutuşmuş başın en sonra unutturdu bana;
Gözlerim görmüyor etrafı, güneş vurdu bana!"
Faruk Nafiz Çamlıbel, "Kızıl Saçlar"*

"Eskiden halk arasında 'hortlak', 'vampir' adı verilen, vehim ve hayal ürünü bir cismin varlığına inanılıyordu. ...Hortlak çıkan en müsait yerler Edirne ve Manastır civarı derlermiş. Edirne'de ortaya çıkanlara oranın tabirince hortlak, Manastır'da vampir adı verilirdi. ...Bunların saldırı ve kötülüklerinden korunmak için ocaklı tabir denilen birtakım okuyuculara da başvurulur, onların aldığı tedbirlerle kurtulmak mümkün olurmuş. Bu okuyucular kendilerince bilinen izleri takip eder, hortlağın hangi mezardan çıktığını kükürde benzer bir koku duyarak anlarlarmış. Keşfedilen bu hortlak mezarına çok miktarda sönmemiş kireç ve su dökülür, üstüne kazıklar çakılıp, çalılarla da örtülürse hortlağın bir daha çıkmasının mümkün olmayacağına inanılırdı."

Abdülaziz İbn Cemaleddin, *Osmanlı Âdet, Merasim ve Tabirleri*

---

* F. N. Çamlıbel, *Han Duvarları: Toplu Şiirler*, YKY, 2020, s. 20-21.

Abdülaziz İbn Cemaleddin, *Osmanlı Âdetleri, Merasimleri, Tabirleri*, haz. Kazım Arısan-Duygu Arısan Günay, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2000, s. 374.

"Bilinmez nasıl kalma orta çağlardan
Yakasında eski bir gül Ofelya
Adı dilimizde kaç yıl Ofelya
Düşündükçe yalnızlığı ansıtan

Kente uzun kirpiklerini kanayan
Edirneli bir güneş ya da Ofelya
Her akşam gezinir uzak bir koruda
Düşünde oğlanlar çocuk zamanlardan

Ve nice umutsuz serin gecelerde
Ağulu bir çiçek gibi pencerede
Açar yalnızlığın çılgın tüveyçleri

Dalgın gözlerimiz ya da zamanın
Alnımızı öpen karanlık saçları
Uzanır yüzüne Ofelyaların"
Erdoğan Alkan, "Edirneli Ofelya"

"'Ama o konuya gelmeden önce,' dedi Egor, 'Sana bir şey sormak istiyordum. Christina'yı sık sık görüyor musun? Sormamın sebebi, ben sık görüyorum da...' Egor derhal koşup ellerini tutmasa, sıkmasa Sanda bayılacaktı. Egor'un parmaklarının gömüldüğü yerler acıyordu; şiddetli, keskin bir acı. '...Ben de görüyorum,' dedi Egor, 'hepiniz gibi. Ama bu çılgınlık uzun sürmeyecek artık Sanda. O gulyabaninin (strigoi) *yüreğini deleceğim. Tahta bir kazıkla deleceğim!..'"*
Mircea Eliade, *Mademoiselle Christina/Domnişoara Christina*"

---

* Erdoğan Alkan, "Edirneli Ofelya", *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, sayı 143, Ağustos 1963, s. 763.

" Mircea Eliade, *Matmazel Christina*, çev. Roza Hakmen, Metis Yayınları, 2014, s. 99.

1

PAŞA, VOYVODA VE CADI*

1

Hadiseden üç gün sonra;
1785, Rumeli Eyaleti, Deliorman.

Şumnu'nun kuzeyinde, Beyaz Ambar'ın dibinde ambarı ve şehri tepeden gören ahşap, iki katlı bir kır kulesinin girişinin önündeki peykede, dardağan usulü sarıklar sarmış, kuşakları yatağanlı ve piştovlu dört yeniçeri fısıltılarla söyleşip çubuklarını tüttürüyordu. İki keçe külahlı yeniçeri de kucaklarında tüfekleriyle, kır kulesinin dibinden kıvrıla kıvrıla geçen toprak yolun üzerinde alıcı kuş yuvası misali dikilmiş bir yamacın tepesinde yolu gözlüyorlardı. Bu toprak yolu hiçbir yana sapmaksızın kuzeybatı istikametinde takip eden birisi önce Hezargrad'a –Bulgar ahali Razgrad da derdi–, ardından da Torlak üzerinden Tuna yalısındaki Rusçuk'a kadar –Deliorman eşkıyalarına çatmadığı süre-

* Bu kısım daha önce, bu başlıkla ayrı bir öykü olarak Kayıp Rıhtım'ın "Vampir Öyküleri" temalı 139. Aylık Öykü Seçkisi'nde, Nisan 2021'de yayımlandı.

ce– gidebilirdi. Gecenin ayazı bir yana, bahar vakitlerinde bile insanı ürperten Balkan serinliği askerleri üzerlerindeki yamçılara, keçe abalara daha da sıkı sarılmaya sevk ediyordu. İçlerinde en gediklisi olan burma sarı bıyıklı yeniçeri çavuşu, sanki kendilerini ay ışığının sebep olduğu gölgelerin arasından seyreden biri varmışçasına rahatsız olup gözlerini meşe, gürgen ve kızılcık ağaçlarının üzerinde gezdirdi. Dalların, yaprakların örttüğü zifiri karanlıkta kimseleri göremedi. Şehri çepeçevre saran ormanları, koruları teşkil eden ağaç tepeleri, gökte parıldayan yıldızlardan daha çoktu ve kuytularında kaç kaçağın, kaç eşkıyanın, haydukun* haydudun saklandığı meçhuldü. Kulenin tepesinde dikilip uykusuzluğu ağa kamçısına yeğleyen bir yeniçeri, gözleri kapanmasın diye usul usul bir türkü mırıldanıyordu: "Ak güvercin olaydım, pencerene konaydım... Penceren de pek yüksek a gülüm, yâr dizine konaydım..."

Dolunayın gündüz gibi aydınlattığı yolda bazı kıpırtılar sezinleyen gözcü yeniçeri, mahmurluktan sıyrılıp gözlerini kısarak yola baktı. Türküsünün sözleri ağır ağır soldu ağzında. Aşağıdakilerin duyabileceği bir şekilde, "Ağam! On, on beş ka atli Hezargrad yolundan geliyeri!" diye seslendi. Peykenin en başında oturan dazlak kafalı, sararmış burma bıyıklı kol çavuşu, kafasını yukarı kaldırıp, "Asker mıdır, yolcu mu more?" diye sordu. Gözcü tekrar gözlerini kısarak yola bakmayı bırakmadan cevapladı: "Meçhul. Talikayla yük taşıyeriler... Lakin etrafındakiler silahlı... Kılıklarına bakarsan Kırcalılara, dağlı eşkıyasına benziyeriler mare..."

Bin yüz seksen bir ile bin yüz seksen altı seneleri arasında, ki kefere takvimiyle bin yedi yüz altmış sekiz ile bin yedi yüz yetmiş dörde tekabül ederdi, altı yıl süren son Osmanlı-Rus Savaşı'nın akabinde Rumeli topraklarının mühim bir kısmında "Kırcalılar" denilen, pür silah gezen çeteler türemişti. Harp bitince tıpkı Celaliler devrinin kapusuz leventleri, sarıca sekbanları

* Haydut.

gibi başıboş kalan bu müsellah ve kalabalık çeteciler, kâh âyân veya o dönemki adıyla kâhyaların sancağı altında, kâh sahipsiz kalmışlarsa eşkıya olup azgın kurt sürüleri misali köyleri, kasaba yollarını tehdit ederlerdi.

Arnavut aksanlı çavuş çubuğunu bir köşeye bırakıp kenara dayadığı tüfeğine davranırken yolun tepesinde bekleyenlere seslendi: "İnın kesın yoli more! Anlayalım gelen hayır midır şer midır? İktiza ederse yagdırıriz kurşuni tepelerina..." Keçe külahlı iki yeniçeri tepeden hızlı adımlarla sıçraya sıçraya yola inerlerken, diğer dört yeniçeri yola tepeden bakan yamacın üzerindeki çalıların dibine pustular. Kulenin tepesindeki gözcü yeniçeri de icap ederse ambarı muhafaza eden ayakdaşlarını, eşkıya çetelerinin kullandığı cinsten boynuzdan mamul boruyu öttürerek imdada çağırmak üzere hazırda bekliyordu.

Çalıların arasında gizlenen yeniçeriler kambur, küçümen bir adamın kullandığı sanduka yüklü bir talikanın etrafında at sırtında on beş tüfeklinin tırıs vaziyette ilerlediğini gördüler. Gedikli, ay ışığında seçebildiği kadarıyla adamları tarif ediyordu ayakdaşlarının duyabileceği bir sesle: "İkı tanesi benzer Tatar'a, ikı tanesinde Arnavut keleşasıyla ötekı ikı tanesinde Kosovali gibı Arnavut sarıgi var. İkisinın gösterişli camadanlari ve suretleri benzer Boşnağa. İkısı koyun kalpaklariyla buranin Bulgarlarından. Tiplerine baksan hayduk dersın lakin üzerlerinde gürmemışım o çarmıhli gümüşli nazarlıklarından, hem alametlerinden. Gece olsun, ister gündüz bunların nazarlıklari gelin görümlüği gibi parıldar te uzaktan uzaktan. Kalanlari da görünmez, zannederım buranın yabancısi. Bir yagiz at var geceye benzer doni, boşta talikaya bağli. Belinde yok kılıç olmayan. Üzerlerinde üç dörtten aşağı yok piştov. Vardir uzun tüfekleri. Silahlari nizami ama kılıklari uymaz birbirine. Tiplerine baksan Kırcali. Ama gecenın köründe kuru sandukayi neçın taşısınlar, kimden korusunlar? Belki tuzaktır. Uyanık olun more, aman vermeyın!"

Talika ve önde giden atlılar yollarını kesen yeniçerileri gö-

rünce ses etmeksizin duraksadılar. Kırcalıların mahzun yüzlerini kendi yiğitliklerinden kaynaklandığını sanan yoldaki acemi yeniçeriler kurumlanarak onlara doğru yürüdüler. İçlerinden biri hayduk misali tüfeğini omzuna atıp bir elini kuşağının üzerindeki silahlığın arasına sıkıştırarak kendinden emin bir ifadeyle sordu: "Geceniz hayrolsun bre ağalar! Nereden gelir nereye gidersiniz?" Talikayı süren, gösterişsiz ama köy kethüdaları misali çizmesi ve nakışlı siyah giysileriyle göze çarpan adam, sırtındaki yamçının kukuletasını çıkarınca meşhur Karagöz tasvirlerinden Beberuhi'yi andıran çirkin yüzü karşısında iki yeniçeri de duraksadı. Çarpık çurpuk dişlerini sergileyerek sırıtan adam çatallaşan bir sesle şehirlilerin ağzıyla, "Ben Kâhya Fatin. Bu yiğitler de hizmetkârlarımızdır. Hezargrad'dan gelir, Şumnu'ya varmayı murad ederiz," diye karşılık verdi. Yeniçerilerden önde olanı, şehirli ağzıyla konuşana cesaretini toplayıp küçümsemeyle, "Hangi kâhya böyle talika tepesinde arabacılık eder ağa?" sorusunu savurdu. Hem taşıdığı sanduka hem de bu tuhaf görünüşlü adam öyle ürkütücü bir sahne arz ediyorlardı ki kambur, kısa boylu adamın sanki gözleri parıldadı. "Âyândan kâhya değil, paşamızın kâhyasıyım. Abdülharis Paşa hazretlerinin," dedi.

Tam bu esnada yola bakan yamacın kenarında pusmuş yeniçerilerin arkasından, yolda ve kır kulesinin o tarafta işitilen gür bir ses yankılandı: "Istrancalar Voyvodası devletlû Abdülharis Paşa!" Çalıların ardına saklanmış yeniçeriler böylesine sessizce diplerine sokulabilen birinin varlığını bu sesle fark edince hemen ayağa fırlayıp geriye döndüler ama elleri parmakları korkudan kımıldamaz olmuştu. Karşılarında uzun, siyah bir aba geçirmiş ancak altında nakışlı işlemeleriyle yine siyah şalvar, gösterişli camadan ve al kuşağıyla derebeylerini andıran bir adam dikiliyordu. Kırklarında görünen, hafif ince yapılı ama sırım gibi denebilecek cüssede, ortadan biraz uzun boylu, vakur duruşlu, hayduklar gibi omuzlarına dek inen uzun saçlı, kemerli burnu, pala bıyığı ve soğuk bakışlarıyla insana ürküntü veriyordu. Başındaki dardağan

tipi sarığı, belindeki karabela tipi kılıcı ve elindeki altın savatlı kamçısıyla heybetle dikilip duran adam koynundan çıkardığı Sultan Üçüncü Mustafa Han tuğralı paşalık beratını yeniçerilere doğru uzatmıştı.

Arnavut gedikli çavuş, yutkunarak ancak konuşabildi: "Bunlar bilmezler ama ben tanırım sizı paşa hazretleri. Bilemedık affiniza sığınırız devletlu paşam. Hanlarda, meyhanelerde eşkıya Ezrail'i Istrancalı Abdülharis Paşa'nın türküleri okunur hâlen. Emrınıze amadeyız hepimız." Abdülharis Paşa beratı öpüp başına koyduktan sonra yeniden koynuna soktu. Kamçısını şehre uzatarak sordu: "Maiyetimle Şumnu'da birini görmemiz iktiza eder.* Vampirci Rüstem Ağa'yı ararız. Cadıcı da derlermiş." Bu soru üzerine hem yoldaki yeniçeriler hem de paşanın önündekiler, kâh korkudan yutkunarak kâh mahzun bir ifadeyle bir Istrancalar Voyvodası'na bir de talikadaki sandukaya baktılar. Bin bir zalimliklerine dair türkülerin, hikâyelerin yayılmasına birkaç yıl olan o azılı Kırcalılar bile çaresiz gözlerle sanki imdat ister gibi bakıyorlardı yeniçerilere. O esnada Kırcalıların sırasının en arkasında duran iki Deliorman köylüsü Türk, kafa kafaya vermiş fısıldaşıyorlardı korkuyla. Biri ötekine, "Bu adamın parası da malı da batsın mare. Geceler boyu te bu musibetle yan yana gideyriz..." diye söylenince, öteki arkadaşının kolunu sıkıp ikaz etti: "Tövbe de mare duyacak! Bize ilişmeyri üstüne para veriyeri. Değil hortlak, Deccal olsa takılırım ardına!"

Gedikli çavuş, belli belirsiz fark edilen, kırk beş sene önce Tutıcızâde Hacı Ömer'in yaptırdığı saat kulesi ile Şerif Halil Paşa yadigârı Tombul Camisi'nin minaresini gösterdi: "Geçesin Tombul Camii'ni hem Boklucadere'yı. Saat kulesinin hemen karşısında Kurşunlu Çeşme'nın öte yaninda iki katli beyaz boyali evde ikâmettedır paşam." Istrancalı hiçbir şey söylemeksizin mağrur adımlarla adamlarının yanına doğru yürürken çavuş yoldaki acemilere seslendi: "Lülebergosli! İstanbulli! More ahmaklar size

* Gerekir.

deyım! Paşa hazretlerine gösteresinız Vampirci Rüstem'ın evini!" Yeniçeriler Şumnu'ya İstanbul tarafından geleli ancak birkaç ay olmuştu. Birbirlerine sorar gibi bakıp çavuşlarına, "Deli Rüstem mi?" diye sorunca, Arnavut gürledi: "Ha delı ha vampirci! Paşa hazretlerının yanında sövdürmeyesınız beni. Hayde more! Saat kulesının dibindeki beyaz boyali iki katlı ev. Yol gösteresınız paşamıza. Sonra da sağda solda sallanmayin tez gelın!"

Paşa, talikaya bağlı atına bir hamlede sıçrayıp adamlarıyla birlikte acemi yeniçerilerin rehberliğinde usul usul Beyaz Ambar'ın yanından kıvrılıp Şumnu'ya ilerlerken, gözcü en tepeden seslendi: "Ağam tam duyamayrim buradan, Abdülharis Paşa mı deyiyersin?" Gedikli, ayakdaşlarıyla kır kulesine doğru yürürlerken cevapladı: "Hem kulagin sagir hem gözün kör mendebur! Görmedın mi koca adam dibımıze ka nasil sokuldu? Gerçı görmemişsındır. Eşkıyadan beterdır derler. Çok çeteyi düşürmüş pusuya." Yeniçerilerden biri, "Demek o türkülerdeki Istrancalı Abdülharis Paşa dedikleri zalim bu ha?" deyince, gedikli sedirdeki köşesine kurulup çubuğunu yeniden yakmaya koyuldu: "Te şimdı anlaşıldi neçın bu ka sessiz Deliorman. Eşkıya Ezraili geçerimış. Babasi hem dedesı bu lakapla çağrılırmış more. Istranca Daglarinda eşkıya kısmi korkmazimış ne kurttan ayidan ne sultan askerinden te bu kana susamiş paşadan korktugi ka. Elinden kurtulamazimış ne uçan ne kaçan. Vampirci sordugina bakılırsa vardır elbet bir hayırsız işı."

Yeniçeriler talikayla uzakta kaybolan Kırcalıların ardından bakakalırken, acemiler gedikli çavuşun bu denli korkuya kapılmasından mülhem gıklarını bile çıkarmadan paşanın maiyetinin en önünde saat kulesine kadar yürüdüler. Sandukayı yüklenmiş bu acayip alayın en önünde, kafileden biraz uzakta seğirten yeniçeriler, at sırtındaki azametli paşanın gözlerini adeta enselerinde hissediyorlardı. Lülebergoslu, İstanbullu'ya usul usul fısıldadı: "Ben paşayı tanımam da sülalesinin namını duydum. Kırkkilise'nin yukarılarında, Istrancalarda Karakasır diye bir köyleri var.

Cinli derler bunlara. Vallahi yalan demem sana be kadam! Raametli dedem anlatıyüdü. Bu Istranca'nın paşasını bir sefer eşkıya takibinde görmüş, doksan küsur yaşındaymış ama hiç yaşlı görünmezmiş. Kırcalıları çarpıp efsunlamış belli, arabadaki de kesin cin!" İstanbullu'nun inanası gelmese de bu sözler karşısında elinde olmadan ürpermişti.

Boklucadere'yi geçip kulenin ay ışığındaki gölgesinin vurduğu evin kapısının önüne geldiklerinde talika da kapıya kadar ilerledi. Yeniyetme askerler kapının sol yanına geçerek el pençe divan beklemeye koyuldular. Paşa'yı tanımasalar, unvanını bilmeseler bile onun heybeti ve delici bakışları karşısında öylesine korkuya kapılmışlardı ki her emrini sorgusuz sualsiz yerine getirirlerdi. Paşa kapıyı yumruklayacağı sırada Lüleburgazlı yeniçeriye dönüp sordu: "Belki elli senesi var, belki daha eski. Senin Lülebergos'da Keskinli Çiftliği'ndeki Gerayların, Tatar Hanzadelerinin kâhyalığını yapmış Cambaz Mümin Ağa'yla akrabalığın var mıdır?" Askerin o an sararmaya başlayan beti benzi, karanlığa rağmen oradakilerin dikkatinden kaçmamıştı. Kekeleyerek, "De... dedemdi paşa azretleri," diyebildi. Abdülharis'in gözlerinde ay ışığından mı bilinmez tuhaf bir ışıltı peyda olmuştu. "Çocukken dedemle ziyaret etmiştik. Gençliklerinde eşkıya takibi olduğunda onlara iştirak edermiş. Gözlerini ve burnunu ondan almışsın!" dedikten sonra köprüyü gösterdi: "Hadi bakayım, vazifenizden kalmayın!" Yeniçeriler hızlı adımlarla talikanın olabildiğince uzaktan geçip köprüyü aştıktan sonra arkalarına bile bakmadan Beyaz Ambar istikametine doğru korkuyla koşmaya başladılar.

Abdülharis cadıcının evine dönüp de pencerelerin ve kapının besmele çekilerek kapatıldıklarını, yani mühürlendiklerini fark edince yüzü asıldı. Kırcalılara bakıp, "İçinizden biri gelip yumruklasın şu kapıyı!" diye gürledi. En yakındaki Kırcalı atının dizginlerini yanındakine verdikten sonra bir sıçrayışta atlayıp kapıya koştu. Pehlivan mukallidi kocaman sağ elini yumruk yapıp kapıya ardı sıra indirdi ve paşanın gerisine çekildi. Ahşap

merdivenlerin sokağa dek taşan gıcırdamasının akabinde kapının ardından zayıf bir ses duyuldu: "Hu! Hayır ola! Kimdir bu vakitte gelen?" Paşa, "Vampirci Rıza burada mı meskûndur?" diye sorunca bir süre sessizlik oldu. Kapının ardındaki, "Benim efendi. Lakin evvela ben sordum, kimsin?" deyince Abdülharis, "Istrancalar Voyvodası Abdülharis Paşa!" diye gürledi kapıya doğru. Usul usul eski tip kilidi çevirip kapıyı açan ellilerinin sonlarındaki esmer, orta boylu bir adam Abdülharis'le birlikte pür silah ve atlı Kırcalıları karşısında görünce kaşlarını çattı. Tam, "Paşa mı? Paşa kısmının ne işi olur benim kapımda?" diye söylenecekken Abdülharis'le göz göze geldi ve karşısındakinin ne olduğunu anında anladı. Balkan memleketlerinde mezarından kalkıp dolaşan hortlakların saldırısına uğrayan hamile kadınlardan doğan çocukların, yöresine göre "dampir", "krusnik", "lampijeroviç", "vampijeroviç", "vampirci", "vampirdzhija", "vampirdzia", "vapirdzija" ve "vapirdzii" adlı hortlak öldürenlere dönüştüklerine inanırlardı. "Cadıcı" veya "cadı üstadı" da dedikleri bu kimseler artık "ocaklı" sayılırlar, onların soyundan gelenler de hortlakları defedebilmeye haiz olurlardı. Böyleleri vampirler kadar kuvvetli olurlardı ki pek cüsseli olmamasına karşın evin merdivenlerinin ıstırap çekercesine gıcırdaması bundandı. Gün ışığında yürürler, itikat sahibi kimseler olurlardı ki Abdülharis, cadıcının evinin besmeleyle kapatılmış pencere ve kapısından geçememişti. Vampirin vampiri hissetmesi gibi, vampirci de ister mezarlıkta saklansın ister kalabalık içinde hortlağı hissedebilirdi.

Deli Rıza, "İstersen ol sadrazam! Senin gibi musibet ne arıyeri benim kapımda?" diye gürleyince, Abdülharis sakince kenara çekilip hiçbir şey söylemeden talikanın içindeki sandukayı gösterdi. Rıza, sandukanın içindeki habisliği, karşısındaki hortlaktan daha azametli bir dehşetin yattığını yüreğini sıkıp duran görünmez bir pençe varmışçasına hissetti. Paşa, cadıcının evini işaret ederek sakince konuştu: "Mühürleri kaldır. Beni hanene kabul et. Sana zarar verecek olsam Kırcalılar bir emrime bakar,

itimat edesin. Sen bana yardım edeceksin, ben de sana dokunmadan çekip gideceğim. Karşılığını da alacaksın. Cadıcı usulünce. Sen beni bir daha görmeyeceksin. Ben de benim gibilerin senin yerini bellemesini sağlayacağım." Rıza birkaç adım geri çekilip, "Haneme buyurasın paşa..." dedi fısıldar gibi. Abdülharis cadıcının arkasındaki duvarı göstererek buyurgan bir sesle, "Odadaki Mushaf'ı ve hat levhalarını başka odaya kaldır. Karanlıkta görebildiğiniz söylenir lakin kâfi gelmezse kandil yak, cadu def'ine yarar alâtını al getir,"* diye emretti. Cadıcı, mushafı asılı olduğu duvardan indirip öpüp başına koyduktan sonra hat levhalarını da alıp yukarıya çıkarken Kırcalıların paşanın kamçısını içeriye doğru uzatmasıyla sandukanın içeriye taşındığını gördü.

Kör ışık saçan eski bir kandil ve ağzı dört beş boğum düğümlü deriden çıkınıyla aşağıya indiğinde Abdülharis'in çizmelerini çıkarmış vaziyette başköşedeki peykeye kurulduğunu fark etti. Hortlak elini odanın ortasındaki sandukaya doğru sallayınca sanki görünmez eller değmişçesine kapağı açılıp içinde boylu boyuna uzanmış yatan bir genç kız göründü. Paşa elini kapıya doğru savurunca kapı da kendiliğinden kapanıverdi. Cadıcı hafif müstehzi bir ifadeyle, "Böyle maharetliysen sandukayı da uçursaydın ya burayı!" deyince Abdülharis dışarıyı işaret etti: "Adamlar kaç gündür yanımda zor duruyor. Bir de o dediğini yapsam korkudan dağılır giderler. Bu Rumeli ahalisi batıl itikatlardan ziyadece çekiniyor malum."

Cadıcı kandili sandukaya doğru uzattı. Tuna boylarının bey, ağa kızları, gelinleri misali çiçek nakışlı mavi şalvarıyla, sırma nakışlı kadife cepkeniyle, toz toprağa bulanmış olmasına rağmen bembeyaz içliğiyle, omzundan sarkan sakız rengi yazmasıyla bu afet, topukları çizik içinde toprakla lekelenmiş çıplak ayakları, uzun siyah tırnaklı eğri büğrü parmakları, solgun teni ve dudaklarından taşan iki sivri köpek dişiyle korkunç bir tezat içerisindeydi. Cadıcı böylesini daha önce görmemişti. Kızın hayattaki

* "Cadı (vampir) kovmaya yarar aletlerini al getir."

hâlinden geriye kalan yegâne insani hassası, örgü örgü gece karası saçlarıydı. Rıza kızın yanına diz çökerek çıkınını açarken Abdülharis Paşa ile arasında kısa bir konuşma geçti:

"Kim bu kızcağız?"

"Rusçuk âyanı diyorlarmış eskiden, Rusçuk kâhyası Tirsiniklioğlu İsmail Ağa'nın silahşorlarından Kırcaalili Veli Ağa'nın kızı Gülsüm. Diyeceksin neden öldürmek için bana getirdin de kölen kılmadın? Benden önce biri davrandı. Benden, bizden daha azim bir hortlak... Strigoy... Eflak ormanlarından bir strigoy... Bugün üçüncü gece. Sabah ezanları okunup horozlar ötmeden öldürülmesi iktiza eder. Öncekini güç bela hakladık, bu kaldı. Adamlarım arasında takdir edersin ki cadı üstadı tutmuyorum. Rusçuk'ta Cadıcı Ramazan'a gösterdim, o da senin ismini verdi, namını bilirmiş."

"Allah raamet eylesin. Evval kalbi canibine* ardıçtan kazık... Sonra kafayı kesip bırakiyersin iki ayağı arasına. Ben hususi dualarını da okuyerim. Ama en son gözden ırak bir yerde yakmak iktiza edeyri. Bu zavallıyı bu hâle koyanı öldüreyirsin de, te bu nasıl kaldı?"

"Uzun hikâye cadıcı. Sen işine koyul da ben anlatayım. Rusçuk Kâhyası Tirsiniklioğlu namımı duymuş balkanların, ormanların ötesinden. Haber salmış, Rusçuk'a davet etmiş. Sofrasına, hanesine buyur etmiş. Eh, davet söz konusuysa aksini ısrar etmem ne mümkün? Adamlarım Istrancaları beklerken kâhyamla Yanbolu'dan kapıda duran Kırcalıları kiraladım. Esaslı adamlarmış, hazineye boğsam yeğ. Eflak yakasında gördükleri o şeyden sonra hâlâ benimle at sürerler. Buradaki paşaların, ağaların kapılarında Kırcalı tutmaya başlamalarına şaşmamalı! Neyse. Yanbolu, İslimye üzerinden taban tepip Tırnova'ya vasıl olduk. Sonra geldik Rusçuk'a. İsmail Ağa bizi iyi ağırladı. Gece mülaki olduk. Mafsal ağrılarımı bahane edip köşkünün mahzenini hazırlattım. Adamlarım da oraya döşek serdi. Silahşorlarından Kırcaalili Veli

* Tarafına.

Ağa'nın kızını, burada yatan hanımı yani, karşıki köşkün bahçesinde gördüm gece. Mükellef bir sofra kurduran İsmail Ağa'yı ve çevresindekileri geceye doğru uyuttuktan sonra benim ziyafetim başladı. Köşke süzüldüm. Dadısı kapıyı pencereyi sürgülemiş besmeleyle. Dışarıya çağırmayı denedim ama bir ağır uykudaydı sanki, bir türlü kalkmadı. Ağaların yanına dönüp sızmışız zannetsinler diye onları uyandırdıktan sonra sandukama döndüm. Uzun zaman sonra gün ışığı yere değmeksizin benim de üzerime bir uyku hâli çökmüş gibiydi. En son yaşarken başıma gelmişti, bir dehşetli kâbusun, karabasanın eline düştüm. Ne ara sızıp kaldım da o musibetin pençesinden kurtuldum bilmiyorum. Ertesi akşam uyanıp da Gülsüm'ün sırra kadem bastığını öğrenir öğrenmez anladım. Benden daha yaşlısı gelip almıştı, varlığını boşuna hissetmemiştim. Şaki izi bulurum bahanesiyle kızın odasına çıkıp kokusunu aldım. Ta Yergöğü tarafına, Tuna'nın karşı geçesine kaçırmıştı. Adamlarımı yanıma aldım, 'Ben şakiyi de, kaçırılan kızcağızı da bulurum!' diyerek yola koyuldum. Şaykalarla* geçtik karşıya. İki adamım taşıdı beni, malum akarsudan geçemeyiz ya. İsmail Ağa da beş adamıyla birlikte kılavuzluk etsin diye Alemdar Mustafa nam bir dilaver şehbazı** yanıma vermişti. Bu Alemdar yeniçeri taifesindenmiş, son Moskof Harbi'nde epey nam salmış. Kâhyanın maiyetindeki mal mülk sahibi silahşorlardan. Zaten o olmasa hakkından gelemezdik Eflak yakasında karşılaştığımız o şeyin."

"Abe paşa senden yaşlı olan vampiri mi deyiyersin?"

"Yok bre. İkimizden de yaşlı olan varmış, hesaba katmamışız cadıcı..."

---

* Bir nevi küçük tekne.

** Mert delikanlı anlamında.

2

Hadise gecesi,
Yergöğü ile Teleorman arasında bir koru, Eflak

Başında serdengeçtilere benzer dardağan sarığı, meşin silahlığında çifte piştovu ve yatağanı, ibrişim kuşakla omzundan sarkan kılıcı, barutluğu ve kuburluğu her adım atışında şıkırdayan, tüfeği her daim hazır, otuzlarının başında bir adam karanlığa aldırmaksızın önden önden çalıların içinden yürüyordu. Bir an duraksayıp birkaç adım gerisindeki Kırcalılara ve Istrancalar Voyvodası'na seslendi: "Paşam! İstemeyrim sana hadsizlik edeyim. Lakin bu cenahta görünmez bir iz ne insan ne ayvan..." Arada bir dolunay kara kara bulutların arasından çıkıp tüfekli, kılıçlı, dardağan sarıklı, kalpaklı, keleşalı, kıyıcı oldukları yüz adım öteden belli adamların gölgelerini uzatacak denli aydınlatıyorsa da zifiri karanlık çok geçmeden ortalığı yeniden karanlığa boğuyordu.

Abdülharis zihninden sadece hususi kâhyası Fatin'in duyabileceği şekilde konuştu: "Hem kör karanlıkta alıcı kuş misali iz sürer hem de ottan çalıdan gider de aldırış etmez. Yaşı var ama ömür bu, sonrası belli olmaz. Bu Alemdar Mustafa ileride eşkıya olmazsa benim gibi bir azametli paşa olur çıkar, demiştin dersin Fatin!" Fatin de ecinnilere has bu yetiyle aynı şekilde paşaya sordu: "Paşa hazretleri, hemen ilerimizdeki manastır harabesinde

dolananı ben bile hissederim. Hissederim de bizim ecinni gözüyle gördüğümüzü bu dilavere, yanındakilere, yanımızdakilere nasıl demeli?" Abdülharis Paşa hem Alemdar Mustafa'ya hem de diğer adamlara doğru sertçe gürledi: "Baba yiğitler! Ben paşa olmazdan evvel senelerce dağda eşkıyalık ettim, haramilerle dolaştım. Siz göremeseniz de ben görürüm! İşte karşıdaki yıkık manastır! Orada saklanırlar!"

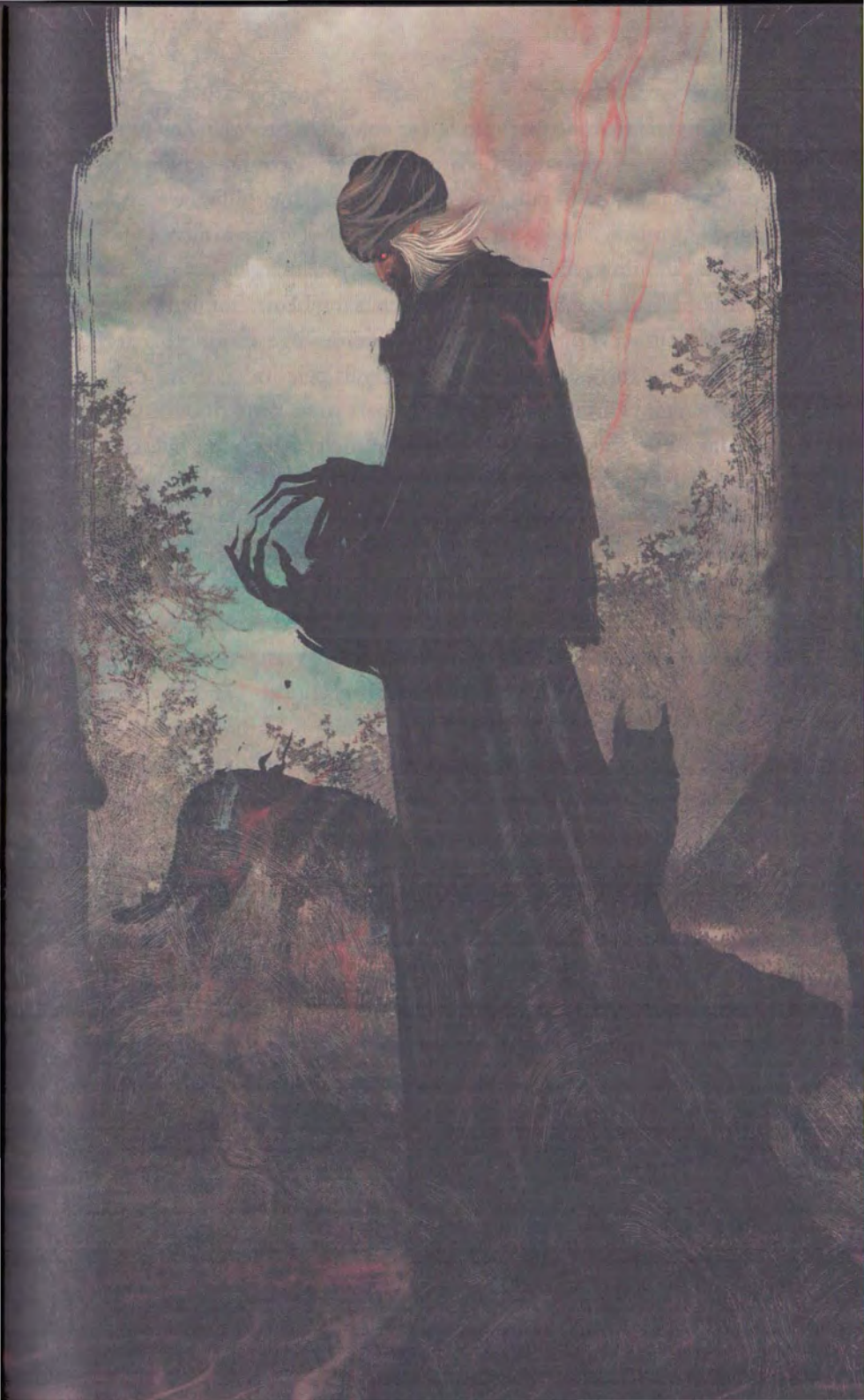
Çok tanımamalarına karşın Istrancalar Voyvodası'nın namını az çok duymuşlardı. Az sayıda adamıyla eşkıya çetesi gibi gezdiği, daha kalabalık çeteleri pusuya düşürüp imha ettiği hem hanlarda hem eşkıya yatağı mağaralarda, dağ köylerinde anlatılırdı. Babasının da dedesinin de bu yollu hareket ettiği için "Sülalesi eşkıya Ezraili" diye meşhur olmuştu. Manastır harabesine yaklaştıkları esnada Istrancalı on yıllar sonra ilk kez ensesindeki tüylerin diken diken olduğunu, içinde dehşetengiz bir endişenin peyda olduğunu hissetti. Elini kaldırıp yine gürledi: "Alemdar ve takımı, benim Kırcalılar! Açıklığın dibinde bekleyin. Fatin'le ben önden sokulacağız!" Alemdar bir an geri dönüp itiraz edecek gibi olsa da paşanın hırsla yanıp tutuşan gözleri karşısında aciz kalıp sustu. Abdülharis, Fatin ile usul usul yürürlerken yine zihninden konuştu: "Burada dehşetli bir heyula bizi bekler Fatin. Beç* önünden, Budin'den** kaçarken ne hissediyorsam yine öyle hissediyorum."

İkisi harabenin kapısına iyice yaklaştıklarında içeride kutsiyetini çoktan yitirerek göze görünmezlere mesken olmuş bu manastırın eskiliğini daha da seçer oldular. Zira tepesindeki kupola, yani manastırın yuvarlak kubbeli büyük çatısı asırlar önce çöktüğü için arada bir ay ışığı insanların bile göreceği şekilde aydınlatıyordu içerisini. Veli Ağa'nın kızını manastırın zeminine boylu boyunca uzanmış vaziyette de görmüşlerdi ki Abdülharis kokusunun hayli yoğun olduğunu fark etmişti.

---

* Viyana.

Budapeşte.

Bir anda manastırın sağından ve solundan fırlayıp gelen yirmi kadar kurt önlerini kesip hırlamaya başlayınca duraksadılar. Abdülharis ile Fatin'in zihninde bütünüyle yabancı oldukları başka bir ses çınladı. "Daha fazla sokulmayın!" Türkçe konuşuyordu ancak Abdülharis'e de, Fatin'e de hayli yabancı gelen bir aksanı vardı. Sanki başka bir dil konuşurken Saraylıların konuştuğu şekildeki Türkçeyi öğrenmişti. Girişin kemerli geçidinin gölgeleri arasından uzun boylu, sarındığı simsiyah pelerinden ötürü daha da uzun gibi görünen, uzun kır saçlı, sert yüzü, kemerli burnu, üst dudağını örten kır rengi pala bıyıkları, uçları sivrileşen kulakları ve manastırın karanlığında kömür korları misali kıpkızıl görünen gözleriyle bir adam çıkageldi. Sanki manastırda yokken bir anda orada zuhur etmişti.

Abdülharis, kendisinden daha yaşlı olduğunu hissedebildiği bu hortlağa karşılık verdi: "Ben Istrancalar Voyvodası devletlû Abdülharis Paşa'yım. Hangi kabrin hortlağıysan, senin tehdidin bana kâr etmez!" Pelerinli adam birkaç adımda Abdülharis'in burnunun dibine dikiliverdi: "Senin paşalığın Osmanlı mülkündedir. Burası benim topraklarım. Eskiden bana aitti. Şimdi de ben dolaşıyorum. Burayı terk edin! Yoksa Türkler Vlad Dragula ismini unuttu mu?"

Paşa bir an duraksadı. Aklı ta çocukluğuna, gençliğine gitti. Babasının hem silah talimi hem de İstanbul adabını öğrenmesi için yanına verdiği, mütekait* olduktan sonra Pınarhisar civarında kendisine tevcih edilen çiftliğe yerleşen sabık yeniçeri Kankızıl Osman Beşe'nin hanesinde okuduğu tarih kitaplarını hatırladı. Hoca Sadeddin Efendi'nin "Tâcü't-Tevârih"inde, "Oruç Beg Tarihi"nden, Tursun Beg'in "Târîh-i Ebü'l-Feth"inden okuduğu satırlar sanki dünmüşçesine korkuyla çalkalanan zihninde bir anda şavkıdı: "Kazıklı Beg! Voyvoda Dragula! Demek toprak seni de tükürmüş. Gerçi şaşmamalı yaptıklarından sonra. Daha azını insancıklara reva gördüğüm için ben bu hâldeysem... Kızı

* Emekli.

kaçıran, beni de derin bir uykuya gark eden sendin demek!" Dragula gülümseyince sivri dişleri meydana çıktı: "Evet ama ne yazık ki kendim için değil. Onu başka birisi gözüne kestirdi. Bana da hükmeden birisi. Benim dengim olmadığın gibi onun da dengi değilsiniz. Orduyla bile gelseniz başa çıkamayacağınız bir şeytan geliyor bu yana, içeride yatan kız için. Ben sadece emrini yerine getirip onu buraya taşıdım."

Aralarında tuhaf bir gerilim vardı, ikisi de gecenin dehşetli yaratıklarındandı. Ama yine de bir şekilde belki öte âleme ait birer hortlak olmalarından, belki de kamçı ve kılıçla insanlara hükmetmiş olmalarından ileri gelen bir acayip anlaşma, irtibat da sezinleniyordu. İkisi de farklı zamanların, başka olmakla birlikte yakın coğrafyaların yükünü taşıyan iki ayrı asilzadesiydi. İki ayrı dağın, en azametli kurtları karşı karşıya gelmişler, diş göstermeksizin kâh hırlaşıyor kâh birbirlerini dinliyorlardı sanki.

"Senden de mi yaşlı?" diye sordu Abdülharis. Dragula'nın sırıtması sönüverdi: "İkimizden de. Burada tarlalar ormanları bölmezden evvel, belki ta Romalılar zamanından kalma bir kötülük. Bir strigoy. Nehrin ötesinde şıtriga derler. Baykuş suretinde gezen bir cadı. Dan oğullarıyla, Eflak tahtını ele geçirmek isteyenlerle savaşımda Türk atlıları da Dan oğullarına yardıma gelmişti. Yanımda beni andıran bir muhafızımın kafasını kesip götürdü Türkler. Ben yaralı vaziyette ormana kaçtım. Sonra o buldu beni. Strigoy. Babamdan duymuştum, dedem Yaşlı Mircea Eflak ormanlarında avlanırken azametli bir orman perisinin elinden kurtulmuş. Ahali asırlardır onu öyle tanıyor. Orman perisi. Müslümanlar bile peri diyor. Onu koruyucu sananlar var. Ancak o azametli bir strigoy. Ölmemek için kölesi olmayı kabul ettim." Abdülharis Paşa çocukluğundan bir başka sahife hatırladı: "Hoca Sadeddin tarihinde senden bahsederken 'kötülük baykuşu onun başına tünedi' gibisinden bir ifade zikrediyordu. Ştriga, yahut strigoy dediğinde... O baykuş suretli cadıdan bahsettiğinde hatırladım. Ne garip bir benzetme..." Dragula sağ elini

hafifçe uzatıp altından, üzerinde kuyruğunu ısıran bir ejderha, taç ve Latin yazısıyla keferelerin tumturaklı üslubuyla, Almanların Schwabacher, yani Siyah Yazı, Latin keferesinin de Gotik diye tesmiye ettiği bir şekilde nakşedilmiş "D" harfi olan yüzüğünü gösterdi: "Asırlarca o cadının kölesi olarak zelil bir vaziyette topraklarımın üzerinde yürüsem de ben hâlâ ailemin, soyumun adını taşıyorum. Kıyamete kadar taşıyacağım. O cadı yok edilene... Kalbine gül ağacından kazık saplanana kadar..."

Abdülharis'in zihni durmuştu. Bu dehşetin karşısında dikilmeye devam mı etmeliydi yoksa savuşmalı mıydı? Kızı burada bırakıp gidemezdi zira arkasındakiler de manastır içinde yatan kızı ve adamı görmüşlerdi, emir verse bile Alemdar ya burada ya gittiği yerde sorun çıkartabilirdi. Buradakileri öldürüp kendi sağ dönse şüphe çekebilirdi. Bir yandan da Rumeli'nin diğer beyleri, paşaları karşısında acizliğini gösterebilecek herhangi bir hareket içini kemiriyordu. Hızlıca zihninde daima dolaşıp duran kırk tilkinin ardında hem kızı hem kendisini kurtaracak bir çare aradı. Bir anda aklına eşkıyalık senelerinde aç kalıp da domuz avlamak zorunda kaldıkları o sert kış mevsimi düştü. O korkulu av esnasında bir koca domuzu kandırıp kazdıkları tuzak çukuruna çekmelerini ve kendileri hayatta kalırken canavarlara denk yaban domuzunun çukurdaki kazıkların üstüne düşerek can vermesini hatırladı. Geçmişinin bu kanlı av sahifesini yeniden anımsar anımsamaz Paşa'nın gözleri parıldadı, "Eflaklı ihtiyar!" diye seslendi zihninden: "Biz al topuklu, ak gerdanlı, kâh sırma kâh kuzguni saçlı peri suret ve ateşîn* dilberler uğruna harpten de darptan da kaçmadık. Seni bu şıtriganın elinden kurtarırsak, kızı bize bırakıp gitmemize izin verir misin? Doğrudan üzerimize gelmesi kâfi. Hortlak hortlağı öldüremez efendisi olmadıkça. Ancak elimizde yeter sayıda insan var." Dragula, efendisinin iradesine karşı koyamasa da ancak başını sallayarak onaylayabildi. Elini kaldırınca kurtlar yeniden ağaçlıkların arasına girip kayboldu. Kâh

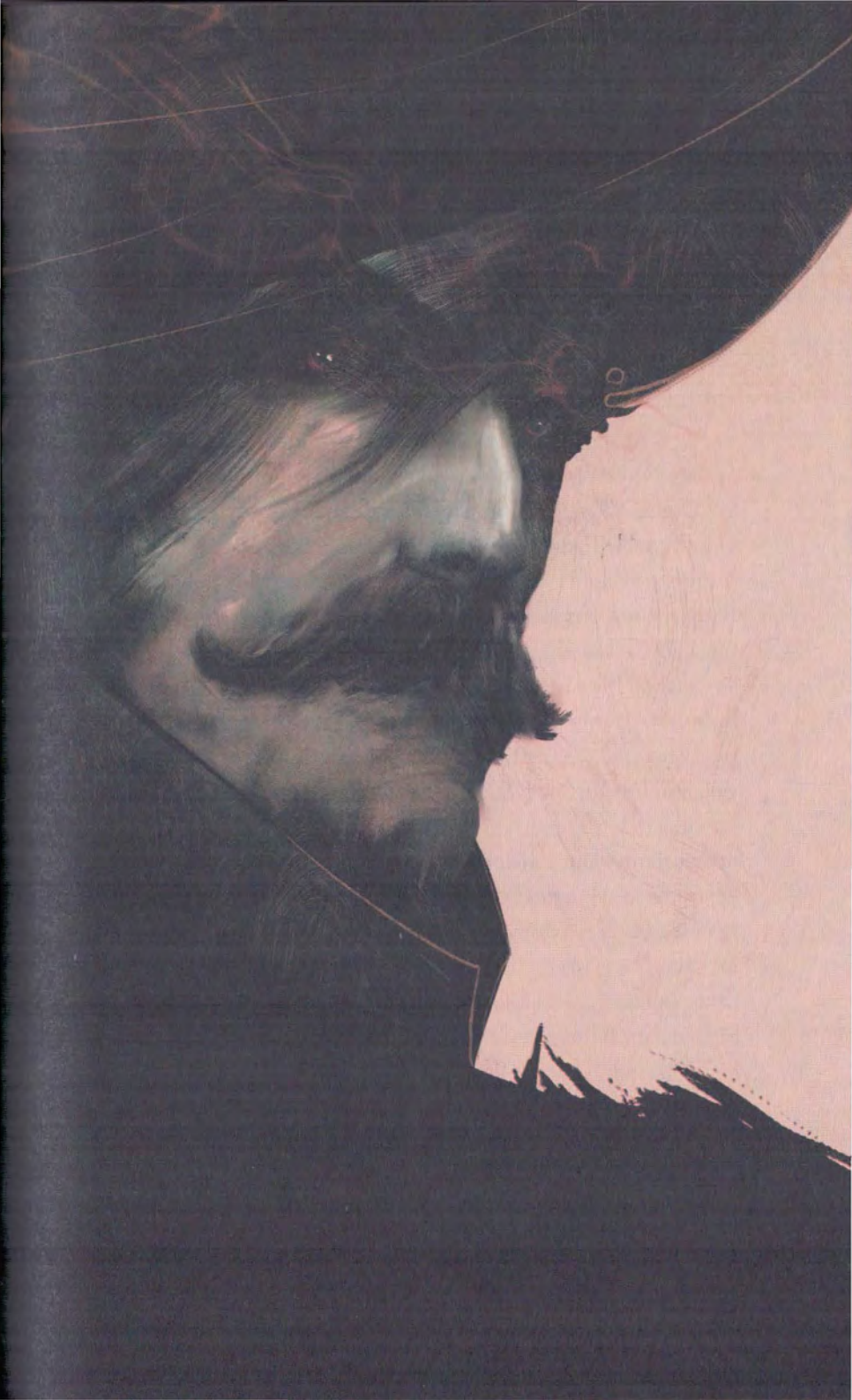
* Ateşli, ateşten.

konuşma seslerinin işitilmemesi kâh bu vaziyet arkada, açıklığın ağzında bekleyen adamları ürkütse de paşadan cesaret bularak kaçmayı kendilerine yediremediler. Paşa geriye dönüp seslendi: "Alemdar, birazdan azim bir yaban domuzu varacak üzerimize. Piştov işlemezmiş. Şuradaki kurumuş gül ağacından bir uzun dal kesip ucunu yontup kazık edin!"

Abdülharis o anda köle olsa da bu yaşlı vampirin hayli kudretli olduğunu bir kere daha anladı. Eflak ormanlarına musallat olan o meçhul cadı kendisi için olabilecek en korkunç köleyi seçmişti. Dragula, "Peki olacakları adamlarına nasıl açıklayacaksın?" diye sorduğunda paşa ağaca doğru koşturarak uzunca bir dalı koparmaya çalışan Kırcalıları gösterdi hafif bir baş hareketiyle: "Ey koca Voyvoda! Sanki Balkan ahalisini tanımazsın. Görmeseler de inanırlar, garipsemezler. Hem bunlar insandan kul taifesi. Ne emredersem onu yapar, yalnız biat ederler!" Bulutların uzaklaşmasıyla dolunayın ışığında adamlar kuşaklarından çıkardıkları nacaklarla daha bir hırsla girişmeye başladılar kurumuş gül ağacına.

O esnada korunun uzaklarından dehşetli bir çığlık işitildi. Sanki yüzlerce puhu aynı anda uğursuz uğursuz ötmeye başlamıştı. Meşelerin ve kayınların ötelerinden öyle bir hışırtı koptu ki salt bir yandan gelmesi ve çırpılan devasa kanatların sesini andırmasıyla rüzgâr olmadığı aşikârdı. Dragula tok bir sesle yarı Eflak dilinde yarı Türkçe haykırdı: "Ea a venit! Ea a venit! Şıtriga! Strigoy! Cazu! Cazu geldi!" Paşanın bir el hareketiyle Kırcalılar ve Rusçuklular, kopardıkları mızrakvâri dalla birlikte yeniden ağaçların altına koşturdular. Paşa Fatin'e ve adamlara seslendi: "Fatin, başlarında dur. Tez vakitte ucunu sivriltip yerde tutsunlar, ben kaldır dediğim zaman kaldırırsınız. Üzerinize domuz varacakmış gibi, tamam mı aslanlarım? Zinhar bırakıp kaçmayın zira benden evvel üzerimize gelen sağ bırakma..."

Abdülharis'in sesi bir anda kesiliverdi. Eli sanki eski baskın günlerindeymişçesine, o zamanlarının alışkanlığıyla –zira hort-

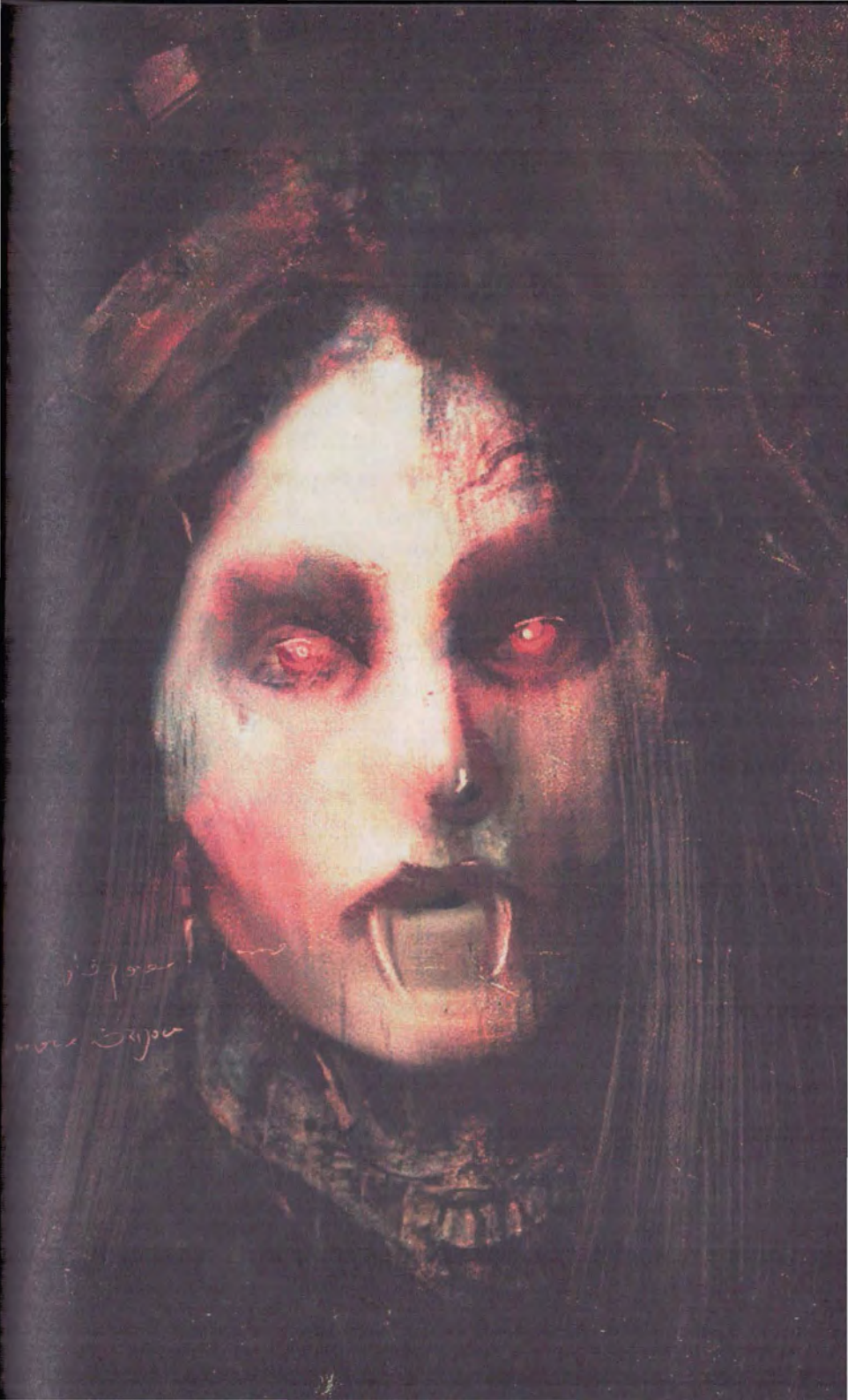

layalı beri pençelerini ve dişlerini ziyadece kullanırdı– karabela dedikleri kılıcının kabzasına gittiğinde, bulutlar dağılmış ve dolunay meydana çıkmışken, bir kere daha manastırın üzerinde bir karaltı tekinsiz kanat çırpma sesleri eşliğinde çöktü. Puhudan, azim akbabalarla kartallardan daha büyük, kanatlı bir şekil harap manastırın çatısına tüneyip ateş kızılı gözleri ve sivri dişleri ta tepeden fark edilen ihtiyar kocakarı suretiyle aşağıdakilere baktı. Belden aşağısı koca pençeleriyle ve kanatlarıyla kuşu, belden yukarısı da neredeyse pençelerine dek sarkan memeleri, ihtiyar ancak sağlam bedeni ve örüklerine toz toprak kemik dolmuş, yerleri süpüren uzun kara saçlarıyla, iki yangın yeri koca gözleri ve dikenli dalları andıran siyah siyah sivri dişleriyle çöreklenmiş ejderha misali tepeye tüneyen heyula bir çığlık kopardı. Yüz puhunun, baykuşun ötüşüne bedel tekinsiz çığlıkla cadının sureti karşısında Kırcalılar ile Rusçuklular itikatlarınca dua etmeye mecal bulamadılar.

Shtriga bir süre korkunç gözlerini aşağıda endişeyle bekleyen insanlara iştahla diktikten sonra tekrar lanetli kanatlarını çırpıp havaya sıçradı. Kırcalılar cadının üzerlerine doğru hamle edip yaklaştığını görünce eşkıyalık zanaatına aşina olduklarından – kendilerinden güçlü veya kalabalık çetelere çatarlarsa vuruşarak savuşurlardı– önce ağaçlara daha da sokulup diz çökerek cadıya beyhude yere kurşun attılar. Ancak Rusçuk kâhyası Tirsiniklioğlu'nun adamları uzun zamandır ağa kapısına postu serdiklerinden mehabet* ve gösterişe düşkünlerdi, bu yüzden korkularına karşın ihsan ve taltif göreceklerini düşünerek hiç kıpırdamadan tüfek ve piştovlarını havaya çevirip üzerlerine gelen dehşete endaht ettiler.** İçlerinden bir tek Alemdar Mustafa yana doğru sıçrayıp yuvarlana yuvarlana ağaçların altına doğru çekilebildi. Bedenine ve kanatlarına çarpan mermilerin kâr etmediği cadı, Rusçuk kâhyasının adamlarının beşini birden kaçışmalarına aldırmaksızın

* Büyüklük.

** Atmak, silah boşaltmak.

yakalayıp yakalayıp çığlıkları ormanlarda yankılanırken boğazlarını parçaladı. Bir lahza duraksayıp boğazını parçaladığı adamın kanını içip somurduktan sonra kafasını dişleriyle tamamen kopardığı cesedi yere savuruyor, koca koca adımlarla bir diğerinin yanına varıp kanatlarının ucundaki uzun kara tırnaklı elleriyle yakalayıp onunla da besleniyordu.

Böyle böyle beş adamı kısa sürede öldürdükten sonra Istrancalı Abdülharis Paşa'nın kılıcını savura savura üzerine koştuğunu görünce ona döndü. Kanlı ağzı ve bedeniyle ay ışığı altında Istrancalı'yı küçümseyen bakışlarla süzdükten sonra hem Kırcalıların endaht edilen kurşunlarını hem de paşayı önemsemediğini gösterircesine yeniden havalandı.

Cadı manastırın çatısına konup birkaç adım atarak çökmüş kubbenin etrafında dolaşırken, Abdülharis yerinde put gibi dikilip kalan Dragula'ya baktı. Onun kıpırtısızlığı dikkatini çekmişti zira hınçla yumruğunu sıkmış, öfkeli gözlerle cadıya bakıyor ama kıpırdayamıyordu. Zaman içerisinde Dragula'nın artan yaşı ve kudretiyle birlikte aralarındaki bağın alelade bir vampir köleyle efendi arasındakinden çok, bir tür telkin veya göz yanılgısına dayanan, aslı olmayan zayıf bir hizmet bağı olduğunu o an fark edebilmişti Paşa. Eflaklı ihtiyar onu öldürmek istiyor ama efendisi gibi düşündüğü için yapamıyordu, cüret etmesi kâfiydi.

Shtriganın manastır kapısında dikilen Dragula'nın varlığından mülhem bir sıçrayışta içeriye inip kızın yanına konduğunu görünce paşanın zihninde bir şimşek çaktı. "Cadı onu hâlâ kölesi olarak görüyor, zira öyle sanıyor. Öyleyse onun melikesi değil. Cadının elinden kızı kapıp bize çekebilir! Ben gidersem bırakmaz ama Dragula'yı tehdit görmüyor!" diye düşündü kendi kendine. Shtriga, yerdeki Gülsüm'ü kucaklayarak kaldırıp ısırdığı boynundan kan içerken, cadıya değen mermilerden akan kanlar da kızın üstüne, çehresine aktı. Abdülharis bunun anlamını biliyordu, bir an önce müdahale etmeliydi. Zihninden Dragula'ya seslendi: "Eflaklı ihtiyar! Cadı sana hâkim değil. Seni kölesi sanı-

yor ama idare edemiyor. Kızı kucağından kapıp üstümüze getir!" Dragula kımıldamayınca bu sefer sesli bir şekilde gürledi: "Koca Voyvoda Dragula, bir avuç Türkün önünde şu orman cadısından mı korkup siniyor?"

Dragula bu sözü, paşanın da hesap ettiği üzere kaldıramadı. Hınçla birkaç adım attıktan sonra bir anda manastırın içine sıçrayıp Gülsüm'ü shtriganın pençelerinden kopardıktan sonra dışarıya, Abdülharis'le açıklığın ağzında bekleyen adamlarının üzerine doğru koşmaya başladı. Paşa, Fatin'le birlikte geriye koşturup, "Mızrak! Gülden mızrak! Koşun," diye bağırınca, Alemdar Mustafa yanlarına koşup yerdeki ucu sivriltilmiş ağaç parçasını kaldırıp öteki ucunu ayağıyla toprağa sabitledi. Fatin'in cüssesine bakmadan kazığı havada tutmaya çalışması Kırcalıları da cuşa getirince* yanlarına koşup üzerlerine domuz varacakmış gibi ağaç parçasını tutup havaya doğrulttular. Abdülharis hortlak olduğundan bir başka kan emiciyi öldürebilmesi kabilse de tıpkı Dragula gibi hortlaklıktan mülhem göze görünmez bir endişeyle çepeçevre sarılmıştı. Cadının vampirler üzerindeki tesiri insanlardan daha fazlaydı. Bir kenara atılıp Dragula'ya doğru baktığında acayip bir temaşa peyda oldu.

Eflaklı ihtiyar kazığa yaklaştıkları esnada kızın cesede dönmüş bedenini bir yana bırakıp yerden sıçrayarak ters dönüp sırt tarafından göbeğinden kazığa geçiverdi. Shtriga ise onun kadar talihli değildi zira kazık kalbi canibine saplandığında kendini durduramamıştı o hızla. Dragula shtrigayı omuzlarından pençeye dönüşmüş elleriyle kavrayıp kendine doğru çekerek boğazını dişledi. Shtriga elleri kolları titremekteyken tüm gücüyle havaya kanat çırpıp kazıktan kurtulsa da Dragula da onun boğazına yapışık vaziyette göğe yükseldi. Oradaki herkesin gözü önünde gökyüzünde korkunç bir vampirler cengi vuku buldu. Hortlakların korkunç çığlıkları Teleorman'ın o korusunda, harap manastırın duvarlarında yankılanıyordu. Shtriganın kanatları solup

* Coşmak, kendinden geçmek.

giderken Dragula'nın sırtında yarasa ile akbaba arasında korkunç kanatlar belirdi. Tepeye yükselmişlerken Dragula bir anda zayıf, çelimsiz bir bedene döndüğü ta aşağıdan seçilebilen cadının bedenini kendinden uzaklaştırıp Tuna tarafına doğru fırlattı. Shtriga uzaktaki ağaçların arasına savrulup gözden kaybolurken Dragula kanat çırparak Abdülharis ve adamlarının tepesinde süzüldü. Savuşup gitmeden önce zihninden Abdülharis'e seslendi: "Kızı ısırdı. Başındaki tüfek kurşunlarının yaraları da kızın ağzına aktı. Shtriganın lanetini taşıyacak. Sen de gördün, biliyorsun Türk. Öldür onu! Bir daha da topraklarıma ayak basma!" Ardından hafif bir baş selamı verdikten sonra kuzeybatıya, oradan görünmeyen ancak o tarafta olduğunu seyyahlardan, tüccarlardan duydukları, Eflak ve Sırp ahalisinin Karpatlar dediği Eflak Dağlarına doğru uçarak gözden kayboldu. Aşağıdakiler arkasından seyre durdular...

Alemdar Mustafa'nın sesi hepsini kendine getirdi: "Veli Ağa'nın kerimesi ölmüş!" Genç kızın cesedinin yanına diz çökmüş Mustafa, paşaya ve adamlarına böyle söylemişti. Paşa hem ona hem adamlarına bakarak ağır ağır konuştu: "Şimdilik. O bize saldıran azim hortlak, şıtriga yahut strigoy... Onu hem ısırdı hem kızın ağzına hortlağın kanı değdi. Üç gün sonra bu da o şey gibi kalkıp dolaşmaya başlayacak. Bir hortlak kabrinden çıkınca nereye gider ilk? Akrabalarının yanına... Rusçuk'ta cinayetler olacak. Katilini bulamayacaksınız. Bir cadıcı veya vampirci çağırmayı akıl edene kadar devam edecek. Şimdi cesedini yaksak kazıklasak bile kâr etmez. Üç gün sonra hortlağa tam dönüştüğünde yapılmalı. Ne var ki bunlar benim meddah kısmından duyduklarım, ben cadıcı değilim. Eğer üç gün bekleyip bu şıtrigayı yine öteki gibi öldürebiliriz derseniz bırakayım. Yok eğer karışmam derseniz... Karşıya geçelim Rusçuk'a girmeden. Adamlarımın bir kısmı kızın başında beklerken ben de kızı bulamadık diye hem de seyahat bahanesiyle toparlanıp şehrin çıkışına gelirim. Kızı benim hususi eşyalarımı koyduğum sandukada saklayarak

işinin ehli bir cadı üstadına götürüp öldürülmesini hallederim. Mustafa! Kızı bulamadığımızı ve adamlarının beşinin de Tuna bataklıklarında boğulduğunu söyleriz."

Alemdar Mustafa sordu: "Paşam emriniz başım üstüne. Ama Tirsiniklioğlu Ağa'ma götürsek, doğrusunu desek neden olmayri?" Abdülharis başını salladı: "Veli Ağa hissi hareket edecek. Kızının bu hâle geldiğini kabullenemeyecek. İzin de vermeyecek. Rumeli'de başıboş bir şıtriganın dolaşması sizin kadar benim de zararıma olur. Üstelik bu âlelade bir soyu da değil gördüğüm kadarıyla. Orman cinlerini, perilerini bile emzirmişliği muhakkaktır. Benim dediğim gibi yapacağız." Alemdar kararlı bir ifadeyle karşılık verdi: "Emrettiğiniz gibi paşam. Zaten desem te burada olanları kim inansın bana..." Paşa, Fatin'e dönüp, "Kuşağından bir kese altın çıkar da şu şahbaza ihsanımız olsun Fatin Kâhya!" diye seslendi. Fatin hızla onun yanına gidip bir kese altın uzattı. Mustafa sorgusuz sualsiz keseyi alıp kuşağına sıkıştırdıktan sonra Abdülharis kılıcını kınına soktu: "Sen akıllı adama benzersin Alemdar Mustafa. Aklının yolunu tut. Bakarsın talih seni âyanlığa, paşalığa kadar savurur!"

Alemdar tüfeğini omzuna dayadı: "Âyanlığı Osmanlı kaldırdı dediler paşam. Şimdi hepsi kâhya oldu. Bizim Tirsiniklioğlu Ağa da!" Abdülharis, Gülsüm'ün cesedini kolları arasına alıp taşıyarak Tuna tarafına doğru yürürken karşılık verdi: "Osmanlı'nın yasağı üç gündür Alemdar Mustafa. Bir fermana bakar. Bir hüküm gelir, bir hüküm gider..."

3

Şumnu Gölü'nün yakınlarında, gecenin kör saatinde tuhaf bir hareketlilik söz konusuydu. Bir yanda açıklık bir alanda geniş-çe bir ateş yakılmış, kütüklerin üzerinde kesilmiş başı ve kazık saplanmış bedeniyle bir ceset ağır ağır yanıyordu; diğer yanda da bir talika üzerinde birkaç pür silah talikacı, ahşap bir san-duka üzerindeki kan izlerini kuşaklarından kestikleri ve gölde ıslattıkları kumaş parçalarıyla siliyorlardı. Adamlardan kambur olanı haricinde –ki Kırcalı kılığı olmayan yegâne kişiydi içlerin-de– hepsinin yüzünde "Daha hangi acayipliklere şahit olacağız?" pişmanlığı ve korkusu okunuyordu.

Yanmakta olan vampir cesedini uzaktan uzağa Vampirci Rıza ile Istrancalı Abdülharis Paşa seyretmekteydi. Cadı üstadı ile paşa söyleşmektelerdi:

"Raametli dedem anlateyridi. Onun dedesi de cadıcı imiş; Nalbur Şaban. Tuna boylarında Eflak ormanlarında bir azim cadı gezer derdi rametli. Demek bu şıtriganın canı sonunda ce-henneme ısmarlandı..."

"Öyle vampirci. Sonra Alemdar benim adamlarımla gidip eş-yalarımı, talikayı alıp geldi. Cesedi sandukaya kapadık. Koyun koyuna yattım bu dehşetle üç gün! Hortlayacak korkusuna gü-zelliğini doyasıya seyredemedim bile! Rusçuk'ta Cadıcı Ramazan var, şehrin şark tarafında Tutrakan yolunda. Ona gösterdim, 'Ben şıtriga bilemem, bilse bilse Şumnulu Vampirci Deli Rıza bilir!'

dedi. Tanımazmış ama namını bilirmiş. Dinlene oyalana geldik tek günde geleceğimiz yolu, adamlarımı yormadım. Dedim belki üçüncü gün olmazsa şıtrigayı öldürmeye razı gelmezsin, mecbur kalasın diye."

"Abe paşa olur mu öyle şey! Duası ve öldürmesi başka oluyeri te bu şıtrigada, herkes bilmez ama ben de bunu sağ bırakacak değilim elbet. Hem üç günü burada geçirip de hemşerilerimin kanlarını içmediğin iyi olmuş."

"Tasalanma, ben ardımda ölü bırakmam gerekmedikçe..."

"Peki, paşa söyle bana. Bir vampirciye, cadı üstadına nasıl itimat ediyersin?"

"Sen bir hortlağa nasıl itimat ediyorsun?"

"Ben insanım ama sen canavarsın!"

"Bana göre de ben insanım, sen de benim kandaşlarımın canavarısın. Nereden göreceğiz? Şu uzaktaki Şumnu'nun evlerinden biri bizi seyretse tanıyacak mı? Cin de sanır, peri de sanır. Bak şu adamlara, Dağlılarıma. Dağda belde görsen eşkıya dersin belki. Ama sırmalı ipekli kaftanlar giyip bir de 'paşa' sanı verdin mi benden ne farkları kalır ki?"

"Güzel lakırtı ediyersin ama... Bir de şu ismini söylemediğin, Eflaklı ihtiyar dediğin senden yaşlı hortlak... Onu bıraktın mı?"

"Aslında hazır seni tutmuşken onun peşine düşmeli ama uğraşılacak melanet değildir. Belasını kimden bulursa bulsun!"

Tam bu esnada uzaktan uzağa horoz ötüşleri işitilmeye başladı. Şumnu camilerinin minarelerinden müezzinlerin okuduğu ezanlar yükselirken Abdülharis bir kese altını Rıza'ya uzattı. Rıza keseyi alıp içindekilere baktı hafiften bir dua mırıldanarak. Paşa kızar gibi oldu: "Benim izzetim itibarım yok mu ki ecinniler gibi sana soğan kabuğu ihsan edeyim? Her ne ise cadıcı. Ne sen beni gördün, ne ben seni. Evli evine, köylü köyüne..."

Istrancalı gün mavi mavi ışırken talikaya yürüdü. "Temizlediniz mi bir güzel?" diye sorduktan sonra bir sıçrayışta talikaya bindi. Uzanıp üstünü de kapatmadan önce cadıcıya dönüp sırta-

rarak baktı bir anlığına. Fatin'in araba beygirlerini meşin kırbaçla kamçılamasının akabinde at sırtındaki Kırcalıların nezaretinde talika güneybatıya, İslimye istikametine doğru ağır ağır ilerlemeye başladı. Talikanın yanında at süren Kırcalılar bir an önce İslimye'ye varmak ve anlaştıkları üzere paralarını alıp sonsuza dek Istrancalı'nın hizmetinden ayrılmak için can atıyorlardı. Rıza gün doğana ve ateş küllenene dek bekledi, ormanların koruların arasında kaybolana kadar talikayı izledi. Ahali sabah namazı için hareketlenirken o da evinin yolunu tuttu.

Vampirci Rıza'nın evladı olmadığından el verip ocağını sürdürecek kimsesi olmadı. Vakadan yirmi beş sene sonra, altmışlı yaşlarının başlarındayken gönüllülerle birlikte Rusların, Şumnu'yu kuşatması esnasında harp ederken ömrü solup gitti. Istrancalı'nın Kırcalılarının ömürleri ise neredeyse onunki kadar bile sürmedi. Dağlı İsyanları senelerinde şu âyanın kapısında, bu eşkıyanın çetesinde vuruştular, vurdular, vuruldular. Büyük bir kısmı –çoğu Kırcalı gibi– yatağında ölmedi. Çok azı çocuk, torun sahibi olabildi, onlar da kış gecelerinde dedelerinin anlattıkları vampir bir paşanın hikâyesini ibretle dinlediler. Korktular ama inanmadılar. Onca harbin, kaçgöçün, muhaceretin, devrilen on yılların hengâmesinde bu acayip cengin söylencesi hiçbir folklor kaydına, derlemeye geçecek kadar yaşamadı. Abdülharis ise...

4

Hadise gecesi –cengin olduğu gece–;
Yergöğü ile Teleorman arasındaki koruda, Eflak.

Rusçuk havalisindeki Mezarhisar mevkiinin kâhyası, yani âyanı Rüstem Beşe'nin yegâne eğlencesi, babasından gördüğü usulle eskiler gibi oklu yaylı avlara, süreklere çıkmaktı. Babası gibi yeniçeri olan, zorbazlığı ve kemankeşliği de ondan gören Rüstem Beşe, o devirde kemankeşlik edenler hayli azalmışsa da, ava çıktığında keman germeyi tercih ederdi. Bazen ağırladığı misafirlerini ava götürüp işret sofrası kurar, bazen birkaç adamını ardına takıp Deliorman taraflarına veya Tuna bataklıklarına ava giderdi. Bu pehlivan yapılı, esmer, bıyığını balta kesmez yeniçeri zorbasına, akranlarını sindirip ayakdaşları arasında sivrildiğinden ta Tirsiniklioğlu İsmail Ağa'nın kardeşi, Osmanlı idam ettirene dek Rusçuk âyanı olan Ömer Ağa zamanında Mezarhisar âyanlığı bırakılmıştı. Tirsiniklioğlu'nun daha çok al vur işleri için çağırttığı kıyıcı adamlardandı ki birine fenalık edemediği vakitlerde, zamanlı zamansız ava çıkardı. Çocukluğunda akranlarının başını yardığı bir gün babası Zülküf Beşe'nin tokadını yiyip de kanlı bir sokak kavgasına girdiği günden beri zorbaca yaşamış, balta olduğu Mezarhisar'ın asayişini sağlarken etinden sütünden faydalanmayı ihmal etmemişti. Büyük bir kısmı çökmüş eski bir ileri karakol

metrisiyken zamanla kasaba misali büyüyen, adını buradaki eski metrisin dibindeki eski mezarlıktan alan Mezarhisar'ın başında oğlu Kasım ile birlikte vurucu kırıcı çift başlı ejderhaydı.

O gece de aklına estiğinden beş adamıyla birlikte Mezarhisar'ın karşısına Eflak tarafına geçmiş, vurdukları sülünlerle ziyafet çektikten sonra Tuna bataklıklarının böğründe bir ulu meşenin duldasında yaktıkları ateşin etrafına hayduklar çobanlar misali serilip kalmışlardı. Dört adamı da ateşin karşısında gevşeyip inceden uyuklarken, Rüstem Beşe epey gerisinden sert ve ani bir hışırtı duyunca yerinden fırlayıp karanlıkla örtülü Teleorman'ın ağaç ve çalı öbeklerine göz gezdirdi. Sanki büyükçe bir hayvan ağaç dallarına çarpa çarpa yere, yahut koşarak çalı öbeklerinden birinin arasına düşmüştü ancak anlam veremedi. Ne bir böğürtü, ne toprakta kayan toynak sesleri ne de çırpınan kanat sesleri işitmişti. Ulu meşenin gerisindeki çalılara bağlı atları da huzursuzca oldukları yerde toprağı eşeleyip kafalarını sallayarak hafif hafif kişneyince Rüstem Beşe hayvanların huzursuzluğunu fark etti. Koruyu seyrederken uzaklarındaki birkaç ağaç tepesinin sallandığını görünce, ayı olabileceğini düşünerek sedef nakışlarla süslü hususi tüfeğini deri mahfazasından çıkardıktan sonra çıt ses etmeden o tarafa seğirtti. Adamlarını uyandırırsa çıkan seslerden ötürü hayvanın –belki de kurt idi– kaçıp gitmesini istemiyordu.

Rüstem Beşe koruda ilerledikçe adamlarıyla arası gittikçe açılmış, yaktıkları ateş dahi görünmez, çıtırtıları ormanın sessizliğince yutulur olmuştu. Tepedeki dolunay bulutlarca kapatılmasa bile sık ağaçların dalları yüzünden korunun içinde daimi bir karanlık vardı. Kulağı en ufak çıtırtı sesinde, tüfeğini hazırda tutarak yürüyen Rüstem Beşe, geldiği mıntıkayı kaybetmemek için sağa sola sapmaksızın dosdoğru ilerliyordu. Ay ışığının az çok ulaşabildiği küçük bir açıklığın dibinde yerde yatan yarı çıplak bir kadın görünce duraksadı. Yorgunluktan hayal gördüğünü, yahut ateş başında uyuyup düşte olduğunu sanarak gözlerini birkaç kere yumup açan Rüstem Beşe bıyıklarını çekiştirdi. Ay ışığı

altında parıldayan gümüş teniyle, yine ışıltıyı aksettiren simsiyah saçlarıyla, orman zemininde nazenin yatışıyla ormanda eğleşir peri kızlarından birine denk geldiğini düşündü. Genç kadın bir anda yattığı yerden doğrulup Rüstem Beşe'ye kara gözlerini dikince, koca zorbazın eli ayağına dolaştı. "Kimsin? Kimlerdensin? Koi si ti?" diye yarı Türkçe yarı Bulgarca seslendi kadına. Kadın sağ elini uzatıp onu kendine doğru çağırırken susmaya ve soğuk soğuk bakmaya devam ediyordu. Rüstem Beşe tüfeğini bir ağaç gövdesine dayayıp kadının yanına koşturdu. Kadın, Rüstem'in elini tuttuğunda, teninin soğukluğu karşısında ürperdi. En son Rus Harbi esnasında Bükreş tarafında Rusların taarruzu karşısında arkadaşlarının cesetleri arasında yatıp ölü taklidi yaparak kurtulduğu hatırası aklına geldi. Oradaki cesetler misali soğuktu kadının teni ancak yaşıyordu. Benzinin solgunluğu ölüyü andırsa da gözleri ışıl ışıldı.

Kadın bir anda yattığı yerden kalkıp, Rüstem'in ellerinden de güç alarak üzerine doğru fırladı. Kollarını yılan gibi boynuna sardıktan sonra başını boynunun altına gömdü. Kadının ağırlığı altında devrilen Rüstem, boynunda soğuk dudakları hissedince hayli keyiflendi ancak boğazına saplanıveren iki çuvaldız misali dişlerin acısı tüm zevk hissini alıp götürdü. Bağırmak istediği esnada kadın pençeli elleriyle ağzını kapattı. Rüstem olanca gücüyle kadınla boğuşurken vücuduna yayılan soğuk bir sıvıyla bir kere daha şaşırdı. Savaşta kendi kanını, hatta kendi idrarını çokça hissetmişti ancak böyle soğuk değildi. Ay ışığı altında kadının gövdesine baktığı zaman kanatlı kollarını, canavarvâri bedenini, göz ucuyla da olsa kocakarı suretini görebildi. Pazularının kuvvetiyle kene misali boynuna yapışan kadını kendisinden uzaklaştırdığında, kocaman bir delik açılmış göğsünden akan simsiyah kanları ve sivri dişlerinin arasından kendi kırmızı kanının döküleyazdığı boynunu, kor kızılı gözlerini ayan beyan gördü. Cesaret bulabilmek için bir nara patlatıp sol eliyle cadıyı göğsünden ittirmeye çalışırken sağ eliyle kuşağındaki yatağanın kabzasına uzandı.

Narası çığlığa dönüştüğü esnada kınından çıkardığı yatağanı canavarın boynuna sertçe indiriverdi. Cadının kafası kopup kenara devrilirken gövdesi olduğu gibi Rüstem'in üzerine yıkıldı. Rüstem kesik boğazdan dökülen kara renkli kan ağzına dolarken yutmasına da engel olamadı. Cadının gövdesini yana devirdiğinde rahat bir nefes alabildi ancak midesi hâlâ bulanıyordu. Ağalarının çığlığı ile uyanıp ormanda kendisini arayan yoldaşlarının seslerini duyunca onları yanına çağırıp güçbela ayağa kalktı. Rumeli itikatlarıyla büyüdüklerinden Rüstem Beşe ile birlikte cadının kesik başını ve gövdesini de yanlarında taşıyıp, yaktıkları ateşte bu baş ile gövdeyi yaktılar. Alelacele toparlanıp gün doğmadan Rüstem Beşe'yi Mezarhisar'daki köşk taklidi evine taşıdılar.

Rüstem Beşe'nin av esnasında hastalanıp yataklara düşmesine kimse bir anlam veremedi. Adamları ormanda bir cadının saldırısına uğradıklarını söyleseler de Rüstem'in oğlu Kasım, babasının güçten kuvvetten düştüğünün duyulmaması, yahut onun da öldürülmemesi için bu yollu lakırtıları yasakladı. Rüstem Beşe bir süre sonra gündüz gözüyle hiç dışarıda görünmezken oğlu Kasım da babasına benzemeye başladı. Mezarhisar, geceleri kaybolup ölenlerin hikâyeleri yüzünden gittikçe boşalıp metruklaşmaya başladı. Seneler içerisinde Rüstem Beşe ölüp âyanlık yahut kahyalık oğlu Kasım'a kalınca, söylentiler bire bin katılarak anlatıldı. Güya Kasım Bey'i Rüstem Beşe, Eflak ormanlarında ava gittiği esnada oynaştığı bir peri kızından peydahlamıştı. Onların sülalesinin cinlenmiş olduğu, ayak bastıkları yerde kan içen cinlerin eksik olmadığı –kısmen yanlış olsa da– kulaktan kulağa, dilden dile anlatıldı durdu. Nihayetinde Kasım'ın lakabı "Perioğlu" olup çıktı. Gerçek farklı olsa da ahalinin rivayetlerinde yarı eksik yarı tamam böyle bilindi, böyle zannedildi. İleride Kasım'ın soyundan gelenlere Hunâşamzade diyeceklerdi. On yıllar sonra 93 Harbi denilen Osmanlı-Rus savaşında, bazı Rus askerlerinin "upir" korkusuyla Mezarhisar'ı baştanbaşa yakmalarının akabinde bu aile Edirne'ye göç edecekti...

2

MEZARHİSAR DEHŞETİ

(Ocak 1878, Rusçuk)

İleride "Doksanüç Harbi" diye zikredilecek dehşetli harbin patırtıları dinmeye yüz tutmuş, Rusçuk şehrinin asırlık sakinleri muhacir katarlarına dönüşüp bilmemkaç kuşağın beşiği evlerini, dedelerinin mezarlarını, türbelerini, camilerini, medreselerini, tekkelerini, hanlarını, hamamlarını terk ediyordu. Yüreklerindeki acı ve korkunun raddesi hesaba kitaba gelmezdi ancak şehrin sokaklarında süngülü tüfekleriyle, kamalarıyla, kılıçlarıyla, kamçılarıyla, tozlu kalpaklarıyla gezinen Rus ve Bulgar lisanlı askerlerin, çetecilerin de yüzlerinde gözle fark edilir bir tedirginlik hâkimdi. Hava inceden aydınlanmaya başladığı hâlde fenerleri, meşaleleri söndürmüyorlar, yıkık duvar diplerine, mezar kuytularına, karanlık saçak altlarına kaçamak bakışlar ata ata, dillerinde "Kyrie elesion!"larla,* kalabalık vaziyette geziyorlardı. Hacetlerini gidermek için dahi olsa yanındakilerden ve meşalelerin ışığından uzaklaşıp ıssıza gidemiyorlardı. Batıl inanışlar ve kocakarı masallarının pençeleri yoksa da, karanlığın içinde denk gelmeyi umdukları bir mevhumdan kaçtıkları aşikârdı. Bulgar Prensli-

* "Tanrımız merhamet et" anlamında Yunanca dua.

ği'nin zuhurundan hemen önce, Osmanlı'nın Bulgar memleketindeki hâkimiyetinin son demlerinde, Rusçuk'a dikilmiş haçlı, çarlık kartallı sancakların gölgesinde kalabalık Rus askerlerinin, vahşi Kozakların ve atadan dededen çeteci Bulgar hayduklarının kalplerine korku salan aleni bir dehşet vardı ve kesinlikle Türk süngülerinden kaynaklanmıyordu.

Kimse konuşmasa bile içlerine gömüldükleri korkunun kaynağı az çok anlaşılabilirdi zira ne zaman şehrin yokuş başlarından, dış taraftaki tepelerden geçseler, şehrin batı-güneybatı yönüne doğru ürpertiyle bakıp duruyorlardı. Ziştovi, yahut Sviştof'a uzanan şosenin önünden geçtiği bir tepenin üzerine kurulu bir köyün on yıllar önce yalnız kalmış sarıklı Osmanlı mezarları misali eğri büğrü evleri ile onların hemen dışında kurulu bulundukları tepenin zirvesine adeta çöreklenmiş, eğri bir kuleyi andıran köhne köşkün karaltıları, endişeye gark olmaktan faltaşı gibi açılmış gözlerinde heyula misali büyüyordu. O alışıldık Balkan köylerinin, şehirlerinin hemen dışındaki tepelere kondurulan, baştan başa servi ağaçlarıyla kaplı kabristanlara benziyordu. Ahalinin bu kasvetli çehresine nazire edercesine, cismine uygun bir isimle seslendikleri o mıntıka "Mezarhisar" namıyla anılıyordu. Bulgar ahali ise daha eski tarihlerden, Bizans devirlerinden kalma harabe bir kulenin dikili olduğu vakitleri hatırlatmak istercesine taktıkları "Mezar Kula" ismiyle zikrediyordu. Bir zamanlar içinde insanlar yaşıyorken, bağları bahçeleri ta uzaklardan seçiliyorken dahi ismi böyleydi. Neredeyse yüz senedir sokakları ve evleri boşaldıktan sonra da mezar yeri misali sessizleştiğinden ismini kimse yadırgamıyordu. Bunca zamandır boş kalmasına karşın tek bir çivi bile çakılmamıştı zira civarda yaşayan kimse ne gece ne gündüz Mezarhisar'ın otlar, dikenler, çalılar, ölü ağaçlar ve sarmaşıklar bürümüş mahzun bahçelerine, kahkahaları da ağlamaları da çoktan unutulmuş harap evlerine sokulabilirdi. Rusçuk şehrine yolu düşen yabancıları sanki uçurum kenarıymışçasına hem korkutur hem de kendine çekerdi

Mezarhisar, onu görenin illa ki akıllarını çelerdi, ya korku salardı ya da meraklarını celp ederdi. Hanlara, meyhanelere semer devirdikleri vakit illaki ahaliye sorarlardı o harap tepenin ahvalini. Adlarını anmayı çağırmak saydıklarından ismini zikretmekten imtina ettikleri cinler, periler misali muazzam bir ürpertiyle yaklaştıkları Mezarhisar'ın hikâyesini birkaç cümleyle geçiştirirlerdi. Her ağızdan farklı bir rivayet çıksa da, ikaz hep aynıydı. Gün battıktan sonra, yatsıdan imsak vaktine değin zinhar sokulan olmazdı zira o yabana dönmüş ölü ağaçlı sarmaşıklı bahçelerle bağlarda, kabrinde yatamayan cadılar dolaşırdı.

O gece Rusçuk'un Tuna'ya bakan tarafında, şehirden epey uzakta harabe bir manastırın pencerelerinden, boş geçen asırların ardından ilk kez ışıklar nüksediyordu. Hemen dışında atlarıyla, türlü kılıklarıyla birikmiş asker ve çeteci kalabalığı dikkat çekiyordu. Sanki bir taarruza hazırlanıyormuşçasına pür silah ve pür öfke Rus ve Bulgar lisanlı müfreze, sıklıkla güneybatı tarafında kalan Mezarhisar'a korkulu gözlerle bakıp bakıp istavroz çıkarıyordu.

Harap manastırın içinde hummalı bir hazırlık sürüyordu. Harbin şedit müsademeleri esnasında hasar görmüşse de yine de dört duvar bir damdan ibaret bu sığınak, şimdi orada toplanmış bir grup Rus askerinin, çok sayıda Bulgar haydukun ve Kozak'ın karargâhı mahiyetindeydi. Manastırda eski bir masanın üzerine sıralanmış tahta ve demir kazıkları, kimi gümüş saplı kamaları ve kılıçları kutsayıp üzerlerine kutsal su serpen, Ortodoks cüppeli, altmışlarının sonunda gösteren bir rahip ile aşağı yukarı Ulah çobanları andıran ancak incik boncuklarıyla, nazarlık ve muskalarla süslü camadanıyla, elindeki aziz ve azize tasvirli ortası delik garip ikonası başta olmak üzere acayip kılığıyla üç günlük yoldan nazar-ı dikkatleri celp eden saçı sakalı diken diken kırklarının başında gösteren bir adam, bu muammalı kalabalığın hem komutanı hem de kılavuzu yerindeydi. Hıncahınç dolu harap manastırda, pencerelerden birinin önünde bekleyen saçları dö-

külmüş kaba sakallı bir Bulgar hayduk, yanındaki Rus askeriyle Kozak'a o tuhaf kılıklı adamı gösterip fısıltıyla vampir soyundan olduğu için saçının sakalının böyle dikelmiş olduğunu söylediğinde, çoban kılıklı adam bunu o uğultu mahşeri içerisinde duyarak pencereye doğru keskin bir bakış attı. Adamın kan çanağı gözleri üzerine değince korkuyla üç kere istavroz çıkaran hayduk pencereden uzaklaştı. Kalabalıktakiler adamın bu keskin kulaklı hâline şaşırdı ama en az onu tanıyabilecek olan Bulgar hayduklar şaşırmıştı. Rus askerleri ve kısmen de Kozaklar ne olduğuna tam anlam veremiyorlarsa da Bulgar hayduklar yüzlerce yıldır Rumeli'nin ormanlarında, dağlarında yaşadıklarından epey aşina sayılırlardı. Sabaha karşı hep birden Rahip Goran'ın yanında dikilip duran, Rumen aksanlı Bulgarcayla konuşan "vampirci"nin peşine takılıp kabir kaçkını hortlakların, vampirlerin peşine düşeceklerdi.

Ruslar ve Kozaklar, manasını bilmeseler de haçların yanı sıra sarımsaktan, sarımsak çiçeğinden ve yabani gül dallarından gerdanlıklar geçirmişlerdi boyunlarına ve bunca hazırlığa rağmen korkuyorlardı. Zira Rusçuk'u kuşatmalarından ele geçirmelerine dek arkadaşlarını kaynağı meçhul sebeplerle mezara koymuşlardı. Kimi askerler gözleri önünde ölümlerine şahit oldukları ahbaplarını gecenin köründe sağda solda dolaşırken gördüklerini söylüyordu. Boyunlarındaki küçük yara izleri ve tek damla iz bırakmaksızın kanlarının çekilmiş olması Balkan ahalisi için tek bir şeye işaret ediyordu. Rus karargâhı çıkan söylentilere ilkin kulak asmamıştı zira Türk türbelerinden çıkıp askerlerine saldıran sarıklı hayaletler lakırdılarına yabancı değillerdi. Başıbozuk Türk çetelerinin gece baskınlarıyla korkutma çabaları olarak düşünüyorlardı. Ancak Osmanlı birlikleri şehirden çıkıp gittikten ve merasimlerle birlikte minarelerden çatılara tüm şehre Rus sancaklarının dikilmesinden sonra da ölümler devam edince, Mezarhisar tarafında hiçbir asker nöbet tutmak istemeyince ister istemez harekete geçmeye mecbur kalmışlardı. Bu yüzden

Bulgar haydukların en sözü geçen kapitanlarından, Rusların da itimat ettiği Kazanlak yahut Kızanlıklı Bozhidar Voyvoda'nın tavsiyesiyle "bu tür musibetlerin uzmanı" olan, muhtelif Balkan dillerinde "vampirci", "cadıcı", "dampir", "krusnik" gibi isimlerle anılan esrarlı kimseleri aratmaya başlamışlardı. Bilinen ve en namlı "vampir avlayanlar" Türklere kalan topraklara çekilip gidince, bu seferden daha önce Rumen ordusunda eğitimci olarak görev yapmış bir Rus subayın yardımıyla ta Avusturya-Macaristan İmparatorluğu tebaasından bir "strigoi öldüren" getirtmişlerdi. Erdel yahut Transilvanya'nın güneyinde Braşov memleketindeki Fagaraş Dağları'ndan, "vampir dölü" olduğu için vampir avlayabilen dampir Fagaraşlı Petre'nin kılavuzluğunda Mezarhisar dehşetini ebediyen halletmek üzere gönüllülerden bir müfreze oluşturmuşlardı.

Fagaraşlı Petre, yanında dikilip duran ve bir an önce şeytanları def etme hususunda sabırsızlığı her hâlinden anlaşılan Bulgar hayduk Kızanlıklı Bozhidar Voyvoda'ya baktı:

"A bre Bulgara voyvoda! Bu patırtı olmasın votkadan şaraptan nevri dönmüş askerlerinizin evhamı? Savaş, harp, voyna,* razboi,** haboru,*** her ne halt ise... Harp hâli, her şey olur!"

"Tuna'nın bataklarında, Rusçuk'un ormanlarında bir musibet avlar askerlerimizi Ulahyalı.**** Türkler değil avlayan. Başka şey!"

"Ulahya? Ulahyalılar yaşar Karpat Dağlarından aşağı, Tuna'dan yukarı. Az buçuk da bizim Transilvanya köylerinde. Üç dedemin mezarı köyümdedir, evveli de Lugoj tarafından göç etmiş. Erdel Macarlarındanım."

"Şeytanlık zanaatına muhtaç olmasak keserdim o dilini! Yağlı kurşunlara geleyim ki Bulgar gibi konuşsan bile acımazdım o dili kesmeye!"

---

* (Bul.) Savaş.

(Rum.) Savaş.

*** (Mac.) Savaş.

**** Eflaklı veya Valahyalı (Wallachia), Rumence konuşan.

"Annem Bulgar. Annemin dört kardeş, onların nine Koca Danica kaldı hep bizde. Babam Türk taraflarına iner yapardı hayvan kaçakçılığı. Evinde oturduğu Bulgar sığırtmaca olmuş damat. Benim baba aileyi getirmiş Fagaraş Dağları'ndaki köyümüze. Bizim köyde Macarca, Eflaklıların lisanı, hatta Rumca konuşurlar. Ama bizim evde Bulgarca... Eflaklıların lisandan daha iyi bilir ben Bulgar lisanı. Türklerin lisan bilmem ama benim dede anlattı hep Türkleri. Korkmayan insan olmaz Türk süvarisinden; bizim ormanlarda, dağlarda hâlâ söylenir masalları."

"Karşımızdaki musibetin yabancısı değiliz vampirci. Gördün cesetleri. Boyunları delik, kanları yok! Arnavut ve Karadağlı çeteleri keser kulak, burun. Türk ve Tatar başıbozukların ayak bastığı yerde daha ot bitmez. Koca Balkan dağlarında yürüdüm yürüyeli savaştım Türklerle. En az altmış bahar gördüm. Eğer hortlamamış ise, kanı çekilmiş cesetleri ardında bırakan Türk görmedim. Stefan! Dinlediklerini vampirciye söyle! Her şeyi, hepsini... Rusçuk'un Müslümanları sana ne anlattı?"

Bozhidar'ın çetesindeki hayduklardan Stefan, voyvodasının komutu üzerine sanki hep bu anı bekliyormuşçasına heyecanla anlatmaya koyuldu: "Rusçuklu Türklerden yoktur bilmeyen. Hanlardan hamamlara, camiden tekkeye her yerde anlatırlar. Genci de yaşlısı da eder yemin, Mezarhisar'a seksen doksan senedir değmez insan ayağı. Eskiden, Kırcaalilerin ve Dağlı eşkıyasının, paşaların kapısındaki Arnavutların ve yeniçerilerin zamanında bağlar bahçeler dolup taşarmış orada. Mezarhisar'ın âyânı Rüstem Beşe, yeniçeri hem gaddar. Bir vakit çıkmış Eflak yakasına, Teleorman'da avlanmaya. Ormanın vampir cadıları lanet etmiş. Konağına girmiş hasta. Görmemiş bir daha gün yüzü, dolaşırmış hep geceleri. Varmış oğlu Kasım Beşe. O da mağrur, zalim hem yeniçeri. O da, onun sülalesi de hep olmuş gece dolaşan. Mezarhisar'da ölen çok olmuş, kalan kaçmış, bağlar bahçeler susmuş, olmuş yabanlık. Rüstem Beşe'nin cenazesini kaldırmışlar ama Kasım ölmemiş. Oradan gelenler yemin

edermiş, Eflak'ın perilerine cinlerine karıştılar derlermiş. Kasım hiç ölmemiş. Geceleri dolaşırken görmüşler hep. 'Perioğlu' demiş ahali, terk etmişler hortlaklara Mezarhisar'ı. Sonra da yine Türk beyzadelerin demesiyle olmuşlar 'Hunâşamzade'. Mezarhisar vampirlerin köyü olmuş, Türkler hep korkarmış oradan."

Fagaraşlı Petre, adamın torunlarına korkulu masal anlatan kocakarı işmarlarıyla, vurgulamalarıyla anlattıklarını gayet soğuk ve sakin bir ifadeyle dinledi. Kendi memleketinin, Eflak diyarının vampir söylentileri, el aldığı babasından ve dedesinden duyduğu hortlak vakaları birer birer gözünün önünde sanki kendi yaşamışçasına yeniden canlandı. Boğazlarındaki sipsivri hortlak dişlerinin izleri bariz, bedenleri susuzluktan kırılan birinin boşalttığı kırba misali kanları içilmiş o cesetleri görmese bile burada hortlamış gece mahlûklarının cirit attığını anlayabilirdi. Çaresiz bakışlarla medet istercesine kendisini süzen adamların gözlerindeki korkuyu görmesi kâfi gelmişti.

Horozların ötüşü eşliğinde günün ilk ışıkları toprağa düştüğü sırada Bulgar hayduklar, Rus askerler ve Kozaklardan oluşma müfreze, Rahip Goran ile Vampirci Petre'nin peşine takılarak meşalelerle pür silah bir vaziyette ağızlarında dualarla, ilahilerle Mezarhisar'a doğru yürüyüş tutturdular. Yanlarında sadece vampir mezarlarını tetkik etmek için getirdikleri birkaç at vardı; bunları da mezarların üzerinden geçirip vampir olup olmadığına bakmak için götürüyorlardı. Şeytanlardan korkusuna hiçbir hayvanın buraya sokulamadığını biliyorlardı, gececi kuşlar ve baykuşlar bile Mezarhisar'dan uzak duruyordu, atlar da yakınına gidince korkup delirerek şaha kalkıp toprağı dövmeye, korkunç kişnemeler savurmaya başlıyorlardı. Şimdi de oraya dizginlerinden çekiştirile çekiştirile götürülen o birkaç at acıklı kişnemelerle adeta gitmemek için yalvarıyorlardı. Huysuz atların rahatsız edici seslerine, adamların sesli şekilde okudukları dua ve ilahilerin uğultusu karışıyor, Mezarhisar belki onlarca yılın ardından sonra ilk kez böylesine bir kalabalığın gulgulesiyle çınlıyordu. Tüm bu

harabelikte koyu kan kırmızı Kazanlak gülleri haricinde tek bir canlılık yoktu ki bu güller oradakileri oldukça yoğun kokusuyla âdeta boğuyordu.

Harap köyün sokaklarına girdikleri anda adamların yüreğindeki dehşet gözle görülür bir raddeye gelmişti. Gürül gürül okudukları dualarla ilahiler burada fısıltıya dönmüştü, sanki derinlerde yatan hortlakları uyandırmaktan korkuyorlardı. Hava aydınlanmaya yüz tutmuşsa da evlerin, ahırların içi zifiri karanlıktı ve ağızlarını ardına kadar açmış canavarları andırıyorlardı. Yokuşların en tepesinde Hunâşamzade dedikleri ailenin konağı da yıkıldı yıkılacak hâline rağmen sanki dikilip duran kanlı bir masal deviymişçesine göze batıyordu. Rahip Goran'ın ve Transilvanyalı vampirci Petre'nin metin duruşları ve keskin gözlerle koca Mezarhisar'ı tehdit edercesine etrafta dolaşmaları koca koca adamlara, her biri sayısız çatışma ve kanlı çarpışma görmüş bu Slav dilli kalabalığın yegâne cesaret kaynağıydı.

Petre'nin işaretiyle köyün hemen girişinde, tepenin eteklerinden birine kurulmuş taşları eğri büğrü bir o yana bir bu yana yatmış Müslüman mezarlığına doğru yöneldiler. Burası epey geniş ve eski bir mezarlıktı. En yeni mezarlar seksen yıllık olanlardı ve Mezarhisar'da dehşetin ilk başladığı tarihlere dair söylentileri doğruluyorlardı. Eski mezarlardan sayıca fazla olmaları burada yaşanan vahşetin en bariz işaretiydi. Baş taşı bulunmayan çok az mezar vardı ki bu da köyün eski bereketinin, zenginliğinin nişanesiydi. Atları gelişigüzel mezarlıkta dolaştırarak mezarların üzerinden geçirdiler. Hayvanların korkmalarına karşın görece sakin kalmaları adamları ikileme düşürmüştü. Hortlağa rastlamadıkları için sevinmeliler miydi, yoksa karanlık evlerde, mahzenlerde aramak zorunda kalacaklarından üzülmeliler miydi?

Koca mezarlıkta beş atın da üzerinden geçemediği tek bir mezarlığa tesadüf edilince, Petre'nin talimatıyla ürküntüden zangırdayan ellerini zaptetmeye çalışarak burayı kazmaya başladılar. Gösterişli sayılabilecek bir kavuk işlenmiş mezar taşının

önündeki kabri kazmayı bitirdiklerinde ortalık daha da aydınlanmıştı ancak yüreklerindeki dehşet azalmak şöyle dursun daha da artmıştı. Zira çürümüş mezar tahtalarını parçaladıklarında üzerindeki kefen grileşip yapağıya döndüğü hâlde solgun bedeninde zerre çürüme emaresi bulunmayan bir cesetle göz göze gelmişlerdi ki mübalağa değildi, kan çanağına dönmüş gözleri fal taşı gibi kocaman kocaman açılmış sanki kazanları öfkeli nazarla süzüyordu.

Cesedin uzamaktan pençeye dönmüş simsiyah tırnaklarını, pos bıyıkları altından çenesine doğru uzayan sivri dişlerini, araları toz toprak dolu diken diken olmuş saçlarını korkuyla seyrettiler. Bazıları gözlerini görür görmez yüzlerini kapatıp mezar başından uzaklaştı, bazıları da hipnotize olmuşçasına hareketsiz kaldı. Petre, "Yok gözlerine bakmak! Geri dur! Geri dur!" diye bağırınca adamlar bu sesle kendilerine gelip uzaklaştılar. Rahip Goran cesedin başına gelip elindeki çarmıhı kabre doğru uzatarak bağıra bağıra dualar okumaya başladı. Vampirci yanına astığı çıkını yere bırakıp mezarın içine atladı. Çıkının içinden seçtiği uzunca bir ahşap kazığı hortlağın kalbinin ortasına mıhlar mıhlamaz vampir korkunç sesler çıkarmaya, yattığı yerde solucanlar misali hafif hafif kıvranmaya başladı. Vampirci çıkınından aldığı tokmağı kazığın başına vurdukça cesedin canavarları andıran böğürtüsü yeri göğü tuttu. Kalbinden fışkıran siyah kanlar Transilvanyalı Petre'nin üstüne başına sıçrasa da adam hiç rahatsız olmaksızın kazığı çakmayı sürdürdü. Hortlağın kıpırtısı kesilip çığlıkları dininceye kadar vurdu. Ardından yine çıkından çıkardığı bir baltayla vampirin kafasını kesip bacaklarının arasına yerleştirerek ağzına da sarımsak doldurdu. Kabirden çıkıp hayduklardan birinin uzattığı peşkire elini yüzünü silerken cesedi yakmalarını söyleyince meşalelerden biri vampirden kalanlara fırlatıldı.

Kabir kaçkınının cesedi kükürt benzeri geniz yakan bir kokuyla küle dönerken, mezarlıktan çıkıp köyün içine uzanan yo-

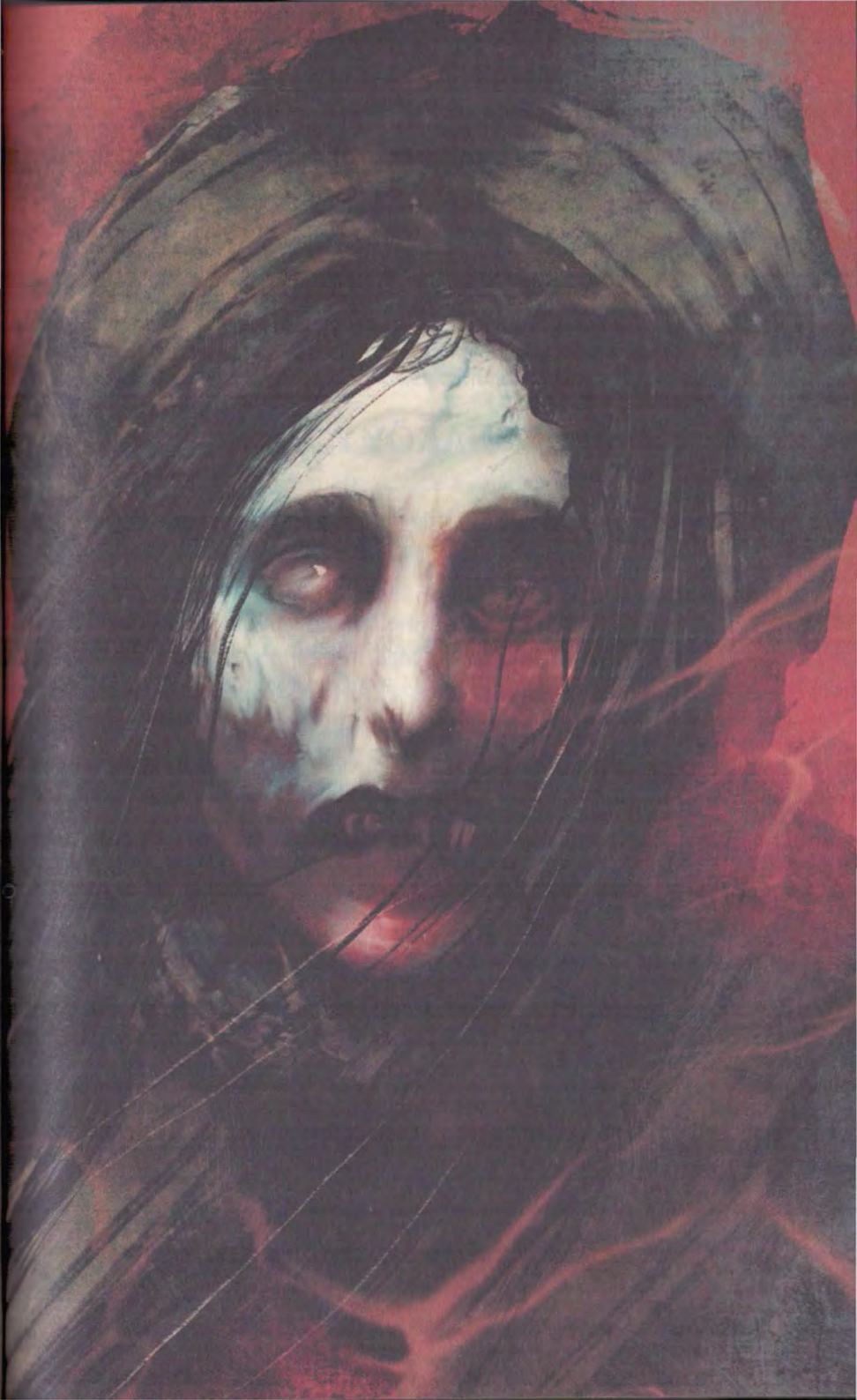
kuşları tırmanmaya başladıklarında adamlara bir cesaret gelmiş gibiydi. Ancak bu şecaat hissi, Vampirci Petre'nin binaları işaret edip her deliği tek tek kontrol etmelerini emredince söndü. Birbirlerine yalvaran gözlerle bakmaktalarken Bozhidar Voyvoda'nın küfürleriyle kendilerine gelip ikişer ikişer ayrılıp meşalelerle evlere, ahırlara, denk geldikleri kulübelere bakınmaya başladılar. Küflenmiş mahzenleri, odaları boş buldukça rahatlayıp kapılara haç şeklinde çentik atarak işaretledikçe ferahlıyorlar ancak her yeni oda karaltısında yeniden ölümün soğuk nefesi enselerinde, titreye zangırdaya kuyulara, küplere varıncaya kadar kontrol ediyorlardı.

İki Kozak, köyün girişine yakın evlerden birinin mahzeninde güzel çehresiyle, sarındığı kefeninden daha beyaz bir kadına rastlayınca önce seyre durmuşlar, sonra yaşayıp yaşamadığını anlamak için dokundukları esnada kadının gözlerinin açılıp o loşlukta kedi gözü gibi ışıldadığını görünce çığlık çığlığa kaçmışlardı. Petre oraya da gelip buldukları vampire mezarlıktaki işlemi uyguladıktan sonra hem cesedi hem de evi yaktırmıştı. Konağa yakın evlerden birinden ağlayarak çıkan bir Rus askeri öteki vampirin yerini göstermişti, asker öldüğünü ve toplu mezarlardan birine bizzat gömdüğü arkadaşını burada bir mahzende hortlamış vaziyette görünce aklını yitirmişti. Petre o cesedi de benzeri vampir öldürme ritüeliyle ortadan kaldırdıktan sonra evle birlikte ateşe verdirdi. Tüm köyü bu şekilde kontrol etmeyi bitirdiklerinde güneş iyice yükselmişti. Geriye sadece büyük konak kalmıştı, burayı daha kalabalık şekilde dip bucak aramaya başladılar.

Konakta vampirler yoktu ancak belli belirsiz ayak izlerine ve bazı eskimiş boş sandukaların sürüklenme izlerine rastlamışlardı. Petre, vampirlerin ayak izi olmayacağını, dolayısıyla bunların sandukaları taşıyan insanlara ait olabileceğini, buradaki musibetin kölelerini ardında bırakıp kaçıp gittiğinin anlaşıldığını söyleyince epey rahatlamışlardı. Neticede bu lanetli köyün ölmeyen

musibetleri, sandukalarıyla kaybolup gitmişti. Vampirler yeniden gelmesin diye, Petre'nin talimatıyla, konağı da diğer Mezarhisar binaları ile birlikte ateşe verdiler.

Rusçuk'a döndüklerinde harap köyün dumanları göğe uzanıyor, ağaçları ve duvarları birer birer devriliyordu. Koca mezra küllere karıştıktan sonra bir daha kazma yüzü görmedi. Mezarhisar ismi de, Mezarhisar'ın gece dolaşan heyulaları da alevlerle ufalanıp dağılan o uğursuz ahşap duvarları, çatıları misali Rusçuk ahalisinin hatıralarından silinip gitti... Yalnız Rusçuk canibinden ayrılıp güneydoğuya, Hezargrad yahut Razgrad tarafına doğru ilerleyen yedi talika ile iki faytondan oluşan, atlı silahlı Romanlarla korunan bir fayton ise gece gezen ışıldayan gözlü hortlakların söylencesini beraberinde taşıdı, kanı çekilmiş cesetleri ardında bırakarak...

3

BOSNAKÖYYOLU

(1882, Edirne)

"Keşke Eğribük tarafına at sürseydik azizim. Azıcık yol zahmeti çekerdik belki ama bu uğursuz mıntıkaya gelmemiş olurduk! Hangi aklı evvel buralarda dolaşır?"

Tepeden tırnağa Frenk usulü avcı pantolonu ve ceketine bürünmüş, sadece fesinin bu takımı bozduğu ince bıyıklı, epey zayıf çehreli, elinde av çiftesiyle dikilip duran beyzadenin gözleri epey uzaktaki kulevari taş konağa dikilmişti. Yapılalı beş sene olsa da gri silueti sanki yüz yıllıkmış gibi görünen yapı, koca koca kavak ağaçlarını yanında cüce bırakan bir gulyabani gibi ta uzaklardan seçiliyordu. Beyzadenin az ilerisinde daha iri yapılı, kaytan bıyıklı ancak hareketleri zarif, tıpkı arkadaşının benzeri –ancak kahverengi– Frenk işi avcı kıyafetine bürünmüş bir diğer beyzade, epey köhne görünen bir salkım söğüdün gövdesine bağladıkları iki beyaz atın dizginlerinin sağlamlığını kontrol ediyordu. Arkadaşına alaylı gözlerle bakıp, "İyi ya işte! Akıllılar ne avlayacaksak bize bırakıp çekilip gitmişler. Keyfini çıkaracağına şikâyet ediyorsun!" diye karşılık verdi ve hafiften ortalık kararmaya ve kavakların, söğütlerin dipleri gölgelere karışmaya başlasa da al-

dırmaksızın ağır ağır konağın olduğu tarafa doğru yürüdü. İnce bıyıklı, siyah ceket ve pantolonlu adam sanki adımını atarsa ölecekmişçesine bir an ürpertiyle duraksadıysa da arkadaşını hızlı adımlarla takip etti. Meriç Nehri'nin asude şırıltısı epey uzaktan, bir kadının ninni sesiymişçesine işitiliyordu.

"Bu uğursuz konak buraya dikildi dikileli, kimse Karaağaç ile Bosnaköy arasındaki bu korulara fazla sokulmuyor. Hafazanallah! Meriç'ten, Tunca'dan ceset çıkmadık gün yok, gece yok. Kansız, soluk tenli cesetler!"

"Eşkıyaların işidir muhakkak. Benim büyük birader Anadolu'da, Aydın canibinde müfrezelerde kumandanlık ettiği senelerde görmüş, zeybek eşkıyası milletin gözünü korkutmak istediğinde yakaladıklarını ağaçlara asıp, bileklerini ve topuklarını kesip kan kaybından öldürürlermiş ibret namına. O cesetler Meriç sazlıklarında saklanan haramilerin işidir olsa olsa..."

"Vakitlice dönelim Emrullah. O şenaat ve şeamet* yuvasına yakınlaştıkça kanım çekiliyor, boğazım kuruyor Allah seni inandırsın! Bir kere o konaktakilerin menhus** namı yeter. Hangi sülale kendine 'Hunâşamzade' der yahu? Lisan-ı Farisîde*** 'kan içen' manasına gelmez mi?"

"Samiciğim, ismini aldığın rahmetli hacı deden gibi pek kurumlanıyorsun. Evham yapıyorsun muhterem! Ben o sülaleyi sordurdum, Rusçuk eşrafından eski bir âyân sülalesiymiş. Asıl namları Perizadeler imiş ama son vakitlerde eski derebeyi dedelerine nispetle Hunâşamzade diye lakap takmışlar. Bizim Edirne âyânı Dağdeviren Mehmet Ağa'yı tarihlerden bilmez değilsin ya? Bunlar da öyleymiş. Son Moskof Harbi ile beraber muhacirlerle buraya intikal etmişler..."

"Allah bilir Rumeli'nin hangi kabristanından hortlayıp geldiler de başımıza musallat kılındılar!"

---

* Çirkinlik ve uğursuzluk.

** Uğursuz.

*** Farsça.

"Korkuyu yanlış tarafta arıyorsun muhterem. Asıl hortlaklar başımızda Bulgar prensliği ihdas* ettiler. Şimdilik muhtar** ama kopması yakındır. Sırp Prensliği, Rumen Prensliği, Karadağ Prensliği... Hepsi koptu! Adım adım parçalanıyoruz. Daha birkaç sene evveline kadar Edirne'de Moskof askerleri cirit atıyordu. Bunlardan korkacağımıza hayali şeylerden korkuyoruz. Biz iflah olmayız azizim!"

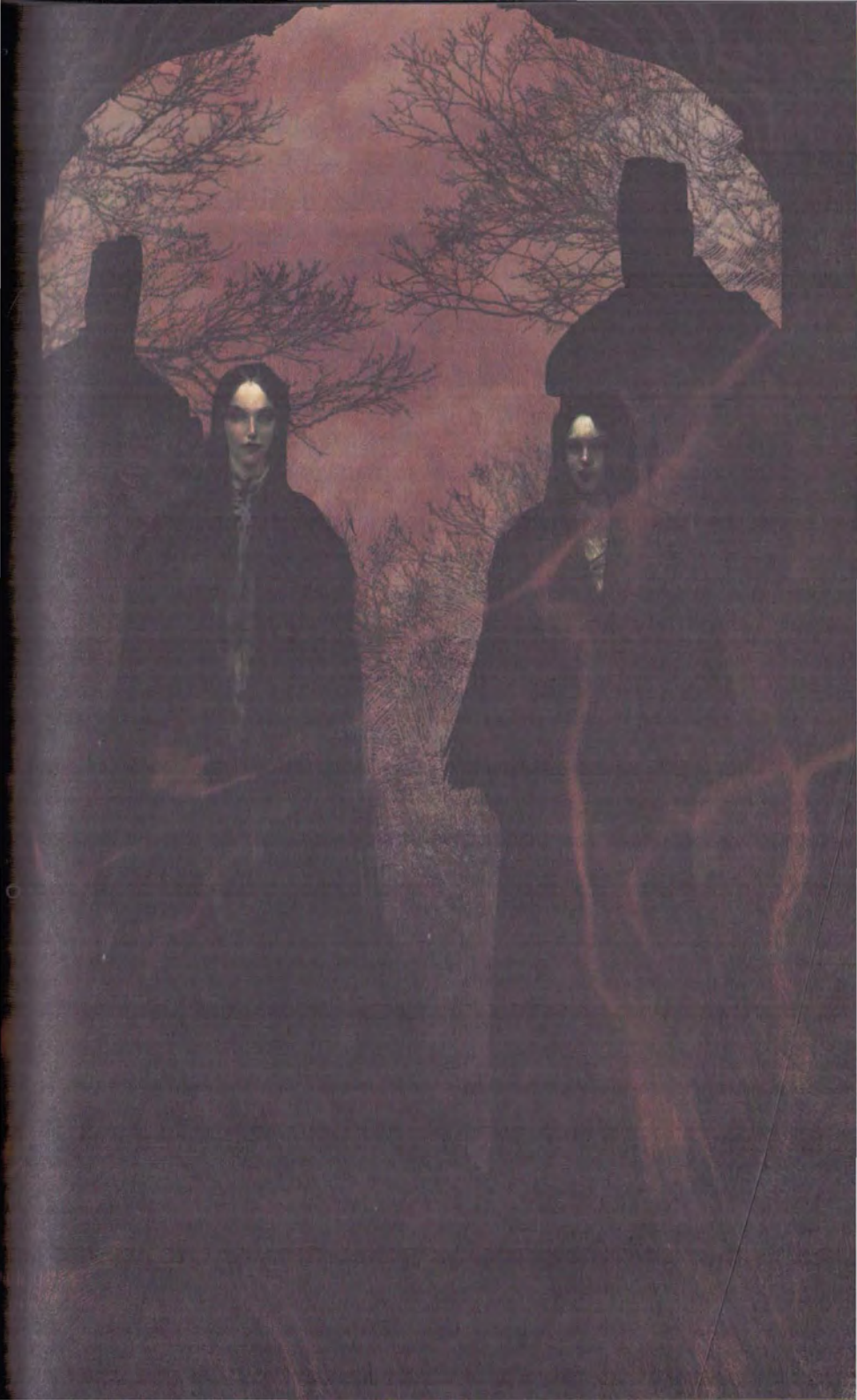
"Moskof askerleri... Sahi ya? Kahvehanelerde hâlâ anlatıyorlar. Hunâşamzadelerin gadrına ilk onlar uğramışlar. Sırp ve Bulgar çetecilerin, kimi Rus askerlerin boyunlarında çarmıhlarla, sarımsaklarla şehirden firar edip durmalarına ne buyrulur? Kaçamayanların cesetlerine de hep bu Meriç boylarında rastlayıp durmuşlar. İstanbul'a taşındık taşınalı sen de ben de unutmuşuz ama bir hafızanı yokla. Haminnelerimiz neler anlatırdı hatırlasana? Eskiden Edirne'de bile anlatılan hortlak, cadı lakırdıları Rumeli'nde misliyle anlatılmaz mıymış?"

"Masallar çocuklukta kaldı azizim. Hakikatin, hayatın tadını çıkarmak varken ne diye hayallerle aldığın nefesi kendine zehir edesin?"

İki avcı beyzade, bir süre susup gölgeleri epey uzayan kavakların saçaklarından yürümeyi sürdürdüler. Güneşin son ışıklarının, bu nehir boyu korusunun dallar, yapraklar hengâmesinde an be an boğulduğunu gören ancak korkusunu belli etmemeye çalışan Sami'nin dikkatini başka bir husus çekti. Karaağaç tarafında ne vakit dolaşmaya çıksa muhakkak kaplumbağa, yılan gibi hayvanata rastlardı. Burada ise hayvana denk gelmek şöyle dursun, ötüşlerine bile tesadüf etmemişlerdi. Birkaç karganın nehir tarafından gaklamaları ancak işitiliyordu. Sami toprağa düşmüş kuş tüyleri dahi görmediğini de fark edince bu civardan hayvanların da uzak durduğunu endişeyle idrak etti. Başını kaldırdığında dalların arasından kafasını uzatmış bir gulyabaniyi andıran Hunâ-

* Oluşturma, ortaya çıkarma.

** Özerk.

şamzade Konağı'nın yüreğine korku salan siyah çatısını daha da yakından gördüğünü fark edince duraksadı. Hava gittikçe kararıyorken, Emrullah hızlı adımlarla konağa doğru ilerliyordu.

"Emrullah! Konağa gitmiyoruzdur inşallah? Gün akşama döndü. Bizden başka canlıya tesadüf etmedik. Haydi! Vakitlice geri dönelim!"

"Ne pimpirikli adamsın yahu! Şehrin eşrafından kimseler olarak misafirlikten ne zarar görürüz? Hunâşamzadeleri sorduruğumda öğrendim. Faytonlarında tavilce,* endamı boyu posu yerinde iki hanımefendi varmış. Deli Orman'ın al topuklu, ak gerdanlı dilberlerini bir de kendi gözlerimizle görelim!"

"Kadının kim olduğunu bilmeden derdine mi düştün bilader? Sen bu hovardalık, zamparalık bokuna postu Pera'larda, Beyoğlu'nda deldirmedin ama burada deldireceksin bu gidişle!"

"Evli olsa ne çıkar muhterem? Kalbine hükmettikten sonra hangi akdin tesiri kalır?"

Konağın etrafını adeta çepeçevre kuşatan tuhaf görünüşlü çiçek tarhlarına tesadüf ettiklerinde günün son ışıkları da kaybolmak üzereydi. Şimdiden taşları asırlıkmış gibi kararmaya yüz tutmuş, sarmaşıklar tarafından duvarları istila edildi edilecek koca konak tüm haşmetiyle karşılarında dikilmişti, yakından daha da heybetli görünüyordu. Sami'nin gözüne çarpan tuhaflık bahçede başlıyordu. Bu geniş konağın bahçesi duvarla çevrelenmemişti ancak kan kızılı Kızanlık veya Kazanlak güllerinin epey yaban, dikenleri hançerleri andıran bir çeşidi ile dolu bahçe, daha şimdiden kuruyup kalmış selvi ağaçlarıyla bakımsız bir mezarlığı andırıyordu. Dikenli gül dalları ve ağaçlar sanki konağa yaklaşan talihsizleri yakalamak üzere kollarını uzatmış topraktan fırlamış iskelet kollarıydı. Bahçesindeki Frenk işi acayip taş heykeller kadar mimarisi de epey yabancıydı. Dört köşeli, sivri külahlı kulesi ve hemen bitişiğindeki taş konak, Edirne'nin zenginlerinin oturduklarına hiç benzemiyordu. Kuleninki güneye, konağın iki ka-

* Tavil: Uzun.

natlı, beş basamaklı işlemeli mermer merdivenlerle çıkılan, üzerine iri çiviler çakılı demirden kapısı doğuya bakıyordu. Kulenin kapısı batıya bakıyor olmalıydı zira tam o taraftan belli belirsiz kıvrılıp konağın hemen arkasındaki küçük kubbesiyle türbeyi andıran ardiyeye uzanan bir patika görünüyordu. Ardiyenin kapısı da konağınkine benziyordu. Konağın kapısının hemen üstündeki geniş cumbanın pencereleri ahşap kafeslerle adeta boğulmuştu. Şark-i Evropa'nın kasvetli kasırlarını andıran bu garip konakta, şarka dair yegâne alamet o türbeyi andıran ardiye ile birlikte konağın girişindeki o taş cumbaydı.

"Şaşılacak şey! Konağın bahçesindeki şu heykeller, şu Frenk yapısı şatoları andıran konak..."

"Niye şaşırıyorsun muhterem? Aile geldiği vakit ilkin şu süvari kışlası olan Ayşekadın'daki eski kervansarayın orada mahzenli bir eve taşınmış. Konağı da Frenk mimarlarına yaptırtmışlar hususen. Geldikleri yerde sık sık Rusçuk'tan Eflak yakasına geçip Evropalı tacirlerin, beyzadelerin konaklarını gezdiklerinden mülhem konağı da bahçeyi de Evropa misali inşa ettirmişler. Mahzen de yaptırmışlar. Muhtemelen şarap saklamaları iktiza ediyor, âdetleri biraz alafranga olmalı."

Sami'nin ağırlaşan adımlarını umursamadan koşar adım konağa doğru ilerleyen Emrullah, koca demir kapının ansızın aralanıp kulak tırmalayan bir gıcırtıyla açılmasını bile umursamadı. Sami ise soğuk terler dökerek tüfeğini ateşlemeye hazır vaziyette tutup bahçenin başlangıcında duraksadı. Kapıyı ortadan biraz uzunca boylu, Evropa modasında giyinmiş ve sarıya çalan bal rengi saçları omuzlarına dağılmış kumral bir kadın açmıştı. Görünüşü kantoya çıkmış kadınlar misali böylesine sere serpe ise de kadının duruşundaki vakar insanı olduğu yere mıhlatacak denli katiydi. Kadının cam yeşili gözleri ve kemerli burnu çehresine farklı bir derinlik katıyordu. Duruşundan soylu, insanı eli kamçılı bir derebeyi karşısındaymışçasına aciz hissettiren bir tavır seziliyordu. Kadının yüzündeki soğuk gülümseme sanki karşısındakine acıyan nazarla bakışındandı.

Emrullah hiçbir şey demeksizin sanki gizli bir kudretin tesiri altındaymışçasına dingin adımlarla kapıya yürüyordu. Sami arkadaşının rüyadaymışçasına yürüyüşünden ve kadının bu davetkâr ancak ürkütücü vakarından endişelenerek seslenmek istediğinde, kapıdaki kadın sanki zihnini okumuş gibi kaşlarını çatarak korkunç yeşil gözlerini Sami'nin gözlerine dikti. Aradaki mesafeye rağmen Sami, kadının adeta uşağını azarlayan bakışları karşısında çıt ses çıkaramamıştı. Kalbindeki korku gittikçe büyüyor, dua okumak istese de heyecandan aklını bir türlü toplayamıyordu. Emrullah hipnotizmaya tabi tutulmuşçasına tüfeğini gül tarhlarından birinin yanına usulca bırakıp merdivenleri tırmanınca, koluna girip onu diğer eliyle içeri davet eden meçhul kadınla gözden yitip gitti. Bu hâl Sami'ye epey acayip geliyordu ancak neden korkutucu bulduğunu anlayamıyordu. Kadının böylesine sessiz sedasız Emrullah'ı alıp götürmesinde tanımlayamadığı bir aykırılık vardı. İfade edebildiği yegâne duygu ürküntüsüydü.

Çökmekte olan karanlıkta Sami, gecenin ortasında yapayalnız kalmış gibi hissediyordu. Meşum konağın ardına kadar açık kapısı bir canavar ağzı misali yüreğini sıkıştırıp dursa da bir yönüyle davetkârdı da. Tıpkı o esrarengiz kadın gibi. Derin bir nefes alıp besmele çekerek cesaretini toplamaya çalışan Sami, korkusundan uyuşmaya başlayan ayaklarını zorlayıp kapıya doğru ilerledi. Ürküntüsünden annesinin eline yapışan bir çocuk misali sarıldığı çiftesi zangır zangır titriyordu. Soğuk ecel terleri döke döke merdivenlerden çıkışı ona bir ömür gibi gelmişti. Konağın kapısından içeriye baktığında loş ışığa rağmen gözünde yüksek tavanlı, insanda haşyet uyandıran bir salonla karşılaştı. Duvarlarında eski zamanlardan kalma kılıçlar, hançerler, yatağanlar, tüfekler, muhtelif hayvan postları ve koç, geyik, kurt kafatasları asılı bu salon, içindeki Frenk tarzı mobilyalar ve perdelerle bir derebeyi kasrıyla, Evropa malikânesinin tezatlığını aynı çatı altında barındırıyordu. Yüreğinde ağırlığını artıran korkuya rağmen içeriye girip de salonun diğer kısmını gördüğü zaman tarif edileme-

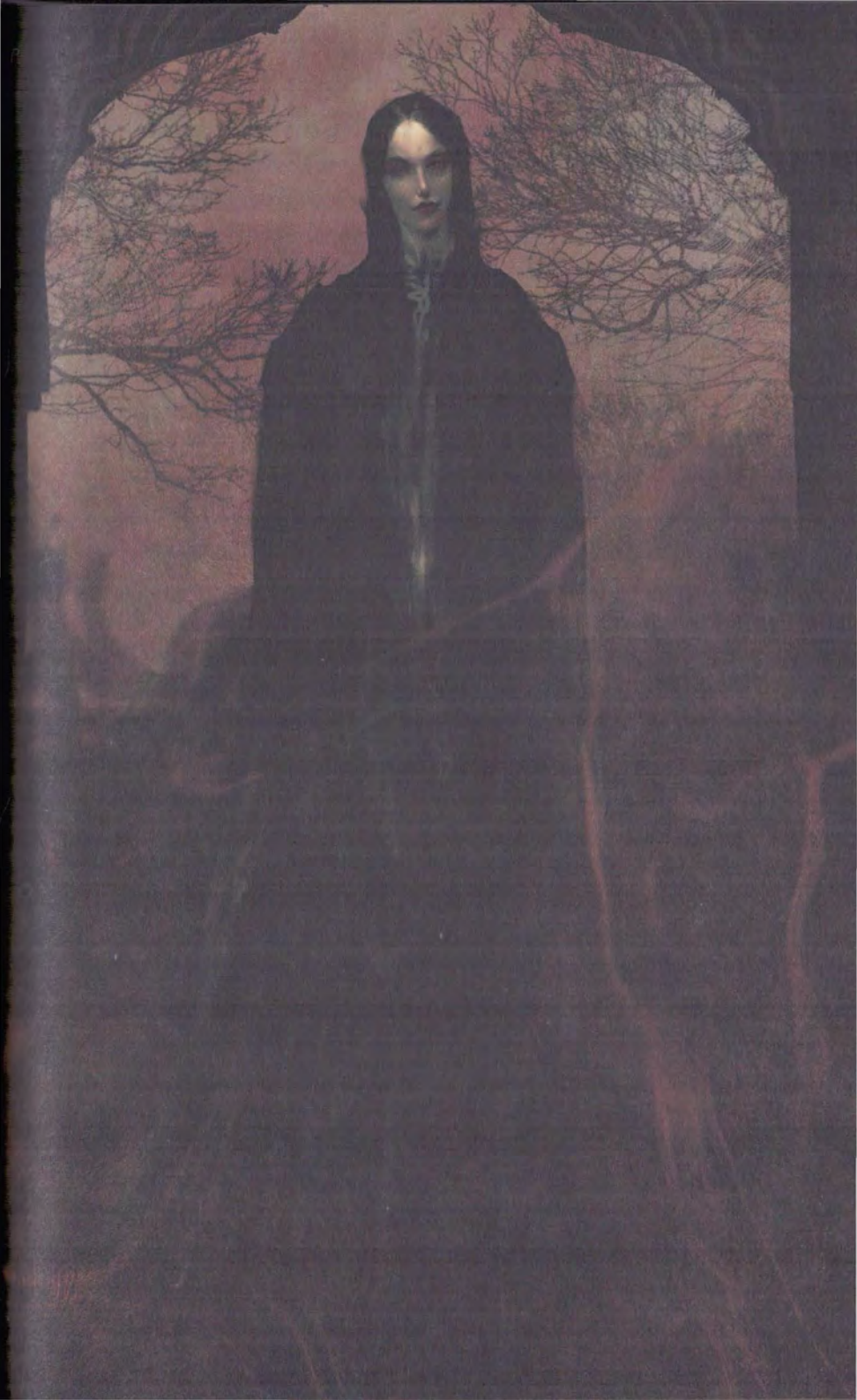
yecek denli yıkıcı, çırılçıplak dehşetle yüz yüze geldi. Emrullah salonun orta yerinde yere yığılmış, boynunun iki yanına çehreleri birbirini andıran uzunca boylu iki kadın, kollarına da aşağı yukarı aynı boylarda, farklı kılıklarda iki ayrı erkek yapışmıştı. Sami ne olduğunu anlamaya çalışırken kendisine dönen kan içindeki dört sivri dişli ağızla ve iştahlı, kedi gözü gibi ışıldayan gözlerle karşılaşınca yutkundu. Emrullah sanki mevcudiyeti esrarengiz canavarların ziyafet sofrasında kanıyla canıyla onlara gıda teşkil ediyor, duvarlardaki ölü hayvan derileri ve eski paşalık, beylik zamanı silahlarıyla salonun loşluğuna denk bir korku insanın dimağına saplanıveriyordu.

Dört canavarın ağızlarından çıkan tıslamalar burada insanlığın zerresinin bulunmadığına dair kuvvetli bir delildi. Sami kendini bahçeye doğru savurarak can havliyle koşmaya başladı. Nefes nefese kalmasına rağmen servilerin, söğütlerin, kavakların gövdelerine çarpa çarpa ne tarafa doğru gittiğini bilmeksizin koşturuyordu. Karanlık öylesine çökmüştü ki bastığı yeri göremiyor, körlemesine ilerliyordu. Sıcak ve yumuşak bir gövdeye çarptığını epey geç fark ettiğinden güçlü kollarca sarılıverdiğini ilkin anlayamadı. Çırpındığı zaman bedenine sarılan kadının korkunç tırnaklarının alıcı kuş pençesi misali battığını hissediyordu. Karanlığın içinde o esrarengiz kadının cam yeşili gözlerindeki öfkeyi ve kurt ağzını andıran kanlı dişlerini ayan beyan gördüğünde can havliyle çığlık atmaya başladı. Meriç boyunun koruları çığlıklarını yutarken Hunâşamzadelerin korkunç gelini de Sami'nin parçaladığı boğazından fışkıran kanları yalayıp yutmaya başladı. Ağaçların gerisinden ansızın beliren Hunâşamzade Akif, Deliorman'dan seneler evvel kaçırıp evlendiği, sonra da ailesinin kandan kana sirayet eden lanetini bulaştırdığı Müyesser'in yanına geldiğinde yaptıklarına tiksinircesine baktı: "Ne diye kulak astık amcamlara? Olmayacaktı daha böyle bir şey... İsterdim bu musibetten olalım halas!"

Müyesser ağzını şapırdatarak avının boynundan bir anlığına

başını kaldırdı: "Bu sondur. Zira kendi ayaklarıyla geldiler... Az da olsa elan insan gibi hem yiyip hem içeriz. Kanı unutursak bu lanet de gider bizden..."

"Bu son olsun o vakit!" dedi Perioğlu Kasım Bey'in torunu Hüsrev ile kız kardeşi Şehnaz'ın yeğeni Akif. İnsan olarak doğan, insan gibi çoğalabilen ama bir müddet sonra kan içen hortlaklara dönüşen bu meyus ve talihsiz ailenin son ferdiydi. Eşinin şişkin olduğu belli belirsiz karnına elini koyup: "Yavrumuz taşımasın bari bu musibeti!" dedi belli belirsiz.

4

LANET

(1883, Edirne)

Bosnaköy'ün hemen yukarısında, Karaağaç yoluna bakan, cumbasına doğru hafif eğrilerek sırtı kamburlaşmış ihtiyarları andıran iki katlı ahşap evin ışıkları sönüktü. Bosnaköy muhtarının ortanca oğlu Mestan'ın eviydi. Talikasıyla Karaağaç-Edirne yollarında günlerini tüketen Mestan, çoktan hanımının serdiği döşeğe girip derin bir uykuya dalmıştı. Gülbahar, iki yaşındaki oğlu Hacıali'yi artık sığamadığı beşiğinde sallayıp usul usul bir ninni tutturmuş yarı uyukluyordu. Bir gözü uykusunda ağır ağır nefes alıp duran çocuğundaydı. Çeyizlik diktiği kavak ağacının parçalarından yapılan beşik ufak geldiğinden odanın penceresiyle duvarı arasında ip bağlayıp daha geniş bir beşik kurdurmayı düşündü. Sabah usulünce Mestan'a söyleyecekti unutmazsa.

İçi geçip uyuklamaya başladığında dayandığı sert sedir minderinden güç alıp şöyle bir doğruluyor, bağdaş kurmaktan uyuşan ayaklarını hareket ettiriyor, Hacıali'nin nefes alıp almadığına bakıyordu. Odanın diğer ucunda döşeğin içinde kıpırtısız yatan Mestan'ın horultusu duvarlarda çınlasa da kadın iki senedir evli olduğundan alışmıştı. Onu rahatsız eden yegâne şey son beş ila

altı senedir Bosnaköy yolunda yaşanan tuhaflıklardı. Yolların epey uzağında, Meriç boyundaki korularda dikilen bir taş konağın akabinde nehirden çıkan kanı çekilmiş cesetler, evlerden kaçıp sabaha ölüsü bulunan çocuklar yahut tamamen sırra kadem basan bebekler, kavak ağaçları arasında dolanan ak kefenli hortlak gelin söylencesi, iki yıldır gelin geldiği bu köyde onu epey huzursuz ediyordu. Ayşekadın mevkiindeki baba evini sanki yirmi senelik yol ötedeymişçesine özlüyordu. Çocuğunu bir an bile yalnız bıraksa bir daha bulamayacakmış, ebediyen kaybedecekmiş gibi hissediyordu. Çamaşır yıkamaya Meriç boyuna indiklerinde komşuları Raziye Abla'nın anlattığı cin, hortlak mesellerini hatırlamıştı. Çocukluğunda, mahallelerinde Manastır Sancağı'ndan Edirne'ye gelin olarak gelmiş yetmişlik Nesibe Nine'nin anlattığı cadılı, vampirli masallardan sonra en çok köyün Boşnak muhacirlerinden Raziye'nin ürkünç lakırdıları yüreğine korku salmıştı zira Bosnaköy civarı birkaç yıldır pek tekin sayılmıyordu. Evlerin pencerelerine tırmanıp çocukları kaçıran hayalet gelinin görüldüğü söyleniyordu.

Gecenin ilerleyen saatlerine doğru Gülbahar adeta boğulup nefes alamadığını fark etti. Odanın içi serin bahar havasına karşın aşırı sıcak gelmişti. Ter içinde kalınca çıt çıkarmaksızın yerinden doğrulup penceredeki tahta perdeleri kaldırıp camı yukarıya doğru araladı. Dışarının serinliğinin odaya dolmasını umarken odadan daha basık bir havayla karşılaştığına şaştı. Yine de nefes alıp verişi düzelmişti. Hacıali biraz kıpırdanıp ağlayacak gibi olunca beşiğe seğirtip ağır ağır sallamayı sürdürdü. Çocuğun üzerinin açılıp açılmadığını kontrol ettikten sonra geri dönüp pencereyi kapatmak istediğinde epey tuhaf bir hisse gark oldu. Üzerine daha önce mislini görmediği bir ağırlık çöküvermişti. Ayaktayken böyle bir anda ağır uyku bastırmasına bir anlam verememişti zira en ağır işleri yaptıktan sonra bile böylesine sızıp kalma isteği duymamıştı. Üstelik pencereyi kapatma isteğine karşın sanki zihninin derinliklerinden bir ses boğulup kalacağı-

nı, biraz ferahlıktan zarar gelmeyeceğini emrederek bir köşede azıcık kestirmesini salık veriyordu. Bu esnada genzini yakacak denli yoğun bir gül kokusu burnuna çarpmaya başlamıştı. Çürük yumurtayı andıran başka bir kokuyla karışıktı, sanki aynı yerden kaynaklanıyordu. Gülbahar, bu acayip kokunun gerçekliğinden emin değildi.

Hiç istemediği hâlde beşiğin hemen yanındaki sedire sırtını dayar dayamaz uykuya daldı. Bir anda takatten kesilmişti ama Hacıali için duyduğu endişe onu derin uyumaktan alıkoyuyordu. O esnada rüya olup olmadığından emin olamadığı bir şey gördü. Sırtını dayadığı yerden ay ışığının vurmaya başladığı pencereyi ve oldukları yerde hafif hafif sallanıp duran kavak ağaçlarının tepelerini ayan beyan seyredebiliyordu ancak gözlerinin kapalı mı açık mı olduğundan emin değildi. Uyku ile uyanıklık arası bir vaziyetteydi. Pencerenin dışından yükselen siyah örtülü, epey uzun ve solgun çehreli bir kadın silueti, odaya dolan ay ışığına gölge düşürdü. Kadının bembeyaz, kuruyup kalmışçasına pütür pütür görünen tenini, uzun sivri dişlerini, ışıldayan ürkünç gözlerini seyrediyor ancak üzerine karabasan çökmüşçesine ne kıpırdayabiliyor ne de bağırabiliyordu. Odanın içinde iki uğursuz feneri andıran gözleri şöyle bir gezinip oğlunun beşiğine sabitlendiğinde tüm kalbiyle uyanmak istiyordu ama kımıldayamıyordu. Penceredeki kadının kollarının yılanlar gibi içeriye uzanıp yavaş yavaş nefes alıp vererek uyuyan Hacıali'yi beşiğinden çekip aldığını gördü. Soğuk terler döküyor, bunun yaşadığı tehditten mi yoksa gördüğü kâbustan mı kaynaklandığını anlayamıyordu. Kadın beşikten kaçırdığı çocukla kaybolunca parmaklarını güçbela kıpırdatabilip tırnaklarını kanatırcasına bacaklarına geçirdi ama nafileydi. Başka başka kâbuslara savruluyordu dayandığı minderde.

Hüsrev, taş konağın geniş cumbasında, kafes ardından epey gergin bir şekilde dışarıyı seyrediyordu. Mor tülbent sarılmış fesiyle, nakışlı camadan ve şalvarıyla Rusçuk'taki alıştığı hâliyle do-

laşan, ellilerinin başında gösterse de aslen daha yaşlı olan adam, bir yandan da hemen gerisine abanozdan yapılma beşikte kımıldayan, neredeyse bir aylık yeğenine bakıyordu. Akif ile Müyesser soylarındaki laneti sona erdirmek için epey süre kan içmemeye kendilerini zorlamış, sonrasında da önce Akif, ardından da doğumdan birkaç ay sonra Müyesser ölüp gitmişti. Normalde belli bir yaşa kadar hortlaklık alameti göstermiyorlardı ama Müyesser'in doğurduğu, ailenin en son ferdi Elif'te durum değişmişti. Belki kansızlıktan mülhem hortlaklık onda daha erken sirayet etmişti. Daha önce böylesi olmamıştı.

Bir cevap bulabilecekmiş gibi Elif'i de yanına alıp aşağı kata inerek, küçük bir odaya geçti. Odadaki şöminenin üzerinde asılı tabloya gözlerini dikti. Tabloda ayakta durmuş, kadim ecnebi tasvirlerindeki Osmanlı beyleri gibi giyinmiş, beli kılıçlı eli kamçılı, kır renkli burma pala bıyıklı, sorguçlu sarık giyen adamın resmine baktı. Bu resmin mazisi epey derindi. Akrabaları değildi ancak kendilerinin böylesine hortlak olmasının sebebi resimdeki kişiydi. Dedesi Rüstem Beşe'nin ölmeden önce anlattığına göre Eflak yakasında Teleorman'da avlanırken rastladığı bir şıtriga, kan içen orman cadısı ailenin lanetinin müsebbibiydi. O cadının efsanelerinin peşine düşen Hüsrev, Eflak'ın epey yukarısında, ta Erdel memleketinde Borgo Boğazı yakınlarında bir şatoda mukim oldukça yaşlı bir soyluya kadar ulaşmış, soylu ona gençliğinin resmedildiği bu tasviri armağan ederek ve soyunun taşıdığı lanetin sebebini açıklayarak yolcu etmişti. Lanetin sebebi bu soylunun, Osmanlı topraklarından gelme bir başka vampirle birlikte, asırlarca kendisini tutsak eden bu cadıyı öldürmeye çalışmasıydı. Ölmeye yüz tutan cadı giderayak lanetini aktarabileceği bir beden bulmuş, Rüstem Beşe'den itibaren kansızlık çekmeye başlayan, hayattayken hortlağa dönen, cinler şeytanlar gibi hareket edebilen bu Hunâşamzade ailesinin asırlık musibetinin kaynağı işte şu an karşısında dikilip durduğu eski tabloydu. Zamanın su gibi akıp geçtiğini düşündü. Tabloyu aldığı seneler-

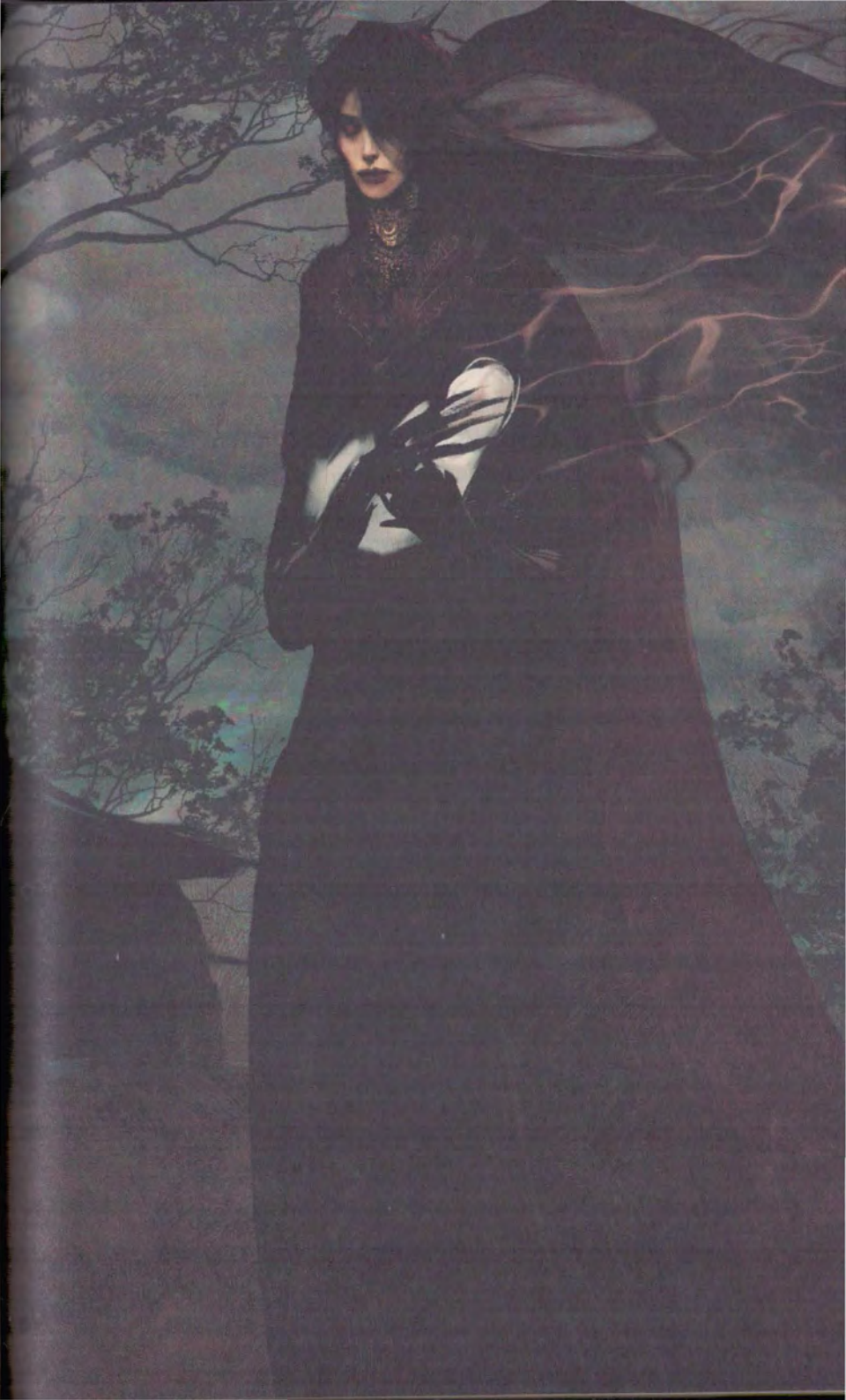
de gittiği Karpat Dağları'na kadar Osmanlı topraklarından geçip gitmişti. Şimdi arada başka başka memleketler vardı, hepsinin de kendi kralı, prensi vardı.

Konağın demir kapıları ardına kadar kendiliğinden açıldığında beşiği yere bırakan Hüsrev o tarafa döndü. Acı acı çınlayan bir çocuk ağlaması odayı doldurdu. Kız kardeşi Şehnaz, elinde tuttuğu iki yaşındaki çocukla odaya yaklaşınca Elif de ağlayıp sızlamaya başladı.

"Önce babası, sonra anası... Dedikleri doğru olmasın? Kan ölüm getirmesin? Yemin vermiştik Müyesser'e. Ona... Elif'e bulaşmayacaktı..."

"Öyle de ölüyoruz, böyle de. Soyumuzun sonuncusu ne pahasına olursa olsun yaşayacak. Bu sadece hayatta tutmak için. Kan... Ölüm getiriyor. Korkunç bir acıyla ölümü göze alabilsek biz de onlar gibi ölüp kurtulabilirdik ama çok zor. Ama bu kız... Yeğenimiz belki bu lanetten azat olacak. Anasının babasının kan tövbesi onda tesirini gösterecek!"

Gecenin derinliklerinde Hunâşamzade konağının taş duvarları arasında ağlayıp duran bebeklerden biri ebediyen sessizliğe gömülürken, Bosnaköy taraflarından bir kadının acı çığlıkları ta uzaklardan işitiliyordu...

5

HORTLAK VEYA CAZU

(1895, Edirne)

Saatlerdir şehrin üzerinden kalkmamış, gün ortası olsa da ışığı yutan kesif sisin içinde körükleri aşınmış, gösterişli sayılabilecek, iki atın çektiği üstü açık siyah bir fayton, Karaağaç'tan Bosnaköy istikametine doğru, Meriç Nehri'ni takip eden toprak şosede aheste ilerliyordu. Arabada yan yana oturmuş, altın saplı şemsiye ve bastonları ile fino fesleri göze çarpan iki iyi giyimli beyefendi dikkat çekiyordu. Kesif sisten ötürü Meriç Nehri ve her iki yakadaki kavaklar, söğütler, serviler hayal meyal seçiliyordu.

"Gez, yat, ye, iç... Oh! Dünya sana güzel Bahtiyar! Dâhiliye Nezareti'nde müfettiş olup da senin gibi sefa süreni olmamıştır!"

"Daha da dünyaya gelemez benim gibisi! Yaşamasını bilmiyorsunuz a imanım... Ne demiş Ziya Paşa; iç bade güzel sev var ise akl u şuurun... Dünya var imiş ya ki yoğ olmuş ne umurun..."

"Bana sorarsan burada senin gibi lalettayin yaşayanlara alenen tenkit ve tariz var muhterem ne dersin?"

"Maksatsız, gayesiz ömür geçirsem haklısın. Lakin ben müfettiş olduğum kadar da muharrir ve münevverim bey kardeşim. Seni yanımda Edirne'lere getirmişim, kalemine yazacak mevzu

bulabilmeni istemişim, sen beni şikâyet ediyorsun! Her ne kadar senin yazdığın *le genre*'ı pek tasvip etmesem de..."

"Yine aynı mevzuyu mu açacaksın?"

"Nasıl demeli... Fuzuli'nin 'Söylesem tesiri yok, sussam, gönül razı değil' yollu bir sitem benimki. Sen sözle yola gelmezsin. Lakin tecrübe edince daha iyi idrak edeceksin. Kaleme aldığın o hikâyeciklerin, o kocakarı masallarının ne edebiyatımızda ne de halkın nazarında bir kıymeti mevcut. Bir kere ismi bile bize yabancı, *gothique* diyorlar. Fransız edebîyesinde ve İngiliz edebîyesinde misallerini gözucu görmüşlüğüm var. Oralar şatoların, manastırların, kasvetli binaların, sivri tepeli kapı kemerlerinin, çatı saçaklarını mesken tutmuş *gargouille*'ların* memleketi. Osmanlı mülkünde *fantasmagorie* mi olur?"

"Bakmak değil, görmek mühim efendim. Neden olmasın? Mahalle aralarında cinli cazılı** Karagöz-Hacivat fasılları seyretmedin mi? Kahvehanenin bir köşesine sinip ifritli devli meseller anlatan meddahlar dinlemedin mi? Haminnen paşa, mangalının başında, paşa dedesinin bağ köşküne musallat olmuş gulyabaniyi de mi hikâye etmedi? Türbeli, eğri taşlı mezarlıklara gece vakti hiç yolun düşmedi mi? Rüzgârda gıcırdayıp duran, adı periliye, sahipliye çıkmış köşklere tesadüf etmedin mi? Geçtiğimiz senelerde Ahmed Midhat Efendi'nin tanıştırdığı Kilisli bir bey vardı hani, Necip Asım. Evliya Çelebi üzerine tetkiklerde bulunması hasebiyle bize notlarından bizzat okuduğu Kafkas cazuları bahsini hatırlatmama lüzum var mı? Edebiyattan neşet eden*** gotik, evvela mimariden neşet etmemiş mi? Bu sivri uçlu kapı kemerlerinin Sicilya cezîresi üzerinden Evrupa'ya duhulü**** ilim çevrelerince de bilinir. Kaynağı bir nevi şarktan iken ne için istifa etmeyelim?"

---

* (Fr.) Gargoyl.

** Cadı, cazu.

*** Doğma, çıkma.

**** Girme, giriş.

"Bu saydıklarında gördüğüm yegâne dehşet yeknesak alaturka!"

"Maksadım kocakarı hikâyelerimizi, meddah lakırdılarımızı yazıya, nesre dökmek. Bizde birtakım çevreler burun kıvırsa da, edebiyata dâhil etmese de vazgeçecek değilim. Bir hikâye kitabı hazırlıyorum. Kıvırmadan 'Rumeli Halk İtikadından Korku Meselleri' namı altında neşrettireceğim. Zaten seninle bu seyahate gelişimin hakiki gayesi bu."

"İşte buna ben de hak veririm Nevzat! İlim erbabının tabiri ile folklor namına, kocakarı masallarına dair ne ararsan alası buralarda azizim. Edirne'den başla, Rumeli'nin daha ilerilerine göz alabildiğine git, adım attığın her yerde bir efsane, rivayet karşına çıkar. Karaağaç yolunda bahçede oturan o ihtiyar kadınların lakırdılarını işittin. Buralarda böyle korkunç daha neler neler anlatılır. Kalemin için bir kıymet kesbeder* mi orasını bilemem..."

"Şu gördüklerim bile kâfi! Buralar hep böyle sisli midir?"

"Edirne'nin sisi meşhurdur. Tadını çıkar, değme tablolarda böyle manzara göremezsin!"

"Daha önce gelmiş miydin Edirne'ye?"

"Epey eskiden. Moskof girmeden evveldi. Yine böyle sisli olurdu hep."

Fayton sise gömüldükçe Nevzat'ın içinde belli belirsiz bir huzursuzluk peyda oldu. Arkadaşı Bahtiyar, ömrünü kırda bayırda böyle gezmelerle geçirdiğinden, birkaç sefer de eşkıyalarca yolu kesilmiş bulunduğundan epey sakindi. Ancak daha önce bir kereliğine Paris'e –Paris Sefareti'nden bir ahbabının davetlisi olarak kısa süreliğine– gidip gelmişliği haricinde İstanbul'dan öteye pek geçmemişti. Oraya da Beyoğlu ile Beykoz'daki babadan kalma yazlık köşkü haricine nadiren uğrardı. Şehrin yakınında olsalar da güneşin bile boğulduğu bu sisler içinde, böylesine yolculuk etmemişti. Meriç kıyısı boyunca ilerleyen, iki yanından minare boyunda kavak ağaçlarıyla, kol kola saf tutmuş devleri andıran

* Kazanmak.

salkım söğütlerle, tek tük göze çarpan çam, meşe ve karaağaçlar adeta üstüne üstüne geliyordu. Ağaç diplerinde kümelenmiş çalıları sanki domuzları, hatta eşkıya çetelerini saklayan netameli yuvalar olarak görüyordu. Paris'te hususen meraklısı bir kitapçının koleksiyonunu yapması vesilesiyle gördüğü, Salvator Rosa'nın resmettiği yaban haydutlarını anımsayarak huzursuz oldu. Arabacının boynunu çevirip gergin bir sesle, "Beyim artıkın dönelim, gün akşama dönmeye başladı..." demesi Nevzat'ın canını epey sıktı. Bahtiyar sakin bir ifadeyle, "Bosnaköy tarafından geçip öyle döneriz," deyince, arabacı başını bir kere daha geriye çevirip, "Bosnaköylüler bile akşam ezanından sonra gezinmezler bu civarda beyim! İyi olmaz derler..." dedi sertçe. Bahtiyar, "Sen işine bak! Sürmeye devam et!" diye azarladı arabacıyı. Nevzat'ın korkusu havanın kararmaya başlaması ve ağaçların sislere gömülü gövdelerinin ardında saklayabileceklerini düşünmesiyle iyice pekişmişti.

"Adam haklı. Böyle jandarmasız, zaptiyesiz dolaşmaya çıkmasa mıydık?"

"Şehre bu kadar yakın eşkıya olmaz yahu, korkma bu kadar... Arabacının endişesi başka. Edirne'nin kocakarı masalları işte! Yok Karaağaç yolunda dolaşan hayalet gelin, yok evlerin pencerelerinden girip çocuk kaçıran hortlaklar, cadılar... Şark hurafeleri şark! Ancak bilhassa Rumeli memleketlerinde öylesine inanırlar ki ahalinin köyünü bırakıp kaçması bile vakidir. Müfettişliğimin başlarında, Selanik taraflarında da Hâkime diye bir cadının lakırtısını işitmiştim. Gayrimüslim ahalide daha ziyadecedir. Ulahlar ve Manastır Sancağı'nın Bulgarlarında da böyle hikâyeler çoktur. Hortlakların mezardan ateş kızılı saçlarla zuhur ettiklerini anlatırlardı. Buralar da çok farklı değil. Burada hortlak, Manastır taraflarında vampir derler. Ulah ahalinin lisanında strigoydur. Al sana folklor!"

"Gerçekten inanıyorlar mı?"

"Sana şöyle diyeyim... İki ay evvelinde Istrancalar tarafın-

da, Vize yolunda bir büke girdik. Güneş batmaya yüz tutunca oradaki arabacı da epey evhamlanmıştı. Daracık patikada yüzümüz kolumuz kamçılanıyordu sanki etrafı sarmış ağaç dallarıyla. Yola bir ağaç devrilmişti de bereket versin öyle duruldu adam. O da şimdiki arabacı gibi korkuyordu. Neymiş Istrancalarda gece olunca gezilmezmiş... Abdülharis diye bir cin mi hortlak mı ne karın ağrısı varsa ondan korkarlarmış..."

Atlar sanki bu konuşmalardan rahatsız olmuşçasına hızlanmış, faytonun sarsıntısı ziyadeleşmişti. Bu esnada Nevzat'ın, genzini yakacak denli yoğun gül kokusu dikkatini çekti. Sislere bakılırsa hayal meyal görülen ağaçların diplerinde hiç çiçek yoktu fakat gül bahçesine girmişçesine keskin bir gül kokusu asılıydı havada. Bununla birlikte sanki üzeri örtülmeye çalışılan başka bir koku daha vardı. Daha keskin ve mide bulandıran bir koku. Gül rayihası, bu çürük yumurtayı andıran kokuyu az çok kapatıyordu ancak yine de fark ediliyordu.

"Ne acayip şu koku..."

"Gül bahçesi olmalı yakınlarda. Lakin burnum beni yanıltmıyorsa alelade gül kokusu değil bu, Kazanlak gülü... 93 Harbi'nden evvel gitmişliğim vardır oraya, Bulgar Prensliği'nin olmadığı senelerde. Daha vadilerine yaklaşmadan burnuna çarpar. Ancak... Bu çürük yumurta kokusuyla karışık..."

"Daha çok... Sanki kükürt gibi... Bizim Zeytinburnu'nda, Fabrika-i Hümayun'daki mühendislerden Atıf ne zaman muhitimize gelse aynı böyle kokardı üstü başı..."

Atların bir anda çıldırmışçasına kişneyip dörtnala koşmaya başlamaları ile arabanın savrulup durması Nevzat'ın lafını ağzına tıkadı. Arabacı ustalıkla dizginlere asılıp atları sakinleştirebildiği anda, "Kaçıl be!" diye bağırıp arabayı şoseden koruluğa doğru sürdü. Bu esnada faytonun sağ ön tarafındaki tekerlek denk geldiği bir taş sebebiyle kırılıverdi. Faytondakiler kolçaklara tutunup güçlükle devrilmemeye çalışırken, arabacı atları sakinleştirmeyi başardı. Fayton durur durmaz arabacı aşağıya atlayıp hayvanlarla

ilgilenirken, bir yönden de sesli sesli dua mırıldanıyor, çevrelerindeki sislere doğru bakıyordu. Bahtiyar, Nevzat ile faytondan iner inmez adama çıkışmaya başladı:

"Neden yoldan çıktın yahu? Az daha öldürüyordun hepimizi..."

"Yola aniden kızçe fırladı! Görmediniz mi beyim?"

"Ne kızı?"

"Yola atıldı... Akça pakça entarili, sarı sarı saçları vardı. Birden önümüze çıktı ya?"

"Hayal görmüşsündür ahmak herif! Hani nerede çocuk? Bir an önce tamir et de yola koyulalım..."

Nevzat, arkadaşının sol koluna yapışıp hafif hafif çekiştirerek az ilerideki kavakların sisler içindeki gövdelerini işaret edince müfettişin sözleri kesiliverdi. Kendilerinden epey uzakta, belli belirsiz bir hayalet gibi dikilip durduğu yerden faytonun yanındakileri seyreden on bir on iki yaşlarındaki kızı o da fark etmişti. Bembeyaz kesilmiş çehresinin etrafına dağılmış bal rengi, epey koyu sarılıktaki saçları ve iştahla seyrediyormuşçasına tuhaf bakışları bu çocuğa epey tekinsiz bir hava katıyordu. Bahtiyar ağzını açıp bir şey demek istediyse de mecal bulamadı. Sonrasında da kız bir adım atıp ağaç gövdelerinden birinin arkasında kaybolunca nutku tutuldu. İncecik kavak dalının ardından geçerken nasıl olup da böyle hayal gibi kaybolabilmişti! Bahtiyar anın şaşkınlığını atlatamamışken, Nevzat'ın kekeleyen sesiyle yan taraflarını gösterip, "Bak! Şimdi de orada!" demesi üzerine aynı kızı başka bir tarafta sakince durmuş bekler vaziyette gördü. Kızın gözlerinden açlıkla birlikte tarifisiz bir öfke de okunuyordu ki müfettiş yine ağzını açıp konuşamadı. Kız yine hayalet gibi kavaklardan birinin ardında kaybolup başkasının ardında zuhur edince müfettiş korkuyla faytona doğru geriledi. Faytoncu dualar haykırarak körlemesine koşturmaya başlayınca, gözlerinin önünde yeni bir dehşet peyda oldu. Küçük kız her adımında başka bir ağaç gövdesinin ardından çıkarak arabacının peşine düştü. Kı-

zın her adımda saçlarının yavaş yavaş kan kızılına döndüğünü, gözlerinin tekinsizce zümrüt misali yeşil yeşil ışıldadığını ayan beyan gördüler. Nevzat olduğu yerde kekeleyip, "Bu... bu ne?" derken, Bahtiyar arkadaşının koluna yapışıp korunun içine doğru sürükledi, "Kaçarken anlatırım... Koş Nevzat! Ardına bakmadan koş!" Adamlar kavakların, söğütlerin arasında kaybolurlarken arkalarından arabacının, "Gelme! Gelme!" diye haykırmaları korunun içerisinde beyhude yere çınlıyordu. Çalıların, dalların kamçı gibi yüzlerine, vücutlarına inmesine aldırmaksızın Bahtiyar önde, Nevzat onun peşinde, nereye gittiklerine bakmaksızın koşturuyorlardı.

"Cinlere mi karıştık Bahtiyar?"

"Doğru söze ne denir! İnanmazdım ama... Ben bunu dinledim. Evvelden... Son Moskof harbinden önce... Tuna'nın ötesine, Bükreş'e gittiğimde... Manuk Bey Hanı'nda kalırken..."

Nefes nefese kalınca sustu. Etraflarının çepeçevre ağaçlarla sarılı olması ve gömüldükleri sis niyeyse gözüne güvenilir görününce duraksadı. Etrafına bakınırken hemen ileride büyükçe bir bina görünce orayı işaret etti, "Kurtulduk! Şu konakta birileri varsa imdadımıza koşarlar belki. Yürü hadi!" Soluk alıp verişlerinin düzelmesi için yavaşlasalar da temkini elden bırakmamak için koşar adım vaziyette gördükleri taş yapıya doğru ilerlemeye başladılar.

"Bükreş'te ne oldu?"

"Manuk Bey Hanı vardır... Osmanlı'nın beyler, âyânlar zamanından... Orada kalırken bir adam getirdiler. Yüzü kireç gibiydi. Yanında da çoban kılıklı bir adam vardı, biteviye sarımsak esansı sürüp kendi dilinde dua mı tekerleme mi bilmediğim şeyler söylüyordu. Tekrar edip duruyordu kelimeleri... Bir kelimeyi epey sık zikrediyordu. O zikrettikçe Rumenler lisanlarında 'nekuratul', 'fena şey' diye söylenip duruyorlardı. Neydi... Stri... Hah! Strigoy! Bizi Bükreş'te ağırlayan ahbabıma sormuştum ne bu 'strigoy' diye. Adını yüksek sesle söyleyince, zikredilince gelen bir hortlak

demişti. Bunlar sahipsiz, ıssız evlerde olurmuş aynı bizim cinler gibi. Kabrinde rahat yatamayan ölülermiş. Kıpkızıl saçlarla, böyle ışıl ışıl gözlerle ormanlarda, mezarlıklarda gezerlermiş. O... O mahlûkun saçlarını gördün ya işte!"

"Edirne'de Eflak Boğdan ecinnisinin ne işi olur?"

"Çok merak ettiysen git kendisine sor birader..."

Bahtiyar ile Nevzat konağa ulaştığında gün çoktan batmaya başlamış, ortalık inceden karanlığın örtüsü altına girmişti. Kazanlak güllerinin kokusu burada epey kesifleşmişti ki sisler arasında gül bahçesinden geçtiklerini fark etmişlerdi. Pencerelerinden ışık sızmayan bu konağın boşsa bile sığınakları olmasını ümit ediyorlardı. Nitekim umutla attıkları adımlar, konağın demirden, iki kanatlı kapısı hareketlenince bir an duraksayıverdi. İki müphemin arasında muallaktaydılar. Bir yanda şimdilik kaybolmuş, ikisine de dehşet salan aleni bir korku, öbür yanda ise tamamen belirsiz, gizemli bir kıpırtı söz konusuydu. Kapının ardına kadar açılacakken biraz aralanıp durması nedendi? İçeridekiler gelenleri görünce açmışsa neden böyle aralık bırakmışlardı? Yoksa rüzgârdan mı açılmıştı?

Bahtiyar, temkinle, ormandaki mahlûkun duymamasına çabalayarak fısıltıyla bir "Selamınaleyküm!" dediyse de sessizlikle karşılandı. Güneşin ölmeye yüz tutmuş ışıklarından ve çevrelerini sarmış kavakların tekinsizliğinden ürkerek önce şöyle bir birbirlerine bakan Bahtiyar ile Nevzat, tereddütlü adımlarla demir kapılara yaklaşıp iki kanadını da ittiler. Çok eski durmamasına karşın menteşelerden gelen kulak tırmalayan gıcırtılar kapının nadiren kullanıldığının işaretiydi. Bu durum onları bir anlığına "Yoksa boşken mi açıldı bu kapılar?" minvalinde bir ürpertiye sevk etse de kısmen tozlu ancak yaşam emaresi sayılabilecek sağlam eşyalar ve kilimler görmek rahatlattı. Günün son ışıklarındaki karartının altında duvarlarda asılı silahları, doldurulmuş hayvan başlarını ve postları pek geç fark etmişlerdi. Nevzat insanı haşyetle dolduran bu dekoru seyrederken istemsizce ağzın-

dan, "Memleketimize gelen Frenklerin tasvir ettikleri derebeyi konakları gibi!" sözleri döküldü. Yaşayan birilerini görebilme umuduyla birkaç adım daha atıp girişteki salonun ortasına gelmeleriyle o demir kapıların ikisinin birden büyük bir gümbürtüyle kapanması bir oldu.

Bahtiyar bir hışımla atılıp kapıların demir halkalarına asıldıysa da kıpırdatamadı. Nevzat da ardından gelip bir kere de onunla birlikte nafile yere kapıları açmaya çalıştı. Güvenli bir sığınak görüp koşturdukları bu yer şimdi bambaşka bir meşumlukla karşı karşıya bırakmıştı beyzadeleri. Nevzat, "En azından ormandaki şey gelemez..." diye söylendiği esnada, arka taraflarında, konağın merdivenlerinin altındaki kemerli geçide doğru bakan Bahtiyar'ın gözlerinin korkudan fal taşı gibi açıldığını görerek hızla o tarafa baktı. Konağın meçhul derinliklerinden çıkıp gelen ışıl ışıl gözleriyle, sivri dişleriyle epey uzun boylu, soluk ve cenazeyi andıran bir kadınla, ona birebir benzeyen daha orta boylu, takkeli, gecelik entarili bir erkek koşar adım üzerlerine geliyorlardı. Ağızlarından yükselen iştahlı tıslamalar, her ikisine de az evvel faytonda konuştukları kan sömüren, can alan hortlaklarla yüz yüze olduklarını fark ettirmişti. İki hortlak üzerlerine atıldığında çığlık atmaya bile mecal bulamadılar. Hüsrev ve Şehnaz, yeğenlerinin tuzağa düşürdüğü beyzadelerin parçalanmış boyunlarında ebedi susuzluklarını dindirmeye çalışırken, konağın demir kapıları kendiliğinden iki yana savrularak açılıverdiler. Elif, kan bulaşmış çehresiyle kapının önünde bir anda görünüverdi.

Hüsrev kafasını Nevzat'ın kanlı boynundan kaldırıp yeğenine baktı. Kaşları çatıldı, "Hani kan içmeyecektin? Sana laneti anlatmadık mı? Annen ile baban kansızlıktan ölüp gittiler, seni yaşatmak için. Sen de bizim gibi hortlamak mı istiyorsun?" diyerek azarladı. Elif umursamadığını gösteren bir omuz jestiyle karşılık verdi, "Kendimi tutamadım..." Hüsrev kafasını iki yana salladı, "Senin kan içmemen iktiza ediyordu. Lanetin sende son bulmasını, üzerimizdeki bu kara lekeyi koparıp atmanı öyle istiyorum

ki..." diye söylendi. Sonra kanın kokusu dayanılamaz hâle gelince yeniden Nevzat'ın boynuna yapışıp hayatını, kanını sömürmeye kaldığı yerden devam etti.

Elif onların yanından geçip merdivenlere yöneleceği sırada, günün solan ışıklarıyla bembeyaz sislerden başka bir şey görünmeyen, kapının hemen yanındaki pencerede yansımasına baktı. Amcası, kan içmeye devam ettiği takdirde çehresinin camlarda, aynalarda görünmeyeceğini söylemişti. Yalan olmadığını biliyordu zira konakta hiç ayna olmaması bir yana, pencerelerde de amcası ile halasının yansımalarına hiç denk gelmemişti. Yaşı ilerledikçe normalde hissetmediği duyguları yeni yeni hissetmeye başladığından, çehresini, kendi güzelliğini böylesine bir daha göremeyecek olma ihtimalinden korktu. Fakat korku, siluetindeki ve duruşundaki asaleti o yaşına rağmen fark edince silinip gitti. Vakarla dikilip camdaki yansımasını seyrederken, o arabacıyı ve beyzadeleri kovalarken yaşadığı hissi, kovalayan ve avcı olmayı epey sevdiğini fark etti. Onun için bir eğlence gibiydi. Atalarının duvarlarda asılı kamçıları, kılıçları, kamaları misali insancıklarla tebaası gibi oyalanmak hoşuna gidiyordu.

Odasına çıkıp Frenk işi, epey büyük sayılabilecek çalışma masasının başına geçip amcasının getirttiği yeni şiir kitaplarına ve bazı eski mecmualara göz gezdirirken, yaşadıklarını bir şiir gibi kâğıda nakşetme isteğini bir kere daha duyumsadı. Birkaç aydır bazı romanlardaki gibi kendine bir günce tutmaya başlamış, hissettiklerini yazıya dökmeyi sevdiğini de fark etmişti. Tıpkı kan içerken kendinden geçtiği o büyülü, hoş hülyalara daldığı gibi yazarken de sanki başka bir âleme geçiyordu.

Amcası ve halası, beyzadelerin cesetlerini Meriç boyuna doğru sürüklerken güneş tamamen batmış ve etraf karanlığa gömülmüştü.

6

AV İLE AVCI

(1901, Edirne)

"O zalimi nasıl sevebildim? Yüreğimi pençelerine nasıl terk edebildim?"

Doktor Nazmi, yattığı yerden odasının tavanını seyredip güçlükle nefes almaya çalışırken aklında dönüp duran düşünceler bunlardı. Ömrünün ilk ve son sevdası, nasıl bir anda en büyük kâbusuna dönüşüvermişti böyle? Rumeli'de kaçtığı ölüm onu baba ocağında, memleketinde nasıl da apansızın buluvermişti? El yordamıyla yanı başındaki şifonyere uzanıp, başucundaki yağ lambasının kasvet saçan ışığında cep saatine baktı. Akrep ve yelkovanın gösterdiği rakamlara korkuyla bakıp yutkundu. O "şey" yine kalkıp penceresine dayanacaktı ve bu sefer elinden sağ kurtulamayacağına içten içe emindi.

Ömrünün fasılası o dar vakitte gözünün önünde tekrar cereyan etmeye başladı...

Mekteb-i Tıbbiye'den mezun olduğu sene Yunan Harbi patlak verince, Edirne'ye bile uğrayamadan bazı gönüllü tabip hocaları ve onlardan önce tabip çıkmış birkaç üst devreden meslektaşlarıyla birlikte cepheye gitmişti Nazmi. Ailesi cephedeyken

yazdıkları mektuplarla onu Edirne'ye çağırmışsa da dönmemeyi tercih etmişti. O kanlı harp hatıralarını şimdiki yaşadığı dehşetin yanında hayal meyal anımsıyordu. Manastır Vilayeti'ne getirilen Girit muhacirlerinin bulunduğu mahallerde de gönüllü tabiplik hizmetini sürdürdükten sonra ihtiyaç hâsıl olduğundan Manastır Vilayeti'ne yerleşmişti. Edirne'ye dönmemekteki bu ısrarı biraz da gönül meselesiydi. Tıbbiye talebeliği müddetince Edirne'ye gelip gitmeleri esnasında tanıdığı ve uzaktan uzağa şairane bir aşkla tutulduğu meşhur Dankilo Hanım'ın acı hatırası onu baba ocağına dönmekten alıkoymuştu. İstanbul'da talebeliği bitmeden onun eşraftan Hacıoğlu Mestan Bey'e tutulması ve Edirne'den kaçamadan Hacıoğullarının kurşunlarıyla iki âşığın can vermesini ağlayarak dinlemişti. Edirne'ye avdeti* esnasında o acı hatıranın mekânı olan taş köprüden geçerken nasıl da ürpermişti! Ölüm! Sayısız ölüm görmesine, eşkıyaların komitacıların baskınlarından harplere bir nice çeşidini görmesine rağmen hâlen korktuğu ölüm! Hayat dolu iki âşığın, iki genç bedenin akıbeti ölüm! İşte seneler boyu şehirden kaçması bu elem dolu hatıranın tesiriydi.

Bir ara, Manastır'a yeni geldiği vakitlerde yaşadığı ufak bir gönül sergüzeşti ona Dankilo'yu unutturmuştu. Manastır'da bazı subay arkadaşlarıyla geçici olarak Askeri İdadi'de kalmaları sağlanmıştı; oradan da kendilerinden cephe hatıralarını dinleyen genç talebe arkadaşlar edinmişti. Onların dersleri bittiği sıra hep birlikte çıkar şehri dolaşırlardı. Akşam saatleri Manastır'ın Cadde-i Kebirinde yol üzerinde bir konakta, istisnasız her akşam balkonda zuhur eden güzel Eleni Hanım'ı o aralık tanımıştı. Ona olan ilgisi de gayet tabi karşılığı olmayan bir sevgiydi. Ailesinin Müslüman ahaliden birisinin kızlarına olan ilgisine karşı çıkmaları bir yana, genç talebe arkadaşlarından Selanikli Mustafa Kemal'in o hanımefendiye ilgisi ziyadece olduğundan bu mevzuyu saklı tutmuş, sonra da unutup gitmişti. Seneler sonra onu Edir-

* Geri dönüşü.

ne'ye getiren ölüm korkusu olmuştu. Manastır'da komitacıların dağı taşı tutması, her gün basılan karakolların, köylerin, vurulan postaların haberleri, ardından da yaralılar ve şehitler gelmeye başlayınca bu dehşeti daha fazla kaldıramamıştı. Maksadı aile köşkünün bir odasını muayenehane niyetine kullanmaktı. "Belki daha az dehşetli hadiselerle karşılaşırım, Balkanlardan kalma korkularımı bir nebze de olsa dindirebilirim" zannıyla kalkıp gelmişti Edirne'ye.

Bir gün yatsı ezanından sonra kapılarına gelen bir hasta yakınının, hayatının sonunun başlangıcı olduğunu nereden bilebilirdi? Geleceği görmek kabil olsa ailesinin korkusuna, ikazlarına karşın o uğursuz Hunâşamzade Konağı'na ayak basar mıydı? Hunâşamzade Hüsrev Bey'in yeğeni Elif Hanım'ın kan rahatsızlığına –bir nevi anemia marazı olduğunu zannetmişti– deva aramak için onu çağırtması ve orada hayatının aşkıyla karşılaştığını düşündürecek o meşum tanışmanın yaşanması... Sararmış yaprakların yeri halı misali kapladığı, dallarındaki kesif kokulu Kazanlak güllerinin kırmızı yapraklarıyla acayip bir renk cümbüşüne boğduğu o kasvetli bahçede, izbe görünümlü bir çardağın altında bir peri kızı görmüştü adeta. O peri kızının Azrail'i olabileceğini nasıl bilebilirdi ki? İnsanı vakarından ezecek denli asil duruşu, gün ışığının altında parıldayan soluk teni ve insana kendisini bir tuhaf hissettiren donuk bakışlı gözlerine vurulmuştu. Yabancı, ilk defa gördüğü bir erkek olmasına karşın hiç çekinmeden konuşması, insana tepeden bakarken bir yandan da sanki hoşlandığını ima eden hoş sesi büyülemişti Nazmi'yi. Aralarında geçen o kısa konuşmada genç kız sadece uykusuzluğunu, zaman zaman nükseden uyurgezerliğini anlatmış, gün ışığının kendisini rahatsız ettiğini ancak dışarıya çıkabildiğini ifade etmişti; Nazmi içinse zamanın akışının durduğu sihirli bir andı. O "şey"in zamansız bir musibet olduğunu bilmeksizin hissedebilmişti demek ki... Ama nasıl? Evet! Yeniden aklına gelmişti! Yaşadığı ilk acayiplikti ancak genç kadının cazibesinin de tesiriyle zihni üze-

rinde durmamayı tercih etmişti. Bahçeye çıkıp Elif'e bakındığı sırada onu olanca azametiyle kapının hemen üzerindeki cumbada, kafesin ardında görmüştü. Cumbaya doğru bakarken Elif'in oradan kaybolduğunu görmüş, bir iki saniye sonra biri tarafından seyredildiğini hissederek tam arkasını döndüğünde Elif'i muzip ama vakarını bozmayan bir tebessümle çardakta otururken görmüştü. Aklı almamıştı gördüğünü ama umursamamıştı.

Nasıl umursayabilirdi ki? Görür görmez kapılmıştı Hunâşamzade Elif Hanım'ın cazibesine. Ortadan uzunca boylu, eski bir derebeyinin kızıymış gibi asil ve vakarlı bir duruşa ve asil yüz hatlarına sahip oluşu, sanki kasvetli gün ışığında parlıyormuş gibi görünen yeşil gözleri, açık tenli çehresine resimvâri bir güzellik ve azamet katan kemerli burnu, bilhassa o soluk gün ışığında hayal ötesi bir parlamayla insanın aklını başından alabilecek bal rengi saçlara sahip oluşu... Yürüyüşü ve bakışları onun İstanbul'da denk geldiği soylu saray kadınlarını andırıyordu. Soylu ama insanı tedirgin eden bir hâli var yürüyüşünde. Baştanbaşa Kazanlak güllerinin yoğun rayihalarının sindiği o bahçenin kuytu bir köşesinde, Elif Hanım'ın aslında bu ilgisiyle eğlendiğini anlamaksızın şiirlerden konuşmuşlardı. Nazmi, *Servet-i Fünun* mecmuasında neşredilen yeni şiirlerden bahsetmiş, Elif ise Divan devrini, klasik şiirleri daha çok sevdiğini söylemişti. Mihri Hatun'un "Çeşmi bana vaslını harâm eyledi yarün/ Ben kanı helâl itdüm o hûn-hare nedendür" dizelerini okuduğunda basitçe kur yaptığını düşünmüştü. Aslını itiraf ettiğini nereden bilebilirdi? O an kansızlık çektiği için beti benzi bembeyaz kesmiş genç bir kızı hayatta tutmak, belki bu sayede de sevgisine nail olmaktan başka bir şey düşünmüyordu. "Umuyorum ki Elif Hanım'ın hastalığını iyileştirebileceğim ve yine umuyorum ki o soğuk bakışları değişecek ve hayata hep gülerek bakacak.. Buna olan itikadım nihayetsiz, muhakkak iyileştireceğim onu. Ardından da çıkıp Hüsrev Bey'den Allah'ın emriyle istetirim. Öyle ya. Elif Hanım'ı görür görmez sevgisini kazanacağından şüphe

LEPTIRICA

duymayan ve onu iyileştiren benden daha iyi bir namzet mi bulacak?" diye yazmıştı güncesine.

Kutlu saydığı o gün, ne uğursuz bir gündü oysa. Gece uyurken ilk kez rüya siluetinde bir kâbus görmüştü. Bir silsile hâlinde o geceden itibaren her gün göreceğini ve her seferinde daha kanlı canlı, adım adım gerçeklik kazanan bir dehşet olacağını nereden tahmin edebilirdi? O ilk kâbusta konaklarının ötesindeki korulardan çıkıp gelen Elif'i bir hayalet gibi beyaz elbisesiyle belli belirsiz dolaşırken görmüştü. Yaklaştığı zaman saçlarının gündüz denk geldiğinin aksine kana bulanmışçasına kıpkızıl olduğunu, gözlerinin de soluk ışıltılar saçtığını görünce dehşet ile cezbeyi aynı anda yaşamıştı. Amansız bir susuzlukla uyanır uyanmaz gördüğü sahneleri unutmamaya çalışarak –oysa şimdi unutmak için neler vermezdi– lambasını yakıp masa başına geçmiş, Elif'in sevebileceğini düşündüğü tarzda bir beyit taslağı karalamıştı, "Kangı merdün yüreğin deldi o sir-âb zülfün/ Doyuruben anı al kanlara câzû hûn-hâr" diye. Sonra da altına, "Senin o suya doymuş (keskin) saçların, o cadıyı al kanlara doyurmasıyla hangi erkeğin yüreğini deldi?" notunu eklemişti. Haminnesinden, ninesinden dinlediği o acayip cadı masallarını şiirine motif olarak seçmesi kalbinin temizliğinden mi malum olmuştu? Aşkla körleşmiş, ahmaklaşmış bir hâldeyken bunu nasıl bilebilirdi?

Sonrasında rüyalar hayal perdesinden adım adım sıyrılıp somutlaşmış, gerçeğe büründükçe Nazmi canını, hayatını emniyet altında görmemeye başlamıştı. İlk başlarda sürekli Elif'i düşündüğünden rüyalar âleminde hep onu gördüğünü zannediyordu zira kendisini hep ya görmediği ya da daha eskiden gördüğü, Edirne dışındaki mekânlarda görüyordu. Elif'i görüşünden bir veya iki gece sonra gördüğü rüyada, ona benzettiği bir kadın sesinin peşinde, Manastır'da şehrin Baba Dağı-Pelister taraflarına bakan ıssız bir yol kenarında geçerken gördüğü eski Osmanlı mezarlığının içinde dolanıyordu. Taşların, ağaçların ve çalıların birbirine girdiği o unutulmuş mezarlıkta, Elif'i epey ücra bir

köşede, yarı beline dek toprağa gömülmüş bir vaziyette görüp ona koşturuyordu. Yaklaştıkça dişleri sivrileşen, çürük toprak kokan bir mahlûka dönüştüğünü, ay ışığı altında toprakta debelenip taşlara kara tırnaklarını geçirerek çıkmasını görmesine rağmen ilerlemeye devam ediyordu. Sanki ayakları bir tılsımın etkisindeymişçesine hareket ediyordu. Topraktan çıkan o şey Nazmi'nin boğazını parçalayıp fışkıran kanlardan boğulacağını sandığı esnada uyanıvermişti. O korku ve dehşet hâlini tarif edemiyordu. O derece gerçekçi gelmişti ki, uyandığında kanın tadını neredeyse ağzında hissetmekteydi. Takip eden günlerde kâbuslar bambaşka çehrelere bürünmüş, ağır ağır tecessüm etmişlerdi.

Nazmi'nin gündüzleri hâlsiz ve yorgun vaziyette Elif'in hastalığına, kansızlığına çare bulmak için kitapları, tıp mecmualarını karıştırmakla, İstanbul'daki tabip arkadaşlarına, tanıdıklarına mektuplar yazmakla, Abacılarbaşı, Cadde-i Kebir yahut Saraçlar Caddesi'ndeki Edirne'nin Yahudi eczacılarına muhtelif ilaçlar sormakla geçiyordu. Geceleri ise sızar gibi uykuya yenik düşüp Elif'in zuhur ettiği düşlerle karışık kâbuslarla, karabasanlarla boğuşuyordu. Kâbuslarında nerede olursa olsun, o konak bahçesindeki Kazanlak'tan gelme yaban güllerinin kesif kokusunu alıyor, neredeyse genzi yanıyordu. Son gördüğü kâbustan sonra ise bu sefer de uykusunu kaçırmak için muhtelif reçeteler aramaya başladı. Düşünde kendini Hunâşamzadelerin konağında bulmuştu. Konakta Elif'in sesini duyuyor, ondan korkmasına karşın büyülenmiş gibi onu aramaya devam ediyordu. Sesi takip ederek ulaştığı bir mahzen kapısını açar açmaz Elif'i bulmuştu. Kanlı kefeniyle toprak saçarak üzerine yürüyen Elif'ten kaçarken tam aksi yöndeki geçitlerden birinde Elif'in uzun boylu, bembeyaz, soluk suratlı, hortlak çehreli halasıyla karşılaşmıştı. Kadın, kocaman elleriyle boğazını sıkmaya başladığı esnada soluk soluğa uyanmıştı. O yaban gülü kokusu yine genzini yakmıştı. Gün doğana kadar uyuyamayan, gündüz gözüyle bile yaşadığı havfın*

* Korku.

etkisinden çıkamayarak hiç uyumamaya karar vermişti. Bu karar onun hakiki dehşetle tanışmasına sebep olmuştu.

O kâbusun ardından, eczacı Avram Efendi'nin verdiği şurupla uykuyu az biraz def etmeye çalışarak direnmiş ancak geceye doğru üzerine bastıran uykunun yorgunluktan değil, anormal bir durumdan kaynaklandığını hissetmişti. Nefes alamadığını düşünüp penceresini açmak istemişse de her nedense gayriihtiyari bir hisle yerinden kalkmaya çekinmişti. Köpek havlamaları ve baykuş ötüşlerinin rüzgârın uğultusuna karıştığı, gecenin epey ilerlediği bir vakitte gözleri kapanmaya yüz tutmuş, uykuyla uyanıklık arasında masa başında, rahatsız edici sandalyesinde oturur vaziyette bekliyorken pencerede belli belirsiz gördüğü bir sima dikkatini çekti. Ama hemen öncesinde sanki gül bahçesindeymişçesine odayı dolduran Kazanlak güllerinin kokusunu almıştı. Yine mi rüyadaydı? Evvela o bilindik düşlerden biri zannetmişti ama sırtına batıp duran tahta sandalye ve yüksek tavanlı odasının basık havası kısmen de olsa uyanık olduğunu, hâlen odasında bulunduğunu gösteriyordu. Gözlerini birkaç kere ovuşturup pencereye tekrar tekrar bakmışsa da o meşum siluet silinip gitmek şöyle dursun, insan çehresini andırır olmuştu... Korkutucu olsa da çehre tanıdık gelmişti, Elif'e benziyordu.

Daha net görebilmek için masasının ucundaki yağ lambasına uzanacağı sırada panikten filoloji öğrencisi bir Bulgar ahbabının verdiği, ünlü edip Mihai Eminescu'nun Rumence şiir kitabını yere düşürmüştü. Arkadaş grubunun okuyabilmesi için Rumence satırları Türkçe olarak Arap hurufatıyla satır aralarına minik el yazısıyla not almıştı. Gürültüyle yere düşer düşmez "Narkissus ve Hiperion" nam şiirin olduğu sayfa açık kalmıştı. Rüyada olmadığını kati şekilde böyle anlamıştı zira yazıları ayan beyan okuyabiliyordu. Hızla kandili alıp dua ederek pencereye yöneldiği sırada, gözleri gecenin karanlığında kedi misali ışıl ışıl Elif'i ayan beyan gördü. O dehşet anında, bu kadar yüksekte uçar gibi pencereden kendisine bakan genç kızın varlığından çok gözlerinin kandilin

camda yarattığı akisten mi böyle görünüp görünmediği sorusu zihninde dönüp duruyordu. Odasının pencereleri kendiliğinden açılıp da Elif tüm haşmetiyle boşlukta süzülerek yükselince tüm soruları yanıt bulmuş, merak yerini endişeye bırakmıştı. Panikle masasına doğru gerileyebilmeye ancak mecal bulmuş, adeta aklını yitirmişti. Bağırmak istediği anda boğazından ancak kuru bir hırıltı yükselmiş, bembeyaz zarif ayaklarıyla, sol eliyle pencerenin pervazına tutunup odaya uçarak girerken diğer elini de ağzına götürüp susmasını işaret etmişti. Hunâşamzadelerin genç hanımının yüzündeki tacizkârane sırıtış ve gözlerindeki pırıltı, gördüğü kâbuslardan daha ürkütücüydü. İnsanın genzini yakan o yabani gül kokusu Elif'in zuhuruyla birlikte daha da kesifleşmişti.

Genç kızın adeta bir yırtık gibi gerilen dudakları arasından fırlayan sivri dişlerini görür görmez kendinden geçip bayılacak gibi olan Nazmi, işte o an korkunun bambaşka safhasına şahit olmuştu. Elif çevik bir şekilde üzerine atılıp sağ koluyla Nazmi'yi sararken, sol eliyle de kandili yakalayıp masaya bırakmıştı. Adamı sanki küçük bir hayvanmış, çocukmuşçasına kucağına alıp yatağına taşıdığı an ne acayip bir andı! Kendisini hiç böylesine çaresiz ve rahatsız hissetmemişti. O yoğun yaban gülü kokusunu duya duya, Elif alıcı kuş gibi başını kurbanına doğru eğerek öyle zavallıymış gibi bakmıştı ki Nazmi o mezarlıklı, hortlaklı kâbusları tekrar tekrar görmeye bin kere razıydı. Edirne ahalisinin Rumeli'nin falanca tarafından gelme âyân, derebeyi soyundan olduğunu konuştuğu o genç kız yahut hortlak –bundan hiçbir şüphesi kalmamıştı– sanki zorba dedeleri misali ona zulmediyor ve bundan büyük keyif alıyordu. Kız hayatta olsa da bir yanıyla bu cinlerin, şeytanların lanetli dünyalarına aitti. Kadife parmaklarıyla tüylerini diken diken eden her okşayışı, Frenk muhayyilesinin şehvani sukubuslarını andıran arzulu bakışı, Nazmi'de korkuyla karışık bir hoşlantı husule getiriyordu. Kızın saçları tıpkı daha önce kâbuslarında gördüğü gibi kıpkızıldı. Madden de manen

de onun pençeleri arasında ezim ezim ezildiğini hissediyordu. Elif'in satveti* karşısında küçülüp kalıyor, çaresizliğin girdabında savruluyordu. Nasıl böyle olgun görünüyordu, sanki dünyayı hep görmüş, hep yaşlıymış gibi... Sanki daima yüz yaşında birinin asaletten neşet eden vakarıyla, ebediyen on sekiz yaşında birinin çapkınlıktan kaynaklı ışıltısını aynı anda, aynı vücutta taşıyordu.

Nazmi gecenin nasıl geçtiğini hatırlamıyordu, son hatırladığı an boğazında hissettiği acıydı ancak bu pencere faslı ve Elif'in musallatı her gece tekrarlamaya başlamıştı. Üstelik ıstırabını artırmak ve gerçek olduğunu kanıtlamak için Kazanlak yağı kokan ipek işlemeli mendilini de yanı başına bırakmıştı. Ona varlığıyla korku vermeyi, bir yandan güzelliği ile cezbetmeyi aynı anda seviyordu, bundan keyif alıyordu. Genç tabip o hortlağın oyuncağı gibiydi âdeta. Gelişi hep aynıydı. Önce o uğursuz yaban gülü kokusunu alıyordu. Sonra Elif'in sivri tırnaklarıyla pencereyi tırmaladığını işiterek uykusundan sıçrıyordu. Üzerine heyula misali çökerken alaylı bir sesle, "Cancağızım!" diye hitap ediyordu. İnsanların Hunâşamzadelere karşı belli belirsiz bir korkusu vardı ancak yine de bu yaşadıklarını, deli damgası yemeksizin nasıl anlatabilirdi bilmiyordu. Her geceki ziyarette, bir başka melun ayrıntıyı fark ediyordu. Sanki Elif, işkenceyi kademe kademe artırarak onun kanı haricinde hisleriyle de besleniyordu, bundan güç alıyordu.

Elif'in ziyaretleriyle birlikte Nazmi, kâbuslardan başka mevhumlarla da tebelleş** olmaya başlamıştı. Bu acayip hortlak aradaki onca mesafeye rağmen, gündüz gözüyle bile varlığını zavallı kurbanının üzerinde daima hissettiriyordu. Evinin kuytularında, gölgelerinde Elif'in gözlerini hep üzerinde hissediyordu. İçten içe onun bir parçası, kontrol ettiği alelade bir yaratığı olduğunu seziyordu. Hatta bazen Elif'i bedenen yanında hissettiği oluyor, mesnetsiz endişelere gark oluyordu. Kendisini eve kapatmış, has-

* Boyun eğdirici güç, kudret.

** Rahatsızlık veren, musallat olan şey.

ta kabul etmemeye başlamış, odasından dışarıya yemek vakitleri haricinde çıkmaz olmuştu. Ailesi evlatlarının betinin benzinin solgunluğundan, hâlsizliğinden şüpheleniyor, o uğursuz Hunâşamzade Konağı'na gittiği için kem göze, intizara uğradığını düşünüyorlardı. Bir gün Bostanpazarı'nın ünlü kurşuncusu Eğri Melahat'i çağırtmak istediklerinde, eski Nazmi olsa şiddetle karşı çıkar, ilmin ve fennin ziyasının tüm cihanı tenvir* ettiği şu asri vakitlerde böyle batıl itikatların peşine takıldıkları için uzun uzadıya nutuklar çekerdi. Oysa şimdi o cinlerin, şeytanların, gulyabanilerin esrarlı âleminin tam ortasındaydı. Falcı kadın dahi kurşun döktüğü zaman artık her ne görmüşse kireç gibi bir suratla susmuş, para falan almadan toparlanıp evden kaçıp gitmişti.

Ev halkı bu dehşet yetmiyormuş gibi, bir gün Hunâşamzadelerden gelen bir mektupla ziyadece müteessir oldular. Hüsrev Bey, Tabip Nazmi'yi yeğenlerinin ilerleyen hastalığı sebebiyle çağırtıyordu. Mektuptaki, "Sizin görmenizden sonra daha da fenalaştı, bakmanız iyi olacaktır," ifadesi sadece Nazmi'nin anlayabileceği bir tehditti. Şayet konağa gitmezse, belki kan içe içe kendini ölüme taşıyan Elif'in akıbeti onun üzerine yıkılacaktı. Konağa gitmesi ise ölümün muhakkak olduğu bir son seyahatti. Ölümü gören Nazmi, sıtmaya razı vaziyette ertesi gün Fil Hamamı'nın oradaki yokuşun başından çevirdiği faytonla soluğu Bosnaköy cihetinde, Hunâşamzade Konağı'nda almıştı.

Ölümle cebelleşen Elif'in o gece ziyaretlerindeki âfet hâlinden eser yoktu. Dahası saçları da daha evvel gündüz gözüyle gördüğü gibi bal renginde koyu sarıydı. Onu bu hâlde görünce ve üzerindeki tesirinin de azaldığını hissetmesiyle Nazmi sevince gark olmuştu. Sonunda Elif'in vefatıyla ondan sonsuza dek kurtulacağına hükmediyordu. Sabaha kadar usulen başucunda beklemiş, can vermesi için sayısız dualar, beddualar okumuştu. Ettiği duaların, hortlakların ve belki kim bilir başka hangi bilinmez varlıkların meskeni bu korkunç konakta kendisini koruduğunu

* Aydınlattığı.

düşünüyordu. Her duada Elif'in yüzünü belli belirsiz ekşitmesi bunun alametiydi. Ötücü gece kuşlarının sesleri ve konaktaki garip tahta gıcırtılarının ürpertili korosunu dinleyerek beklemesinin nihayetinde Elif ölmüştü. Günlüğüne –vefatından mesul görünmemek için– aşk acısı dolu sahte satırlar yazdıktan sonra acı haberi kızın amcası ile halasına iletmişti.

Gece gezen bu hortlağın cenazesi de Elif'in kendisi kadar garip olmuştu. İmam çağırmaksızın, duasız bir şekilde konağın bahçesindeki küçük yeraltı türbesine indirilip toprağa verildi. Mütevazı baş taşına sadece "Hunâşamzade Elif Hanım" yazısı zaten evvelden nakşedilmiş olmalıydı. Ailenin nasıl mahlûklar olduğunu bildiğinden bu cenaze usulünü hiç garipsememişti. Cadılı vampirli efsaneleriyle meşhur Rumeli'nin kim bilir hangi köşesinden gelme bu eski aile, yeğenlerinin acayip hassası bir yana, geceleri veya bulutlu havalarda dışarıya çıkabilmeleri, konaklarında hiç ayna bulundurmamaları hasebiyle epey esrar kesbediyordu. O tuhaf defin töreninin ardından Nazmi, inceden serpiştiren güz yağmurunun altında yürüye yürüye önce Bosnaköy'e gelmiş, oradan da bir talikaya atlayıp ailesinin Kaleiçi'ndeki konağına dönmüştü. Sevincinden ne yapacağını bilemediğinden en yakın arkadaşı Arzuhalci Cevdet ile Zindanaltı'nın köhne meyhanelerinden birine gidip ilk kez neşe içerisinde yiyip içmişti.

Evine dönüp huzur içinde uyumasına arkadaşı Cevdet'in, "İster misin kızcağız aşkından hortlayıp geri gelsin!" latifesi mani olmuştu. İşte şimdi loş ışık içinde yatağında dönüp duruyor ve Elif'in o tekinsiz varlığını –sanki yanı başındaymışçasına– hissediyordu. Bir anlığına tüm yaşadıkları yeniden gözlerinin önünden akıp geçmişti. Huzursuzca nefes almaya çalışıyor, yüreğindeki bu korkunun temelsiz çıkmasını yürekten arzuluyordu. Kendisini bir anlığına unutup, sükûnet içerisinde uykuya dalacağı sırada burnuna çarpan o yabani gül kokusu kalp atışlarını hızlandırdı. Olamazdı! Bu imkânsızdı! O şey... O şey yaşıyor olamazdı!

O kara suretli konağın bahçesindeki yabani Kazanlak güllerinin kokusu neredeyse yoğunluktan genzini yakıyorken, odanın çift kanatlı büyük pencerelerinden biri rüzgâr esmediği hâlde birden gürültüyle iki yana açılıverdi. Gecenin kör karanlığında kefenli bir kadın siluetinin süzüle süzüle yaklaşması, bu siluetin yaklaştıkça Elif'e benzemesi Nazmi'yi yeniden eski dehşet gecelerine döndürmüştü. Fakat bu seferki dehşet, öncekilerin yanında hiçti. Elif o vakitler hayattaydı. Sabah vakti elleriyle toprağa indirip ailesinin defnettiğini gördüğü genç kız, şimdi toprak lekeli, sivri tırnaklı soluk elleriyle, kor gibi şavkıyan gözleri ve kızıl saçlarıyla, boğazında dünyaya ait olmadığı aleni hırıltılarla gerçekten de mezarından çıkıp gelmişti. Bir hayalet misali süzülerek Nazmi'nin yanı başına âdeta tünediğinde, tabip kızdan gelen o baskın gül kokusu ve cam misali daha da açık renge bürünmüş fıldır fıldır dönen gözleri, dudaklarından fışkıran sivri köpek dişleriyle birleşince yaşadığı dehşetten mülhem kıpırtısız kalmıştı. Baş ucunda alıcı kuş gibi bekleyen heyulanın hissettirdiği korku, rüya olamayacak denli hakikiydi.

Hunâşamzadelerin genç hanımı, iç gıcıklayan bir sesle, talihsiz âşığını hesaba çekmeye başladı: "Şiir bahsiyle aklını çelebileceğini düşündüğün, şifa bahanesiyle kendine muhtaç kılıp evlenmek ve malına mülküne konmak hayalini kurduğun o küçümen kızdan nasıl böyle kolay kurtulacağını sandın? Çırpındıkça ağlarıma nasıl dolaştın ama... Güya çaresiz kaldıkça, sen tedavi etmedikçe sana muhtaç kalacaktım. Tecrübenle, güngörmüşlüğünle tavlayacaktın bu tazeyi... Şimdi kim kime muhtaç? Kim kimin kurbanı?"

Elif bir anda havaya sıçrayıp çalışma masasına doğru süzüldü. Nazmi'nin günlüğünü alıp, solgun yüzüne doğru salladı: "Günlüğüne neden yazmadın bunları? Niye asıl yüzünü ifşa etmekten çekindin? Arzuladığın kızcağızın hortladığını dahi yazamadın değil mi? Bir genç kızın karşısında korkudan kaçacak yer bulamadığını yazamazsın tabii. Giderayak bile kuyruğu dik tutmak,

adına leke getirmemek derdindesin. O yüzden melankoliden muazzep* bir âşığı anlatmayı tercih etmişsin bu satırlarda. Evet! Sen değilsin bu! Hayali biri! Keşke muharrir olsaymışsın, istidadın varmış... Hoş. Ne yazarsan yaz. 'Kahpe kendine âşık etmiş tabibi, şeytanın yosması ayartmış!' diyecekler..." Defteri yere fırlatan Elif, ürkünç gözlerini Nazmi'nin gözlerine dikti. Ağır ağır uçarak yaklaşıp Nazmi'nin üzerine doğru eğildi. Kan çanağına dönmüş gözlerini kırpıştırıp, sivri dişlerini suratına yaklaştırarak, "Deftere 'Ölüm gelecekse yâr elinden gelsin' diye yazmışsın. Madem öyle, son arzunu yerine getireyim tabip efendi!" diye tısladı. Korkuyla gözlerini kapatmadan önce Nazmi'nin gördüğü son şey buydu.

Sabaha karşı Nazmi'nin cesedini bulan ailesi, ahbabı Cevdet'e, eczacı Avram Efendi'ye, tabip Mişon Efendi'ye haber saldı. Genç tabibin kan kaybından öldüğü konusunda hepsi mutabıktı. Ancak bunca kanın vücudundan nasıl kaybolup gittiğine hiçbiri cevap bulamadı. Vefatından bir gece sonra Nazmi'nin evlerinin penceresinde görüldüğü şayiası çıktı. Tüm Edirne talihsiz tabibin güya kanlı kefeniyle kalkıp ortalıkta yürüdüğü, sonra evin dışında görüldüğü ile çalkalanıyordu. Söylentiler yüzünden Cevdet, Osmanağazade Şekip isimli ahbabıyla birlikte bir gece konakta kalıp beklemeye karar verdiler, şayia olduğuna emin olsalar da dostlarının yadigârı aileyi bir nebze rahatlatmak istemişlerdi. Paltolarını giyerek eylül serinliğinde evin dışında nöbet tuttukları esnada, ikisi de Nazmi'nin diken diken olmuş saçlarıyla, toprak lekeli kefeniyle bir hayal gibi süzüldüğünü korka korka gördüler. Sokak fenerleri altında kanlı kefeni, kıpkırmızı gözleri ve sivri dişleriyle epey acayip göründüğünden dehşete düşüp telaşla eve kapanıp dualar okudular. Nazmi bu sefer konağın pencerelerine gelip tırmalamaya başladı ve camlara vurup içeri almaları için onlara yalvardı. Hortlağın tehditleri, küfürleri, çığlıkları horozların ötüşüne kadar sürdü. Çocuklukları Edirne'de, Rumeli'de

* Acı çeken.

geçmiş kimseler olarak hortlak mesellerinin yabancısı değillerdi ancak böylesine somut bir şekilde karşı karşıya gelmeyi de hiç ummamışlardı. Nazmi'nin neden hortladığını, neden bu hâllere düştüğünü anlamak için günlüğünü okuduklarında karşılarına Hunâşamzâdeler çıkınca hiçbiri şaşırmadı.

Osmanağazade Şekip, eskilerin lakırdılarına, cadılı cinli söylencelere epey aşinaydı. Zavallı Nazmi'yi kurtarmak için onun hortlamasına sebep olan büyük cadının öldürülmesi gerektiğini söyledi ancak kabir kabir gezip hortlak aramak, sonra da menfur cesedi kazıkla toprağa mıhlamak cesaret edebileceği şey değildi. Önce Edirne Eski Camii İmamı Hafız Mehmed Efendi'ye gittiler. Oğlu Hafız Rakım, Sultan Süleyman Han devri şeyhülislamlarından Ebussud Efendi'nin hortlak ve cadı define dair fetvasından bahsetti. Bu konuşma esnasında hepsinin aklına yirmi dokuz yıl önce Edirne'yi çalkalayan, neredeyse ahalinin şehirden kaçacağı hortlama vakası geldi. O zaman ta Hasköy'den Cadıcı Mümin'i çağırtıp başlarındaki gaileden kurtulmuşlardı. Yine böyle olunca Hasköy'e telgrafla haber gönderip Cadıcı Mümin'i şehre davet ettiler. Takriben bir hafta sonra Mümin'in oğlu Ramazan, babasının birkaç sene evvel vefat ettiği haberi, acayip kılığı ve hortlak, cadı öldürmeye yarar alet edevatıyla çıkageldi

Ramazan ayağının tozuyla önce Şekip'i ve Nazmi'lerin aile efradından kimseleri yanına alıp Buçuktepe Mezarlığı'na giderek Nazmi'nin mezarını açtırdı. Cesedi alıçtan kazıkla toprağa göğsünden kazıkladıktan sonra başını kesip ayakucuna bıraktı, ağzını da sarımsakla doldurdu. Ardından cesedi ateşe verip küllenmesini bekledikten sonra dualar eşliğinde mezarını kapattırdı. Cadıcı Ramazan, Nazmi'lerin evine döndüğünde en zorlusunun Hunâşamzadelerin olacağını söyleyerek bunların pek namlı cadılar olduğunu, onların vampirliklerinin neredeyse bir asırdır hâlen Deliorman'da ve civarında konuşulduğunu söyledi. Bir vakitler Rusçuk'ta, Mezarhisar denilen ve bugün artık hiçbir kalıntısı kalmayan mevkie Bulgaristan Prensliği'nin jandarmaları ve

ormancıları bir yana dursun, Bulgar çetecilerin bile sokulmaya çekindiğini anlatan; Bulgarların dilleri döndüğünce "Cadaci", "Vampirci", "Vampircija" diye seslendiği Cadıcı Ramazan, büyük dedeleri Şumnulu Deli Şaban'dan beri bu ailenin peşine düştüklerini ama izlerini kaybettiklerini tek tek aktardı. Şimdi bu menfur sülalenin izini yeniden bulmuştu ve bu sefer kaçmalarına izin vermeyecekti.

Akşam bazı tanıdık din adamlarına haber verdikten sonra karakola da gidip Komiser Mecit Efendi'ye durumu izah ettiler. Ertesi gün Hunâşamzadelerin tekinsiz meskeninin basmak üzere hazırlık yapıldı. Sabahın erken saatlerinde Bulgarın yabanında yaşayan köylülerinin "kuker" nam karakoncoloslarının kılığına benzeyen elbiseleri üzerinden sarkan yirmi farklı türde çıngırağı şangırdata şangırdata yürüyen Cadıcı Ramazan önde, bir mahalle imamı, Bulgar cemaatinden bir papaz ve Kaleiçi'nin Sefarad cemaatlerinden bir haham arkasında, Cevdet ile Şekip'i takiben Nazmi'nin aile efradı, akrabaları ve musibeti şehirlerinden kovmaya niyetli birkaç öfkeli Kıyıklı, Karaağaçlı muhtelif delikanlılarla, bu itikat hercümercini bayram panayırı zannedip ardına takılan bazı çocuklar, dualar eşliğinde sabah namazını müteakiben Bosnaköy yolunu tuttular. Çocuklar, bunca insanın ağırlığıyla çok da hızlı gidemeyen faytonları koşturarak soluk soluğa takip ettilerse de, uzaktan uzağa gördükleri Hunâşamzade Konağı heveslerini kursaklarında bıraktı. Burası hakkındaki korkulu söylenceler yüzünden gündüz gözüyle olsa da en haşarı çocuklar dahi yanına yöresine sokulamazlardı. Takibi bırakan çocukların neşeli avazlarının kesilmesiyle, muhtelif inançtan sokranmayla karışık kuvvetli fısıltıların yükseldiği bu güruh, şimdi kasvetli bir cenaze kalabalığını andırıyordu.

Arabalar, yabani Kazanlak güllerinin neredeyse bir sarmaşık misali çoğalıp yayıldığı ön bahçeye yaklaştığında, atlar sanki görünmez bir engelle karşılaşmışçasına ilerlemeyi bırakıp oldukları yerde delice kişnemelerle ya şaha kalkmaya ya da toprağı eşele-

LEPTIRICA

meye başladılar. Topraktan fışkırıp oraya buraya âdeta yılanlar misali kıvrım büklüm uzanan gülzâr,* bahçeden çok bu korunun ortasında peyda olmuş bir uru andırıyordu. Cadıcı Ramazan, oturduğu faytondan aşağıya atlayıp bahçeye doğru koştururken bir yandan da, "Uzağa mare! Uzağa bağlayın beygirleri mare!" diye haykırdı. Atların bahçeden uzaklaştırılınca sakinleştiklerini fark eden ahali, korku içerisinde dualar okuya okuya Ramazan'ın dikilip durduğu bahçe girişine ilerledi. Cadıcı sanki ibadet ediyormuşçasına huşu içerisinde ama fıldır fıldır dönen gözleriyle aşikârane bir temkinle gülleri kokluyor, arada eğilip toprağı yokluyor, hafifçe eşeliyor, hançer misali dikenli dalları inceliyordu. Bir ara ayağa kalkıp kuşağından çektiği Deliorman işi karakulak bıçakla sol işaret parmağının ucunu kanatıp güllerden birinin üzerine damlattı. Çiçeğin üstüne düşen kan damlalarının, görünmez bir ağız tarafından çekilip yutulduğunu gören kalabalık "tövbe estağfurullah"larla, "kyrie eleysion"'larla bir iki adım geriledi. Cadıcı Ramazan, şimdi gözlerine yedi başlı yılanlar gibi görünen uğursuz gül bahçesini gösterip, "Yabani gülü cadının mezarı üstüne korlar, çıkamasın diye. Lakin bunlar... Tövbe! Şeytan işi bu mare! Görmemişim daha önce böyle şey... Bu yaban gülleri, toprağı beklesin diye dikilmişler. Ölüler lakin hortlamış hepsi... Kan içen çiçekler! Yakın mare! İlk burayı ateşe verin!" deyince dualar eşliğinde bahçeyi ateşe verdiler. Lanetli güllerin küle dönmeye başladığına kanaat getirene kadar ateşleri seyredip dualar okudular. Cevdet, kalabalıktan epey uzakta, yüzü kireç misali bembeyaz bir vaziyette kavak gövdelerinden birine dayanıp kaldı.

Konağı basmadan önce kalabalığa karışmış zaptiye komiseri Boşnak Mecit Efendi, "Hortlaklar haricinde kimseye ilişmek, yangın çıkarmak, yağmalamak yok! Ben bizzat zabıt tutup, tek tek izahat vereceğim bizim serkomisere, vali paşaya!" diyerek ikaz etti. Demir kapıları omuzlayıp konağa girdiklerinde, sanki Cev-

* Gül bahçesi.

det de bir şeyden rahatsız olmuş gibi güçlükle yürüyüp kalabalığın ardına takıldı. Çok eski olmasa da taşları kararmış, eşyaları tozlu örümcek ağlarıyla tek tek örtülmüş bu çoktan ölü mekânın kasveti, sanki ete kemiğe bürünmüştü de kalplerini kemikten pençeleri arasında sıkıp duruyordu.

Din adamları, Komiser Mecit ve Şekip'in nezaretinde odalara tek tek baktılarsa da kimseleri bulamadılar. Eşyalar öylesine tozluydu ki burada uzun süredir kimselerin yaşamadığı belliydi. Mahzene bakacakları sırada, kapıdan Cevdet'in zayıf haykırışıyla duraksadılar. Merdivenlerdeki kalabalığa korkulu gözlerle bakıp, "Bahçedeki müştemilat! Türbeye benzeye müştemilata bakalım!" deyince peşine takılıp bahçenin bir ucuna yürüdüler. Kapısını kırdıkları müştemilatın yeraltına inen merdivenlerle bir nevi türbe olduğunu gördüler, zira burada sanki cami haziresiymişçesine toprak zeminin üstünde sarıklı, fesli, tülbentli beş ayrı sanduka duruyordu. Sandukalar kaldırıldığında içinden iki tanesinde küçük köstebek deliklerini andıran delikler gördüler. Cadıcı Ramazan delikleri gösterip, "Cadı buradan çıkar! Ama ne olur ne olmaz biz hepsini kazalım!" diyerek beş mezarı da oracıkta kazdırdı. Mezarların ikisinden boylu boyunca uzanmış iki insan iskeleti çıktı. Bir tanesinde de sanki birkaç ay içerisinde çürüyüp ölmüş bir genç kadının cesedini buldular. Diğer ikisi, yani delikli olanlar kazıldığında ise kolları normalden daha uzun, kararmış tırnakları ve dudaklarına dek uzamış dişleri sipsivri, kan çanağına dönmüş kıpkızıl gözlerle havaya bakan, yüzleri cehennemi bir öfkeyle kasılmış ve eğri büğrü suretleri cinlenmiş gibi çarpık bir kadın ve erkek hortlak buldular. Bunlar aradıkları Hunâşamzade cadılarından başkası değildi. Nazmi'nin günlüğünde yazdığının aksine, yeğenleri Elif'in dahi ellerinde can verdiği anlaşılıyordu.

Cadıcının emretmesiyle, tedbir cihetinden, cadılar dâhil bulunan her bir kalıntı gün ışığı altında dışarıya, o küllenmiş bahçeye taşındı. Konaktaki çarşafları kullanarak kemikleri ve cesedi rahatlıkla dışarıya naklettiler ancak hortlaklara dokunmaya ce-

saret edemediklerinden ayaklarına geçirdikleri urganlarla sürüklediler. Cadıcı Ramazan o bahçede geniş bir çukur kazdırıp cesetleri oraya sıraladı. Gün batmadan çok önce, evvela cadıları kalplerinden toprağa kazıklayarak, kesik başlarını bacak aralarına koyup ağızlarına sarımsak doldurarak yok etti. Tıpkı Nazmi gibi korkunç hortlakların yılanlar misali kıvrılıp şeytani bağırtılarla kan kusa kusa yok olduklarını gördüler. Cadıcı aynı ritüeli tedbir cihetinden diğer ceset kalıntılarına da –şeklen de olsa– uyguladı. Ardından bu uğursuz yığını ateşe verip küllenmelerini bekledikten sonra yeniden gömdüler. Müştemilat ve konak kapıları usulen kapatılıp urganlarla kulpları sarıldıktan sonra faytonlara binip Edirne'ye döndüler.

Konağın ve bahçenin üzerine çöken sessizlik geceye kadar sürdü. At sırtında yalnız bir yolcu bahçeye kadar hırsız misali sessiz sedasız yaklaşıp dallardan birine dizginleri bağladıktan sonra konağa seğirtti. Bu aceleci adımlarla sağı solu kolaçan ederek yürüyen yolcu Nazmi'nin dostu, gündüz de cadıcı ile kalabalığa rehberlik eden Cevdet Efendi'den başkası değildi. Konağın kapılarını kapatan urganları küçük çakısıyla açıp içeriye girer girmez kör karanlıkta iyi şekilde bellediği mahzene yürüdü. Mahzenin ağır demirden kapısını güçbela açarken kapı aralığında görünen zarif, solgun elleri tutup öpmeye başladı. Ay ışığı pencerelerden mabeyn kısmına akarken, Hunâşamzade Elif tüm haşmetiyle ardına kadar açılan kapının kemerli geçidinde belirdi. Cevdet, Elif'in ayaklarına kapanırken, "Senin için! Arkadaşımı, hatta aileni aradan çektim! Senin için nebbaşlık yapıp mezardan taze ceset çaldım, tabutuna koydum öldürülmeyesin diye! Senin için işleyebileceğim günahın, çiğneyebileceğim yasağın hududu yok! Artık hiçbiri başında olmayacak! Hürsün! Ebediyen hürsün ve ben de daima bendenim!"* dedikten sonra, vampirin suskunluğundan ürkerek tedirgince başını kaldırdı. Elif, sanki aciz bir hayvana bakıyormuş gibi soğuk ve tepeden bakan bakışlarla

* Köle.

süzüyordu Cevdet'i. Hiç kuvvet harcamaksızın yanından geçip mabeynin ortasına yürüyünce dengesini kaybeden Cevdet tozların içine düştü. Şaşkınlığını üzerinden atıp üzerini silkeleyerek ayağa fırladı. Elif'in yanına giderken bir yandan da, "Aşkımın karşılığı bu mu? Gece kapıma gelmeler, beni dışarıya çağırmalar, hatta buraya getirmeler... Ne oldu bunlara? Beni aguşuna* alan sen değil miydin?" diye söyleniyor, hesap soruyordu.

Elif hiçbir şey söylemeksizin geniş pencerelerden birinin önüne gidip dışarıya baktı. Cevdet görmezden gelindikçe öfkesini daha fazla zaptedemedi. Bir tokat aşk etme isteğiyle sağ elini savurduğu esnada vampir hızla dönüp kolunu sağ eliyle yakaladıktan sonra ufak bir hareketiyle kırıverdi. Kolu kırılan Cevdet ağlayıp sızlayarak acı içerisinde kıvranırken, Elif de kızıl ışıltılar saçan korkunç bakışlarını üzerine dikerek adamın etrafında dolaşmaya başladı: "Hayır! Senin hayalindi onlar! Tıpkı Nazmi gibi... Beni sevmediniz. Sahip olmayı arzuladınız. Ben sizin için bir kenar süsünden fazlası olmadım. Ailem dahi... Ailem dahi böyle gördü. Lanetlerine son verecek bir vasıta. Bir eşya... Daha fazlası değil..." Cevdet'i tek eliyle boğazından tutup kaldırdığında saçları kan kızıla dönüşmüş, sureti de canavarlaşmıştı. Adam can havliyle çırpınırken korkusundan aklına ne dua okumak geliyordu ne de yalvarmak. Vampirin merhamet etmesini umuyordu. Ancak Hunâşamzade'nin gözlerinde merhametten eser yoktu: "Uzak bir akrabamızmışım gibi burada bambaşka bir sayfa açacağım hayatımda. Konağımın, kendi namımın, şanımın yegâne hanımefendisi olarak hükmedeceğim! Senin gibiler benim için lezzetli gıdalardan başka bir şey teşkil etmeyeceksiniz. Şairane sözleriniz, aşkınız, yeminleriniz... Beni kandıramaz!"

Vampir, Cevdet'in boğazını dişleriyle parçaladıktan sonra ölünceye kadar kana olan susamışlığını ancak dindirebildi. Adam ölüp gittikten sonra bir kuklayı andıran hareketsiz bedenini açık kapılardan dışarıya fırlattı. Bir süre dışarıyı seyrettikten sonra

* Kucak.

cesetten kurtulmak için ayaklarından birini tutup Meriç Nehri'ne doğru sürüklemeye başladı. Asude bir şekilde ilerlerken bir yandan da belli belirsiz bir Rumeli türküsü mırıldanıyordu neşe içerisinde. Gücünü topladığında, şehre kara bulutları toplayıp gündüz gözüyle gidip halletmesi gereken evrak işleri vardı. Kendi namı altında tüm bu lanete, mirasa sahip olacaktı.

Hunâşamzade Elif Hanım, Edirne'nin gölgelerinde on yılları devirecekti. Ardında kâh gönlünden kâh boynundan yaraladığı sayısız kurban bırakarak...

SON

22 Temmuz 2022, Edirne

Gececi kuşların ve baykuşların bile uzak durduğu Mezarhisar köyünde yaşanan vahşetin ve o harap köydeki yokuşların en tepesinde yer alan, Hunâşamzade dedikleri ailenin uğursuz konağının hikâyesi... Tuna boylarından Edirne'ye uzanan asırlık dehşet...

Işıldayan gözlü hortlakların, kanı çekilmiş cesetlerin, öte âlemden sivri dişlilerin, gecenin dehşetli yaratıklarının eşliğinde Hunâşamzade ailesinin asırlık musibetinin peşine düşüyor, Istrancalı Abdülharis Paşa ile birlikte nesilden nesle aktarılan lanetin sebebini araştırıyoruz.

"Bulutlar dağılmış ve dolunay meydana çıkmışken, bir kere daha manastırın üzerinde bir karaltı tekinsiz kanat çırpma sesleri eşliğinde çöktü. Puhudan, azim akbabalarla kartallardan daha büyük, kanatlı bir şekil harap manastırın çatısına tüneyip ateş kızılı gözleri ve sivri dişleri ta tepeden fark edilen ihtiyar kocakarı suretiyle aşağıdakilere baktı. Belden aşağısı koca pençeleriyle ve kanatlarıyla kuşu, belden yukarısı da neredeyse pençelerine dek sarkan memeleri, ihtiyar ancak sağlam bedeni ve örüklerine toz toprak kemik dolmuş, yerleri süpüren uzun kara saçlarıyla, iki yangın yeri koca gözleri ve dikenli dalları andıran siyah siyah sivri dişleriyle çöreklenmiş ejderha misali tepeye tüneyen heyula bir çığlık kopardı."

Mehmet Berk Yaltırık'ın novellası, onun evrenine aşina okurların adımlamaktan heyecan duyacağı yeni bir patika; yeni okurlar için de kestirme bir giriş!

THG 0671339 UZL

www.ithaki.com.tr
ithaki
9 786052 652336
/ithakiyayinlari
PANGEA KİTAPLIĞI
www.ithakiyayingrubu.com